

BOG JE IZ LJUBAVI PREMA ČOVJEKU,
POSTAO ČOVJEKOM!

Katolički list

ZVONIK

GOD: XIII BR. 1 (135) Subotica, siječanj (Januar) 2006. 90,00 din

U SREDIŠTU

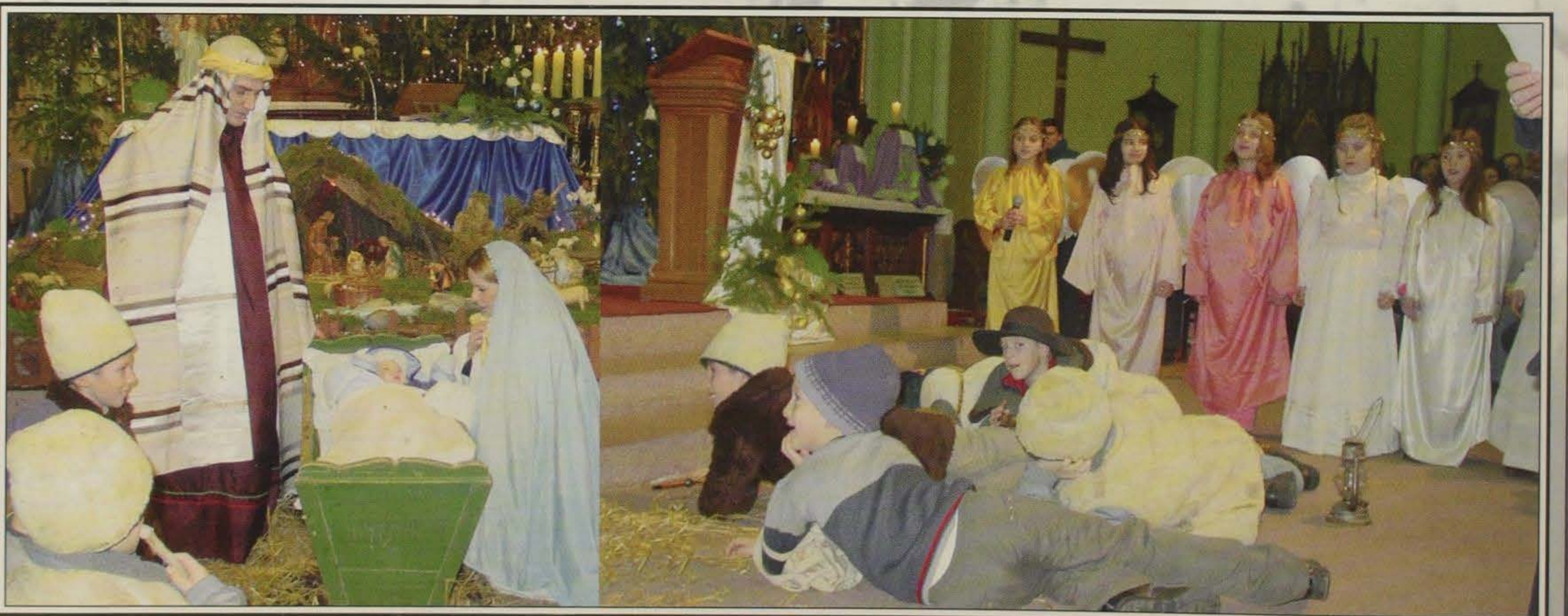

Prvi Božić pape Benedikta XVI.

Papa je krstio deset beba
na blagdan Krštenja Gospodnjeg

Božić u Jeruzalemu

Pastirska igra pred ponoćnu misu u crkvi sv. Roka u Subotici

Piše: Andrija Anišić

PROBUDI SE SUVREMENI ČOVJEČE

Gotovo svake godine sam nadahnuće za prvi uvodnik u novoj kalendarskoj godini dobivao iz slavlja protekloga Božića. Naravno da sam i ranije, a i sada, najviše osluškivao što je rekao Papa. On u svom srcu nosi čitavu Crkvu i cijelo čovječanstvo te svojim propovijedima i govorima usmjerava djelovanje Crkve sagledavajući probleme i potrebe ne samo Crkve nego čitavoga svijeta, imajući pred sobom čovjeka u njegovoj cjelovitosti. Božić koji smo proslavili bio je prvi Božić pape Benedikta XVI. Zato smo tomu posvetili dosta prostora u ovom broju Zvonika. Iz izvješća i tekstova koje donosimo moći ćete i sami osjetiti kako je i za što kucalo srce novoga Pape.

Mene je najviše dirnula njegova poruka "Urbi et Orbi" u kojoj tako jasno poziva čovjeka na konkretnu akciju kao i njegova duboka, sadržajna i također poticajna poruka za Dan mira. U svojoj poruci na Božić - "Gradu i svijetu", navodeći riječi sv. Augustina: "Probudi se čovječe, jer Bog je za tebe postao čovjekom", Papa buđi "čovjeka trećega tisućljeća" a zatim i "suvremenog odraslog čovjeka". Želi mu ukazati da bez Isusa Krista "svjetlo razuma nije dovoljno kako bi prosvijetlilo čovjeka i svijet" jer je "čovjek tehnološkoga doba u opasnosti da postane žrtvom samih uspjeha svoje inteligencije i rezultata svojih djelatnih sposobnosti, ako se prepusti duhovnoj obamrlosti i praznini srca". Papa predlaže konkretno rješenje: Pustiti Isusa u svoje domove, gradove, narode i u svaki kutak zemlje i dopustiti da nas "betlehemsko Djetešce uhvati za ruku". Potrebna nam je ta ruka "na opasnim putovima povijesti". Snažan je poziv Papin: "Prihvatimo ruku koju nam Isus pruža: to je ruka koja nam ništa ne želi oduzeti, već samo dati."

U poruci za Dan mira koju je naslovio "U istini mir", obrazlažući temu, Papa je istaknuo: "U istini, mir - izražava uvjerenje da, gdje i kada čovjek dopusti da bude prosvijetljen sjajem istine, gotovo na prirodan način krene putem mira." U tom smislu ističe kako je taj "put mira blokiran" kada "nestane prijanjanja uz transcendentni poredak stvari, ili poštivanja one 'gramatike' dijaloga koja je univerzalni moralni zakon, zapisan u srcu čovjeka...". U zaključku poziva sve vjernike na molitvu za mir ali i da budu "pozorni i raspoloživi učenici Gospodinovi", jer "slušajući Evanđelje učimo kako utemeljiti mir na istini svakodnevnog življenja nadahnutog zapovijeđu ljubavi".

Ove Papine riječi nukaju me da u

ovim uvodnicima pišem o određenoj temi. Tako ću zadržati stil, koji sam njegovao kroz proteklih 134 broja "Zvonika". Želim, naime, ove godine obraditi Božje zapovijedi kako one koje su kao "univerzalni zakon" zapisane u srcu svakoga čovjeka, tj. Deset Božjih zapovijedi, a onda i posebno Zapovijed ljubavi koja "sadrži sav Zakon". To sam već započeo i u uvodnicima župnih obavijesti povjerene mi župe.

Doista, nema čovjeka na svijetu, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost ili stupanj razvijenosti u svakom smislu, koji ne bi poznao univerzalni zakon: "Dobro treba činiti, zlo izbjegavati." To je zakon koji Bog upisuje u srce svakoga čovjeka u trenutku začeća. To je zakon koji kao jeka odzvanja svemirom. Samo "dobro" čovjeka oslobađa.

Samo DOBRO čuva puno čovjekovo dostojanstvo. Samo DOBRO čovjeka može istinski usrećiti. Čovjek ne smije činiti sve što može. Čovjek smije činiti samo dobro, jer jedino je to za njegovo dobro. Previše je očito što se događa s čovjekom kad odstupa od toga načela, kada proglasi da je prava sloboda to da čovjek smije činiti što hoće. Čovjek samo "MOŽE" činiti što hoće, ali nije sve dobro što čovjek MOŽE ČINITI. Jer čovjek može i ubijati, i krasti, i opijati se i drogirati se, i tući i ubijati druge... Samo činiti dobro usrećuje! Ali, što je DOBRO?! - Možda će netko pitati.

Suvremeni čovjek, kojemu je svijet potpuno otvoren putem sredstava društvenog priopćavanja, napose putem interneta, ponekad je zbunjen i kao da ne razlikuje što je dobro, što je zlo. U mnoštvu ponuda kako ne promašiti pravi izbor? Suvremeno čovječanstvo i suvremena stremljenja "viču" čovjeku na uho: "Uzmi sve što ti život pruža!" "Dobro je ono što služi tvom osobnom užitku i probitku! Pusti druge. Ljudi su i tako nezahvalni. Tako je kratak ovaj život - uživaj, jedi, pij..." Mnogi - i katolici - pođoše tim putem. Za mnoge koji su išli tim putem već znamo kako ili gdje su završili... Nasuprot takvom ozračju, pred kršćanima je ozračje Božjih zapovijedi i zabrana. Uf! Kako staromodno, reći će mnogi. Pa, ipak. Promotrimo je li to baš tako.

U ovim svojim izlaganjima slijedit ću, dakako, Katekizam Katoličke Crkve. To je dragocjena knjiga koju bi trebala imati svaka naša obitelj. Sad je već možete nabaviti u subotičkoj katedrali. Nije jeftina, ali je to knjiga koja se kupuje jednom u životu i trebala bi spadati među "svete knjige" koje treba imati i često upotreblja-

vati u svom kršćanskom životu.

U uvodnom dijelu izlaganja o Deset zapovijedi, Katekizam podsjeća najprije na Isusov stav prema Božjim zapovijedima te ističe da je "Isus svojim djelovanjem i propovijedanjem posvjedočio trajnu vrijednost Deset zapovijedi" (KKC, 2075). Poznat je Isusov odgovor kad ga je "netko" upitao što treba činiti da bi baštinió život vječni: "Ako hoćeš u život ući, čuvaj zapovijedi" (Mt 19,16-17). Nadalje ističe kako je Dekalog dar Božji čovjeku koji mu je "udijeljen u okviru Saveza što ga je Bog sklopio sa svojim narodom. Božje zapovijedi imaju svoje pravo značenje unutar tog Saveza i po njemu" (KKC, 2077). Zatim ističe kakav je stav imala Crkvena predaja prema zapovijedima. Ona je "vjerna Svetom pismu i u skladu s Isusovim primjermom, priznala Dekalogu temeljnu važnost i značenje" (KKC, 2078).

Deset zapovijedi su usko povezane. Stoga nitko ne smije biti zadovoljan ako, na pr. vrši devet zapovijedi a samo jednu ne, jer "prekršiti jednu zapovijed znači prestupiti sav Zakon" (KKC, 2079). Želim ovo izraziti meni jednom dragom slikom koju često spominjem kad govorim o Deset zapovijedi. Naime, ove zapovijedi su kao deset putokaza do sreće a da bismo stigli do sreće potrebno je slijediti svaki putokaz, tj. vršiti svaku zapovijed, inače ćemo lutati i nepotrebno gubiti vrijeme i sreća će nam uvijek izmicati. Tako čovjek zaluta u nepoznatom velikom gradu ukoliko ne slijedi i ne poštuje svaki znak koji ga upućuje prema centru. Ako samo jedan ne slijedi, zalutat će i potrošiti puno vremena dok ne stigne do centra, tj. do cilja. Svaki čovjek želi biti sretan. Deset zapovijedi su nam darovane da bismo stigli do sreće. Nemojmo lutati. Poštujmo zapovijedi i stići ćemo do sreće i do punine svog ljudskog i kršćanskog dostojanstva i života.

Deset zapovijedi su i povlašten izričaj naravnoga zakona, koji spoznajemo "kroz Božju objavu i ljudskim razumom". Te zapovijedi nisu lagane. One svojim osnovnim sadržajem izriču "teške obveze". Ipak posluš tim naredbama uključuje i obveze koje su, same po sebi, lake. Kad nešto zapovijeda Bog, doista, "svojom milošću to čini mogućim" (usp. KKC, 2080-2082).

Uvjeren sam da naš "Zvonik" od početka slijedi ovaj nauk i da kroz sve svoje članke potiče na život po Božjim zapovijedima, jer "Zvonikov" cilj i jeste pomoći ljudima doći istinsku sreću. Ostajemo na toj liniji i u ovoj 2006. godini. U tom smislu svim dragim čitateljima želim puno Božjeg blagoslova i snage u življenju po Božjim zapovijedima te puno radosti i sreće u svakodnevnom životu.

Od srca, vaš urednik

Na naslovnoj stranici: Jaslice u kapeli vječnog klanjanja u marijanskom svetištu "Bunarić"

NEKA SE ČOVJEČANSTVO NE USTEŽE PRIHVATITI KRISTA!

/Papin nagovor uz blagoslov Urbi et Orbi, Božić 2005./

"Evo, javljam vam veliku radost... Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist Gospodin" (Lk 2,10-11). Noćas smo ponovno slušali ove anđelove riječi upućene pastirima, te smo opet proživjeli ozračje one svete noći, betlehemske noći, kada je Sin Božji postao čovjekom, te je - rodivši se u siromašnoj špilji - započeo svoje prebivanje među nama. Na ovaj

svečani dan odjekuje taj anđelov navještaj, a to je poziv i nama, muškarcima i ženama trećega tisućljeća, da prihvatimo Spasitelja. Neka se današnje čovječanstvo ne usteže primiti ga u svoje domove, gradove, narode i u svaki kutak zemlje! Istina, tijekom nedavno završenoga tisućljeća, a osobito posljednjih stoljeća, ostvaren je toliki napredak na polju tehnike i znanosti; velika su materijalna sredstva kojima danas možemo

raspolagati. Čovjek tehnološkoga doba u opasnosti je, međutim, da postane žrtvom samih uspjeha svoje inteligencije i rezultata svojih djelatnih sposobnosti, ako se prepusti duhovnoj obamrlosti i praznini srca. Stoga je važno da otvori svoj um i svoje srce Kristovu rođenju, događaju spasenja koji je sposoban utisnuti obnovljenu nadu u život svakog ljudskog bića.

"Probudi se čovječe, jer Bog je za tebe postao čovjekom" (Sveti Augustin, Govori, 185). Probudi se, čovječe trećega tisućljeća! Na Božić Svemogući postaje djetetom te mu je potrebna pomoć i zaštita. Način na koji je on Bog potresa naše viđenje toga kako biti čovjek; njegovo kucanje na naša vrata nas potiče, traži da se uključi naša sloboda i traži da ponovno promislimo o svome odnosu prema životu i prema načinu kako ga shvaćamo. Suvremeno doba često se predstavlja kao neko buđenje iz sna razuma, kao dolazak svjetlosti čovječanstva koje izranja iz razdoblja tame. Bez Krista, međutim, svjetlo razuma nije dovoljno kako bi prosvjetlilo čovjeka i svijet. Stoga evanđelje na dan Božića kaže: "Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet" (Iv 1,9). U tome više no ikada odjekuje navještaj spasenja za sve. "U otajstvu utjelovljene Riječi otajstvo čovjeka nalazi pravo svjetlo" (konstitucija Gaudium et spes, 22). Crkva neuromno ponavlja ovu poruku nade, što je potvrđuje II. vatikanski sabor zaključen prije četrdeset godina.

Suvremeni odrasli čovječe, koji si ponekad ipak slab svojim razmišljanjem i voljom, dopusti da te betlehemske Djetesce uhvati za ruku; ne boj se, imaj povjerenja u Njega! Životvorna snaga svjetla ohrabruje te da se zauzmeš u izgradnji novoga svjetskoga poret-

ka, utemeljenoga na pravednim etičkim i ekonomskim odnosima. Neka njegova ljubav vodi narode te im rasvijetli zajedničku svijest da su "obitelj" pozvana na ostvarivanje odnosa povjerenja i međusobnoga podržavanja. Ujedinjeno čovječanstvo moći će se suočiti s tolikim zabrinjavajućim problemima sadašnjega trenutka: s prijetnjom terorizma u uvjetima ponižavajućega

siromaštva u kojima žive milijuni ljudi, sa širenjem oružja dok su prisutne pandemične bolesti i zagađivanje okoliša koje dovodi u opasnost budućnost planeta.

Bog koji je postao čovjekom iz ljubavi prema čovjeku, neka pomogne sve koji u Africi rade u korist mira i cjelovitoga razvoja, suprotstavljajući se bratoubilačkim ratovima, kako bi ojačale političke promjene koje su

još uvijek krhke, te se tako očuvaju temeljna prava onih koji se nalaze u tragičnim humanitarnim uvjetima, kao što je to u Darfuru i drugim dijelovima središnje Afrike. Neka potakne latinskoameričke narode da žive u miru i slozi. Neka ulije odvažnost ljudima dobre volje koji djeluju u Svetoj zemlji, u Iraku i u Libanonu, gdje prvi znaci nade, koji ne nedostaju, čekaju svoju potvrdu u iskrenim i mudrim djelima. Neka potpomogne procese dijaloga na Korejskom poluotoku i drugdje u azijskim zemljama, kako bi se, nadišavši opasne podjele, u prijateljskom duhu došlo do dosljednog zaključenja mira, toliko priželjkivanoga među stanovništvom.

Na Božić naša se duša otvara nadi motreći božansku slavu skrivenu u siromaštvu jednoga Djetesca povijenoga i položenoga u jaslce: to je Stvoritelj svijeta, sveden na nemoć novorođenčeta! Prihvatiti ovaj paradoks, paradoks Božića, znači otkriti Istinu koja oslobađa, Ljubav koja preoblikuje postojanje. U Božićnoj noći, Otkupitelj postaje jedan od nas, kako bi bio naš pratitelj na opasnim putovima povijesti. Prihvatimo ruku što nam je On pruža: to je ruka koja nam ništa ne želi oduzeti, već samo dati.

S pastirima ulazimo u betlehemsku nastambu pod ljubaznim pogledom Marije, koja je tihi svjedok čudesnoga rođenja. Neka nam Ona pomogne da dobro proživimo Božić; neka nas pouči da u srcu čuvamo otajstvo Boga, koji je za nas postao čovjekom; neka nas povede da u svijetu svjedočimo njegovu istinu, njegovu ljubav i njegov mir.

PRVI BOŽIČ PAPE BENEDIKTA XVI.

U svojim susretima s vjernicima te s kardinalima i svojom papinskom obitelji već pri kraju Došašća Papa je započeo govoriti o Božiću. Ovdje donosimo nekoliko njegovih misli iz tih prethodnih govora o Božiću a potom ga slijedimo tijekom čitavog božićnog vremena sve do blagdana Isusovog krštenja.

Isusovo oružje je dobrota

"Božić je blizu. Gospodin Bog se prijetnjama povijesti nije suprotstavio nekom izvanjskom silom, kako bismo mi to ljudi, prema našim ovozemnim shvaćanjima, očekivali. Njegovo je oružje dobrota. Objavio se kao djetesce, rođen u štatici. Upravo na taj način on suprotstavlja svoju potpuno različitu vlast razornim silama nasilja. Upravo tako on spašava. Upravo tako nam pokazuje ono što spašava", rekao je Papa u svome govoru u tijeku audijencije u kojoj je primio kardinale i članove papinske obitelji i Rimske kurije u povodu božićnog čestitanja.

Šutnja sv. Josipa otkriva puninu vjere što je on nosi u srcu

Prigodom "Angelusa" na 4. nedjelju Došašća, Papa je posebno ukazao na lik sv. Josipa. Evo nekoliko misli iz njegova govora. "Ovih posljednjih dana došašća liturgija nas poziva da na osobiti način razmišljamo o Djevici Mariji i svetom Josipu, koji su jedinstvenom silinom proživljavali vrijeme iščekivanja i pripreve Isusova rođenja. Kroz dane koji prethode Božiću više no ikada potrebno je uspostaviti neku vrst

duhovnoga razgovora sa svetim Josipom, kako bi nam on pomogao da u punini živimo ovo veliko otajstvo vjere." Papa se posebno obazro na šutnju sv. Josipa, ističući: "Nje-

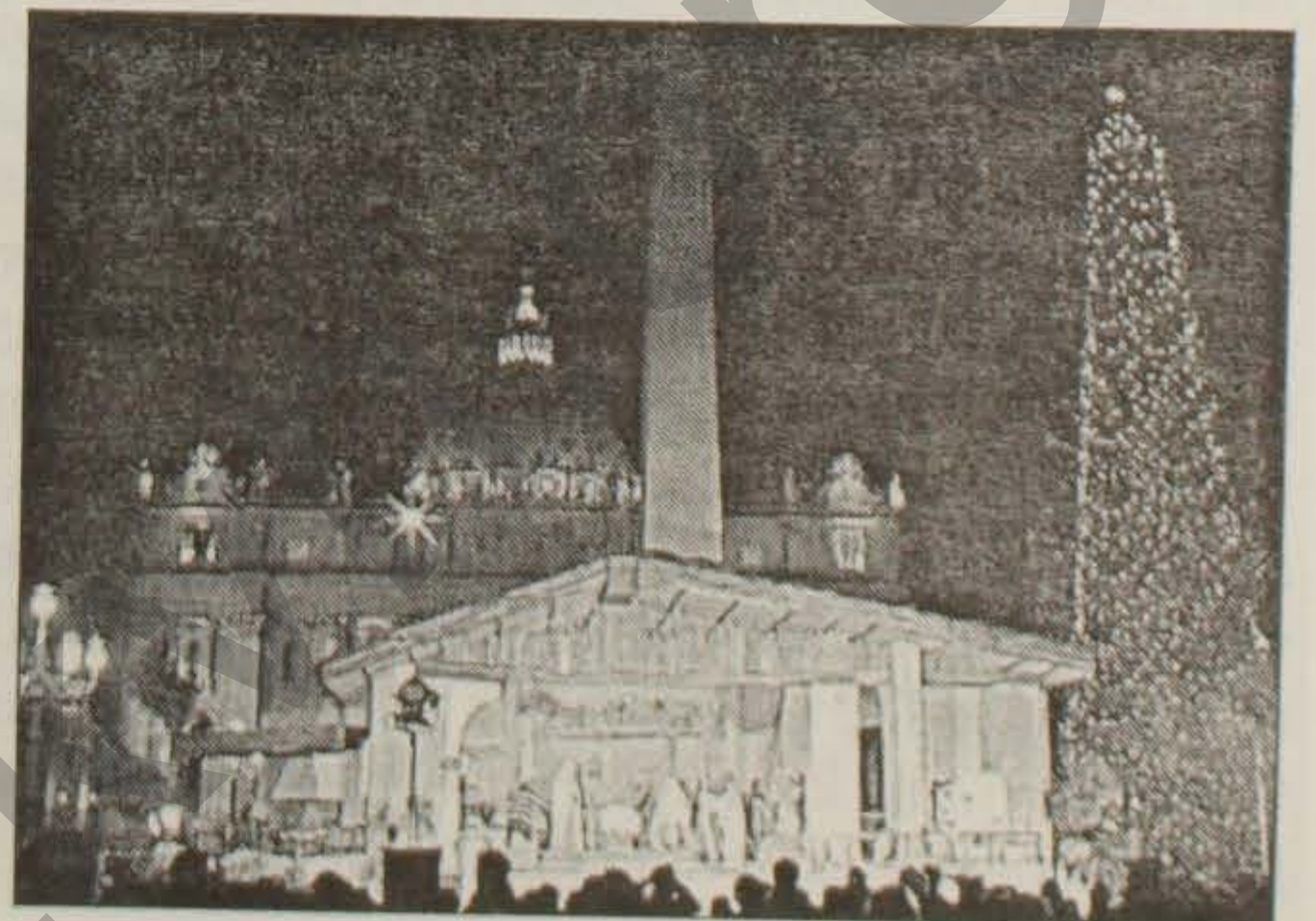
govna je šutnja prožeta motrenjem Božjega otajstva, u stavu potpunoga predanja božanskoj volji. Drugim riječima, šutnja svetoga Josipa ne otkriva neku nutarnju prazninu, nego, naprotiv, puninu vjere što je on nosi u srcu i koja vodi svaku njegovu misao i svako njegovo djelo. To je šutnja zahvaljujući kojoj Josip, zajedno s Marijom, čuva Božju Riječ, upoznatu po Svetim pismima, uspoređujući je trajno s događajima iz Isusova života; šutnja protkana stalnom molitvom, molitvom blagoslivljanja Gospodina, klanjanja njegovoj svetoj volji i predanja bez pridržaja njegovoj providnosti... Dopustimo da budemo 'zaraženi' šutnjom svetoga Josipa! Ona nam je toliko potrebna, u svijetu koji je često preopterećen bukom, koji ne olakšava sabranost i slušanje Božjega glasa. U ovom razdoblju pripreve za Božić čuvajmo nutarnju sabranost, kako bismo mogli prihvatiti i čuvati Isusa u svome životu".

Svjetlo Božića

Na općoj audijenciji srijedom, 21. prosinca, Papa je prekinuo redoviti niz kateheza u kojima tumači psalme te je održao posebnu katehezu o Božiću. Kao moto poslužila mu je antifona Večernje koja se moli toga dana: "O Istoče, o sjaju svet u svjetlosti vjekovitoj, ti Sunce pravde istinske: ograni bijedi čovječjoj, što tumara po tminama! Prosvijetli sve što gube se u smrtnoj sjeni nemiljoj!" Tom prigodom je među ostalim rekao: "Današnja opća audijencija odvija se u ozračju radosnog i ustreptalog iščekivanja božićnih blagdana koji su se već sasvim približili... Otajstvo Božića pomaže nam bolje shvatiti tolike znakove. Među tim znakovima nalazi se i simbol svjetla, koje je izrazito bogato duhovnim značenjem, te bih se na njemu sada htio nakratko zaustaviti... Na svjetlo nas upozorava i antifona otpjevana na početku ovog našega susreta. Spasitelj iščekivan od naroda pozdravljen je kao Istok, kao svjetlo koje označava put, te vodi ljude, putnike kroz tamu i opasnosti svijeta, prema spasenju što ga je Bog obećao i koje je ostvareno u Isusu Kristu. Pripravljajući se da s radošću proslavimo Spasiteljevo rođenje u našim obiteljima i u našim crkvenim zajednicama, dok određena moderna i potrošačka kultura vodi prema nestanku kršćanskih simbola iz proslave Božića, neka si svi uzmu u zadatak da prihvate vrijednost božićnih tradicija, koje su dio baštine naše vjere i naše kulture, kako bi ih prenijeli novim naraštajima. Posebice, gledajući ulice i trgove gradova ukrašene sjajnim svjetiljkama, spomenimo se da nas ta svjetla upućuju na jedno drugo svjetlo, nevidljivo očima, ali ne srcu. Dok im se divimo i dok palimo svijeće u crkvama ili rasvjetu jaslca i božićnoga drvca u našim domovima, neka se naša duša otvori istinskome duhovnom svjetlu koje je darovano svim ljudima dobre volje. Bog s nama, rođen u Betlehemu od Djevice Marije, on je Sunce našega života. *O Istoče, o sjaju svet u svjetlosti vjekovitoj, ti Sunce pravde istinske: dođi, prosvijetli sve što gube se u smrtnoj sjeni nemiljoj!* Prihvaćajući ovaj zaziv današnjega bogoslužja, molimo Gospodina da požuri sa svojim slavnim dolaskom među nas kako bi samo u Njemu našle odgovor istinske težnje ljudskoga srca."

Dah Papinih božićnih poruka

Papa Benedikt XVI. je poruke svog prvog Božića s Petrove Stolice usredotočio na mir. Pozvao je čovječanstvo da prestane s mržnjom, nemirnim pothvatima i nasiljem u svijetu. Tijekom polnoćke u dupkom ispunjenoj bazilici Sv. Petra, Papa se posebno osvrnuo na potrebu uspostave mira u Svetoj zemlji. Pozvao je vjernike da se žarko mole za mir u Isusovom rodnom gradu Betlehemu i za ljude koji tamo žive i rade. Kršćani danas mo-

raju biti aktivni mirotvorci - istaknuo je Sveti otac, koji je sinoć na prozoru svoje radne sobe zapalio svijeću mira. Danas je sa središnje lože vatikanske bazilike, gdje se prije osam mjeseci pojavio kao Papa, uputio svoju prvu božićnu poruku i podijelio svečani blagoslov gradu i svijetu, koji je prenosilo oko 150 televizijskih postaja iz cijeloga svijeta. Iako vrijeme nije bilo najljepše, ipak se na Trgu okupilo oko 100.000 vjernika iz pedesetak zemalja, koji su došli proslaviti Božić u vječni grad. Mnogi su od njih željeli hodočastiti u Betlehem, ali nisu dobili potrebne dozvole, pa su se zaustavili u Rimu.

Papinu poruku "Gradu i Svijetu" (Urbi et Orbi) objavljujemo umjesto meditacije, kako smo to već običavali posljednjih godina.

Temeljni poziv obitelji u prihvaćanju života

Papa Benedikt XVI. pohodio je 30. prosinca papinski dispanzer Sveta Marta. Nakon što su mu dobrodošlicu izrazile redovnice družbe Kćeri ljubavi i liječnici, Papa je pohodio bolničke prostorije gdje liječnici i dragovoljci pružaju zdravstvenu skrb bolesnoj djeci. Zatim se susreo s redovnicama, liječnicima, dragovoljcima i malim pacijentima.

"Ovaj moj posjet ima osobito značenje, jer se održava u božićnom razdoblju, u ovim se danima naš pogled zaustavlja na djetecu Isusu, rekao je Papa. Isus kuca na vrata našeg srca, moli da mu damo mjesta u našem životu. Bog je takav: ne nameće se, nikada ne ulazi na silu već, poput djeteta, traži da bude prihvaćen. U određenom smislu i Bog se pokazuje kao onaj koji je željan pažnje; čeka da mu otvorimo srce i da brinemo za njega", rekao je Papa. Prisjetio se i kako se toga dana slavi blagdan Svete nazaretske obitelji te je iskoristio tu prigodu da istakne "temeljni poziv obitelji da bude prvo i glavno mjesto u kojem se prihvaća život". "Suvremeno poimanje obitelji posvećuje veliku važnost bračnoj ljubavi, ističući njezine subjektivne vidike slobode u izboru i osjećajima. Teže, međutim, shvaća vrijednost poziva na surađivanje s Bogom u rađanju ljudskog života. Osim toga, suvremena društva, premda raspolažu mnogim sredstvima, ne uspijevaju uvijek olakšati poslanje roditelja, kako na planu duhovnih i moralnih motivacija, tako na planu praktičnih životnih uvjeta. Postoji velika potreba, kako pod kulturnim tako i pod političkim i zakonodavnim vidikom, podupirati obitelj te se inicijative poput vašeg dispanzera pokazuju u tome pogledu izuzetno korisnima", istaknuo je Papa.

Papa posjetio jaslice rimske Gradske čistoće

Posjetio ih je papa Pavao VI., Ivan Pavao II. čak 24 puta, a u četvrtak 5. siječnja popodne prvi put im se divio i Benedikt XVI. Riječ je o jaslicama djelatnika rimske Gradske čistoće, koje su napravili u blizini Vatikana, a prikazuju Palestinu kakva je bila prije 2000 godina. Dvjesto ljudskih likova, 95 kuća, tri rijeke, četiri vodovoda i više od 1200 kamena iz cijeloga svijeta neke su od pojedinosti jaslica. Giuseppe Ianni, njihov idejni začetnik, kazao je za Radio Vatikan kako su jaslice poruka mira cijelome svijetu; one su jaslice mira. Govoreći o samim jaslicama, pojasnio je kako su rabili najjednostavnije materijale poput kreča, cementa i kamena. Vrata na špilji napravljena su od maslinova drveta iz Betlehema. Napravili su vodovod od komada mramora koji su bili na pročelju bazilike Sv. Petra. Kad smo prvi put napravili vodovod, vrlo se svidio papi Ivanu Pavlu II., koji je tada rekao: "dobro si napravio, jer voda je život", napomenuo je. Osvrnuvši se na kamenje, rekao je kako je zastupljen cijeli svijet. Više od stotinu stuba napravljeno je od kamena iz mjesta

oca Pija. Na primjedbu kako ih zovu Papine jaslice, odgovorio je da su jaslice Rimljana, Papine i gradskih čistača. Netko kaže da su Papine jer su se Papi sviđale. Svaki put kad bi dolazio komentirali smo; sjećao se svega, ono što je staro i što je napravljeno novo. Ivan Pavao II. vidio je kako su nastale. Posjetio ih je 24 puta. Sigurno će i Benedikt XVI., poput Ivana Pavla II., doći toliko puta, prokomentirao je Ianni.

Papina misa na Bogojavljenje

Svjetlo koje je za Božić zasjalo osvjetljujući betlehemsku špilju u kojoj su Marija i Josip, zajedno s pastirima, ostali u tihome klanjanju, danas ponovno svijetli i svima se pokazuje, tim je riječima papa Benedikt XVI. na početku propovijedi mise u bazilici Sv. Petra prikazao značenje Bogojavljenja, te pozvao Crkvu da svjedočanstvom ljubavi istakne u svijetu Kristovo svjetlo. Riječ je o otajstvu svjetla, simbolično označenoga zvijezdom koja je vodila mudrace na putu. Međutim, pravi izvor svjetla, sunce koje izlazi iz visine, jest Krist koji zrači na zemlji, šireći se poput koncentričnih krugova, počevši od najsiromašnijih. Pastiri, zajedno s Marijom i Josipom, predstavljaju onaj "ostatak Izraela", siromahe, kojima je naviještena Radosna vijest. Kristov sjaj na koncu dolazi do mudraca, koji predstavljaju prve poganske narode. U sjeni ostaju palače vlasti u Jeruzalemu, u koje vijest o Mesijinu rođenju donose upravo mudraci. Ta vijest ne izaziva radost, već bojazan i neprijateljske reakcije. Otajstven je Božji nacrt - "svjetlost je došla na svijet, ali ljudi su više ljubili tamu nego

svjetlost, jer djela im bijahu zla", kazao je Papa, te napomenuo da je svjetlost ljubav Božja, objavljena u Osobi utjelovljene Riječi. U liturgijskome kontekstu Blagovijesti izražava se također otajstvo Crkve i njezina misionarska dimenzija. Crkva je pozvana istaknuti u svijetu svjetlo Kristovo, čineći tako da se ono odražava u njoj samoj kao što mjesec odražava sunčevo svjetlo. To će trebati ostvariti Kristovi učenici; oni, koje je On poučio kako živjeti prema blaženstvima, trebat će svjedočanstvom ljubavi privući Bogu sve ljude, rekao je Papa. Citirajući riječi iz Matejeva Evandjelja: *Tako neka svijetli vaša*

svjetlost pred ljudima, kako bi vidjeli vaša dobra djela i slavili Oca vašega koji je na nebesima, Benedikt XVI. primijetio je kako nakon tih Isusovih riječi kao članovi Crkve ne možemo ne osjetiti svu nedostatnost našega čovječtva obilježenoga grijehom. Crkva je sveta, ali ju čine muškarci i žene sa svojim ograničenjima i pogreškama. Samo Krist, darujući nam Duha Svetoga, može preobraziti našu nedostatnost i stalno nas obnavljati, poručio je Papa.

S radošću otkriti ljepotu svoga krštenja

Ove nedjelje, nakon svetkovine Bogojavljenja, slavimo blagdan Krštenja Gospodnjega, koji zaključuje liturgijsko božićno vrijeme. Danas gledamo u Isusa koji je, u dobi od oko trideset godina, dao da ga Ivan krsti u rijeci Jordanu. Bio je to krst obraćenja, koji je koristio simbol vode kako bi naznačio čišćenje srca i života. Ivan, zvan "Krstitelj", kao onaj koji je krštavao, propovijedao je ovo krštenje Izraelu ne bi li tako pripremio skori dolazak Mesije; svima je govorio da nakon njega ima doći netko drugi, veći od njega, koji će krstiti, ne vodom, nego Duhom Svetim (usp. Mk 1,7-8). Tako, kada je Isus kršten u Jordanu, sišao je Duh Sveti, spustio se na Njega u tjelesnom liku goluba, a Ivan Krstitelj spoznao je da je On

Krist, "Jaganjac Božji" koji je došao oduzeti grijeh svijeta (usp. Iv 1,29). Stoga je i krštenje u Jordanu također svojevrsno "bogojavljenje", objava mesijanskoga identiteta Gospodinova i njegova otkupiteljskog djela, koje će svoj vrhunac dostići u jednom drugom "krstu", krstu Njegove smrti i Njegova uskrsnuća,

po kojemu će čitav svijet biti očišćen u ognju božanskoga milosrđa (usp. Lk 12,49-50). Za ovoga je blagdana Ivan Pavao II. običavao dijeliti sakrament krsta maloj djeci. I ja sam, prvi put, jutros s radošću u Sikstinskoj kapeli krstio desetero novorođenčadi. Ovim malenima i njihovim obiteljima, kao i kumovima i kumama, ponovno upućujem srdačni pozdrav. Krštenje djece izriče i ostvaruje otajstvo novoga rođenja za božanski život u Kristu: roditelji vjernici donose svoju djecu do krsnoga zdenca, koji predstavlja "krilo" Crkve, iz čijih se blagoslovljenih voda rađaju djeca Božja. Dar što su ga kao tek rođeni primili, traži od njih da ga, kad odrastu, slobodno i odgovorno prihvate: taj proces dozrijevanja vodit će ih potom do primanja sakramenta krizme ili potvrde, koji zapravo potvrđuje krštenje, te će svakome dodijeliti "pečat" Duha Svetoga. Draga braćo i sestre, neka današnja svetkovina bude prigoda i da svi kršćani ponovno s radošću otkriju ljepotu svoga krštenja, koje je, ako se s vjerom živi, uvijek aktualna stvarnost: ono nas stalno obnavlja na sliku novoga čovjeka, u svetosti misli i djela. Krštenje, usto, sjedinjuje kršćane svih vjeroispovijesti. Ukoliko kršteni, svi smo djeca Božja u Kristu Isusu, našem Učitelju i Gospodinu. Neka nam Djevica Marija postigne da još bolje razumijemo vrijednost svoga krštenja te ga dostojnim življenjem svjedočimo.

Priredio prema IKA - i: *Andrija Anišić*

IZ BOŽIĆNOG PISMA OBITELJIMA KARDINALA JOSIPA BOZANIĆA

U prigodi božićnih blagdana zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uputio je pismo obiteljima Zagrebačke nadbiskupije. Pismo je u obliku preklopnika tiskano u 360 tisuća primjeraka, a obiteljima ga dijele svećenici za vrijeme godišnjeg blagoslova obitelji. I ovo treće kardinalovo pismo obiteljima o Božiću dio je pripreve za Drugu sinodu Zagrebačke nadbiskupije koja će tijekom cijele iduće godine 2006. biti u znaku predsinsodskih rasprava u različitim zajednicama vjernika.

BOŽJI SAN O ČOVJEKU UKLJUČUJE OBITELJ

Draga braćo i sestre, poštovane obitelji!

S velikom radošću putem ovoga Pisma ulazim u vaše domove prigodom božićnih dana. U ovom vremenu posebne Božje blizine želim vam riječju iskazati svoju blizinu s najljepšim željama. Božić je doista blagdan blizine: Božje bliskosti i ljudske povezanosti. Božić je blagdan zajedništva. Božja naklonost prema čovjeku pokazuje u Božiću svoj vrhunac: Bog radi čovjeka postaje čovjekom. Po Božiću se ostvaruje novo i neraskidivo zajedništvo Boga i čovjeka. Zajedništvo i blizina s Bogom i s ljudima prirodno je ozračje u kojemu se čovjek može ispravno razvijati i rasti te se u konačnici do kraja ostvariti kao biće stvoreno iz ljubavi i za ljubav.

Kardinalovo pismo ima tri podnaslova: Obitelj - mjesto zajedništva s ljudima i s Bogom; Obiteljska molitva - Božja prisutnost u obitelji te Sinoda - iskustvo crkvenog zajedništva. Ovdje prenosimo samo dio drugog poglavlja koje govori o obiteljskoj molitvi.

Molitva ima svoje nezaobilazno mjesto u obitelji. Vjerujem da mnogi od vas imaju iskustvo obiteljskog molitvenog zajedništva u kojemu zajedno sudjeluju svi članovi obitelji. Iz toga zajedništva mnoge naše obitelji i danas crpe snagu za svakodnevni, često težak i mukotrpan život. Molitva učvršćuje povezanost s Bogom, a ta povezanost jamči kvalitetu odnosa među ukućanima i njihov odnos prema svima s kojima dijele životni prostor. Pastoralna konstitucija Drugog vatikanskog sabora o Crkvi u suvremenom svijetu ističe: "Ako roditelji prednjače primjerom i zajedničkom obiteljskom molitvom, djeca će, kao i svi koji žive u krugu obitelji, lakše naći put čovječnosti, spasenja i svetosti" (Gaudium et spes, 48).

Sve izazovnije i zahtjevnije vrijeme u kojemu živimo upravo vapi za zajedničkom obiteljskom molitvom. Potrebno je da kršćanske obitelji ostanu i ponovno postanu mjesta molitve. Obiteljska molitva povezuje članove obitelji s Bogom i tako u obiteljsko zajedništvo ulazi Bog koji donosi blagoslov obiteljskom životu. Samo snagom molitve naše će se obitelji moći suočiti s mnogim izazovima koje pred njima stoje. Blažena Terezija iz Kalkute znala je u tom smislu reći: "Obitelj koja zajedno moli jest obitelj koja ostaje zajedno."

Blagopokojni papa Ivan Pavao II., kojega smo ove godine ispratili u kuću Očevu, često je poticao na zajedničku obiteljsku molitvu. On u Apostolskoj pobudnici o zadaćama kršćanske obitelji u suvremenom svijetu kaže: "Osnovni sadržaj obiteljske molitve jest sam život obitelji, koji se u svojim različitim zgodbama tumači kao poziv što od Boga dolazi a ostvaruje kao sinovski odgovor tome pozivu: radosti i muke, nade i žalosti, rađanja i obljetnice, godišnjice vjenčanja roditelja, odlasci i povratci, važne i presudne odluke, smrt dragih itd., sve su to znakovi dobrohotne Božje prisutnosti u povijesti obitelji, a ti događaji moraju postati i prikladni trenuci milosti, prošnje i pouzdanog predanja obitelji u ruke zajedničkog Oca koji je na nebesima" (Obiteljska zajednica, 59). Tako obiteljska molitva postaje pratiteljicom svih obiteljskih događaja i dovodi ih u vezu s Bogom.

Božićni koncert zbora "Collegium musicum catholicum"

Subotički komorni zbor "Collegium musicum catholicum" održao je u ponedjeljak 19. prosinca božićni koncert u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Uz zbor, na koncertu je nastupila i sopranistica **Ružica Inić**, solist na violini **Antun Stašić** iz Zagreba, pijanist **Kornelije Vizin** i na flauti **Kristina Molnar**.

Na programu su bila djela djela Couperina, Handela, Bacha, Purcella, Paganinija, Vidakovića i Canjuge, djela iz Cithare Octochorde i božićne popijevke iz Bačke, raznih dijelova Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Austrije i Francuske. Zborom je ravnao **Miroslav Stantić**. Koncert je organizirao Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice. Zbor je za Božić izdao i svoj prvi CD s božićnim pjesmama.

Željka Zelić

Božićni koncert folklornog ansambla HKC "Bunjevačko kolo"

Božićni koncert folklornog ansambla Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" pod nazivom "Ta zvijezda nam je izašla" održan je u nedjelju 18. prosinca u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske. Na koncertu su nastupili prvi izvođački ansambl, dio drugog ansambla te dio dječjih grupa. Osim bunjevačkih narodnih božićnih pjesama na programu su bili i božićni napjevi iz različitih krajeva Hrvatske: Samobora, s otoka Murtera, Istre, Zagorja i dr. Prikazani su i božićni običaji - Betlemari - iz Jaskanskog prigorja, zatim običaji uoči božićnih blagdana odnosno prikaz za sv. Tri Kralja - Zvezdari, a na kraju i kolo koje se izvodilo nakon mise polnoćke ispred crkve, što je dio božićnog običaja iz sela Orubica iz okolice Gradiške. Sve nazočne pozdravio je i katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. Folklorni ansambl za koncert je pripremio **Davor Dulić**, umjetnički voditelj

i voditelj pjevanja ovoga ansambla.

Folklorni ansambl HKC "Bunjevačko kolo" broji oko 200 članova, po uzrastu su podijeljeni u 8 grupa, za cilj ima očuvanje i njegovanje folklorne tradicije bunjevačkih Hrvata, njihovih plesova i pjesama, kako iz matične zemlje tako i domicilne države. U programu rada HKC "Bunjevačko kolo" nalaze se autorska djela i glazbene obrade renomiranih koreografa i glazbenih pedagoga.

Željka Zelić

Božićni koncert katedralnog zbora "ALBE VIDAKOVIĆ"

Božićni koncert subotičkog katedralnog zbora "Albe Vidaković" održan je 20. prosinca u katedrali Sv. Terezije Avilske u Subotici. Uz zbor je nastupio i dječji zbor "Zlatni klasovi" te juniorski sastav Tamburaškog orkestra. Na koncertu su izvedene poznate božićne pjesme iz Bačke i Hrvatske kao i nekoliko tradicionalnih božićnih pjesama iz Europe kao što su: "Gloria in excelsis Deo", "Transemus usque Betlehem", "Adeste fidelis" i dr. Izvedena su djela Wadea, Zsaskovskog, Grubera i Schnabela. Juniorski sastav za koncert je pripremila **Sonja Jaramazović**, a zborom je kao i svake godine ravnala **s. Mirjam Pandžić**. Katedralni zbor "Albe Vidaković" je 28. prosinca 1990. godine priredio prvi božićni koncert u velikoj vijećnici Gradske kuće u

Subotici. Dječji zbor "Zlatni klasovi" osnovan je 1984. godine na 20. obljetnicu smrti svećenika i glazbenika Albe Vidakovića, i više je puta sa zborom nastupio na božićnim te uskršnjim koncertima kao i na Zlatnoj harfi.

Željka Zelić

SVETA LUCA - SNIG ZAPUCA

Stari je običaj bereških Šokaca da pšenicu koju će u božićno vrijeme staviti ispod bora, odnosno grane, posiju na blagdan svete Luce. Nekada su djevojčice na ovaj blagdan kitile kosu zimskim cvijećem i tako postajale male Luce. Žene su znale staviti vijenac na glavu i biti velike Luce, a one su često kojekakvim slatkišima darovale djecu. Ovaj običaj su na blagdan štovane svete u utorak 13. prosinca obnovile **Anka Ivošev** i **Anica Kolar** iz Bačkog Brega, koje su okitile glavu cvijećem i iznenađile svoje prijatelje

iz HKPD-a "Silvije Strahimir Kranjčević". Nisu izostali ni slatki bomboni, a poslije se zapjevala i pjesma. Berešci na spomendan ove svetice znaju reći: "Sveta Luca - snig zapuca". I doista, snijeg je zapucao sutradan, ali se na žalost djece, nije dugo zadržao.

Zlatko Gorjanac

Kršćanska tribina u Somboru

U prostorijama HKUD-a "Vladimir Nazor" u Somboru, 9. prosinca 2005. godine održana je druga kršćanska tribina grada Sombora. Tema tribine je bila "Kršćansko slavljenje Božića". Predavanje je održao **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik iz Subotice. U zanimljivom predavanju on je među ostalima naglasio kako je Advent ili Došašće prvi dio Crkvene godine. Ono nas podsjeća na iščekivanje Spasiteljeva dolaska u Starom zavjetu. U Došašću je osobito značajna treća nedjelja, tzv. nedjelja "Gaudete" - "Radujte se", kada Hrvati Bunjevci slave i blagdan majki - Materice. Predavač je posebno govorio o Devetnici za Božić. Naglasio je da se prilikom te devetnice mole najljepše antifone u Časoslovu naroda Božjega, tzv. "O-antifone". Istaknuo je da su one "najljepši pozdrav, tepanje Gospodinu".

U nastavku predavanja mons. Beretić je govorio o Božiću kao o događaju od izuzetne važnosti. Taj događaj Bog je pripremao vijekovima. Utjelovljenje je Božje djelo radi našega spasenja. Bog čovjekom posta da mi uđemo u slavu Presvetog Trojstva. Na kraju je predavač povezo taj događaj s našim svakidašnjim životom podsjetivši da se Božićno otajstvo ispunja kada se Krist "oblikuje" - rodi u nama. /Z.J./

Panžić. U drugom dijelu nastupio je Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Zorana Mulića** i pod umjetničkim rukovodstvom **Stipana Jaramazića**. Oni su izveli tri točke među kojima i fantaziju i fugu Albe Vidakovića. U završnom dijelu Zbor i orkestar izveli su šest točaka s dodatkom.

Po završetku koncerta predsjednik HKD "Napredak" u Tuzli **prof. dr. Miroslav Petrović** uručio je gostima iz Subotice na dar primjerke knjige "Povijest Bosne i Hercegovine". Slijedilo je druženje na zajedničkoj večeri uz ugodno raspoloženje i pjesmu. Zbog obaveza u Subotici, iste noći vratili smo se u Suboticu.

S. Mirjam

Novi članovi FSR u Novom Sadu

U crkvi Franjevačkog samostana "Ivana Kapistranskog" u Novom Sadu u subotu 17. prosinca, nakon uspješno završenog novicijata, pod svetom misom zavjetovalo se 8 novih članova Franjevačkog svjetovnog reda, a dva člana su obnovili zavjete. Svetu misu je vodio duhovni asistent mjesnog bratstva pater **Tadej Vojnović OFM**, koji je nakon davanja svećanih zavjeta prvi čestitao novim članovima FSR i uputio im riječi o biti svjetovnog redovništva i o ustrajnosti svakog člana da bude "Svjetlost svijeta" u življenju svoje vjere u svakodnevnom životu i radu. Nazočan broj braće i sestara FSR, vjernika i rodbine novozavjetovanih uljepšali su ovu proslavu i misno slavlje. Nakon liturgijskog slavlja upriličen je i bratski agape.

Radimir Hucki

Božić u župi Marije Majke Crkve CSABA KOVÁCS, KANDIDAT ZA ĐAKONA

Advent je u župi Marije Majke Crkve u Subotici počeo na posve osobit način. Podsjetimo se, u prošlom je broju bila vijest da je gostovala Đakovačka Bogoslovija uz podjelu službe lektorata kandidatima Đakovačke bogoslovije. Drugi dan Božića, na blagdan svetoga Stjepana, u istoj je crkvi ponovno bio u znaku molitve za duhovna zvanja. Naime, toga dana je gospodin **Csaba Kovacs** primio kandidaturu za trajni đakoniat ove župe. Obred, po sebi jednostavan, vodio je subotički ordinarij, **mons. dr. Ivan Péntes**. Ono što je svima bilo neobično drago je srdačnost i jasnoća Pastira naše Crkve, koji je vjernicima izvanredno lijepo protumačio smisao trajnog đakonata, koji je u zapadnoj Crkvi obnovljen nakon II. vatikanskog sabora, zatim razne crkvene službe i svećenički poziv. U svojoj homiliji je razjasnio vječno pitanje celibata i njegov smisao te smisao ređenja oženjenih teologa za službu trajnih đakona.

Naš mali Isus je dobio novi krov!

Crkva Presv. Trojstva u Somboru

Gostovanje katedralnog zbora "ALBE VIDA KOVIĆ" u Tuzli

Katedralni zbor "Albe Vidaković" pohodio je 3. prosinca 2005. godine Tuzlu. Bilo je to četvrto gostovanje ovoga zbora Tuzli. S njima je, ovog puta, prvi put, gostovao i Subotički tamburaški orkestar. Oni su u Tuzli gostovali na poziv HKD-a "Napredak" u povodu proslave stotog rođendana i 15. obljetnice obnove rada tog Društva u Tuzli.

HKD "Napredak" u Tuzli obnovio je svoj rad 1990. godine. Nakon obnovljenog rada prvi kulturni događaj koji je organizirao bio je koncert Subotičkog katedralnog zbora "Albe Vidaković". Iako je taj koncert održan 13. travnja 1991. godine, sjećaju ga se mnogi još i danas.

Nakon ugodnog putovanja stigli smo u Tuzlu, gdje su nas dočekali članovi HKD "Napredak". Poslije svečanog objeda koji je protekao u vrlo ugodnom raspoloženju, posjetili smo Katolički školski centar "Sv. Franjo" i franjevačku crkvu sv. Petra i Pavla. U večernjim satima održan je koncert u dvorani Tuzlanskog kazališta. U prvom dijelu koncerta nastupio je s marijanskim pjesmama katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. **Mirjam**

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Prisustvovanje pravoslavnog paroha iz Aleksandrova, gospodina **Gordana Uvalića** dalo je svjedočanstvo bratske povezanosti i različite discipline u dvije sestrinske Crkve. U drugom dijelu homilije je župnu zajednicu bodrio na suradnju, ljubav i praštanje na što nas poziva primjer **svetoga Stjepana** koji je molio za svoje progonitelje i praštao. To je trajna poruka najveće ljubavi Božje koja se očitovala i u otajstvu Utjelovljenja koje slavimo za Božić. Tako su i Advent i Božić u znaku duhovnih zvanja označili ovu zajednicu. Bili su prisutni bogoslovi i sjemeništari ove župe. /Zv/

Osvijetljena crkva u Bačkom Bregu

Mjesna zajednica Bački Breg darovala je crkvi sv. Mihovila Arkandela dva reflektora koja će osvjetljivati crkvu noću. Ovi reflektori su u utorak 13. prosinca uz odobrenje Elektro-Vojvodine priključeni na uličnu rasvjetu. Ispred crkve je, na žalost, moralo biti posječeno i stablo kestena, zasađeno na ovom mjestu davne 1940. godine, jer je njegovo korijenje izdizalo beton. Mjesna zajednica je crkvi darovala i novčana sredstva za platno, na kojem će vjernici uz pomoć grafoskopa moći čitati pjesme koje pjevaju na svetim misama.

Zlatko Gorjanac

100. obljetnica Franjevačkoga svjetovnog reda u Sonti

100. obljetnica postojanja Franjevačkog svjetovnog reda, nekadašnjeg Trećeg reda sv. Franje, u župnoj crkvi Sv. Lovre u Sonti proslavljena je na svetkovinu Bezgrešnog začeća BDM 8. prosinca. Svečano misno slavlje predvodio je **fra Robert Perišić**, gvardijan u Virovitici i definator Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu, koji je zastupao provincijala **fra Željka Železnjaka**. Slavio je zajedno s **fra Flavijanom Šolcom** iz Iloka, područnim duhovnim asistentom Slavonsko-srijemskog područja sa sjedištem u Osijeku, **fra Andrijom Matićem** iz Čakovca, koji je domaći sin, naddekanom iz Odžaka **Jakobom Pfeiferom** i domaćim župnikom **Željkom Augustinovićem**. U tijeku mise zavjetovale su se četiri sestre u Franjevačkom svjetovnom redu, dok su u novicijat primljene četiri nove članice. U ime FSR-a zavjete i primanje vodio je nacionalni ministar FSR-a **Mato Batorović**, a u ime prvog Franjevačkog reda slavitelj je bio duhovni asistent fra Flavijan Šolc. S novim zavjetovanicima i kandidatima povećava se zajednica te sada okuplja tridesetak članova, od kojih su mnogi starije generacije. Na svečanosti je bila nazočna generalna konzulica iz Subotice **Iva Aranjoš**, ravnatelj Osnovne škole u Sonti i drugi uglednici te velik broj domaćih vjernika. Zajedništvo i slavlje nastavljeno je u župnoj dvorani uz bratski stol i pjesmu koju su predvodile članice FSR-a. /IKA/

Božić i novi "Betlehem" u Titelu

U crkvi "Uznesenja Bl. Djevice Marije" u Titelu Božić je dočekan i proslavljen svečano i radosno. Misa ponoćka je počela procesijom u kojoj je župnik **Franjo Lulić** ušao u crkvu sa vertepima (betlemarima). Oni su na Badnju večer obišli dosta domaćinstava čestitajući ukućanima Badnju večer te uz božićne pjesme navješćivali radosnu vijest - Rođenje Spasiteljevo (sjećanje na pastire). Ovaj običaj odavno nije viđen u našem kraju.

Usljedio je program pjesama dječjeg crkvenog zbora pod ravnanjem **Marike Križan**. Svečanu misu ponoćku pred punom crkvom vjernika služio je vlč. Lulić. "Noćas nam se rodio Sin Božji Isus Krist, naš spasitelj i otkupitelj. On se treba ove večeri roditi i u našim srcima te u budućem razdoblju našega života rasti u nama, a da mi našim življenjem i djelima omogućimo njegovo rođenje i u drugim srcima" - istaknuo je u svojoj homiliji župnik.

Pred oltarom divna postavka novog "Betlehema" Darodavac je **Petar Rili**, naš vjernik na privremenom radu u Australiji. Hvala mu. Crkvu je krasila velika okićena jelka (bor), dar naše sugrađanke **Nevenke Damjankov**.

Župnik je na kraju mise ponoćke čestitao svim prisutnima Božić, a posebno se zahvalio predstavniku Skupštine općine **Titel Milanu Nastasiću**, i nama dragom parohu pravoslavne Crkve u Titelu **ocu Miletu** što su svojim prisustvom uljepšali božićno slavlje.

I ove godine je naš vlč. Lulić obradovao najmlađe podijelivši im nakon mise ponoćke božićne paketiće.

Radomir Hucki

9. IZLOŽBA "BOŽIĆNJAKA"

U predvorju Gradske kuće, u četvrtak 15. prosinca otvorena je tradicionalna, deveta po redu, izložba božićnih kolača - "Božićnjaka" u organizaciji Etnografskog odjela "Blaško Rajić" pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" iz Subotice. U ime organizatora pozdravne je riječi uputio **Grgo Kujundžić** a zatim je **Ivana Stipić** kazivala stihove **Branke Dulić** "Sveta noć". Uz ansambl "Ravnica" pjevači župe sv. Roka otpjevali su nekoliko božićnih bunjevačkih pjesama koje su bile pravi uvod za posebno nadahnuti govor katedralnog župnika **mons. Stjepana Beretića**. Evocirajući uspomene na Božić svoga djetinjstva, mons. Beretić je prisutne podsjetio na miris Božića, "Badnji dan miriše kao dužijanica". "Božić miriše kao božićnjak. Volim miris Božića. Badnja večera i božićni blagdani zrače ljepotom i neodoljivim šarmom svetkovine. Te svete noći se od jednog stola hrani i kućna čeljad u toploj sobi i blago seljakovo u blagdanski dotjeranoj štali. Svetkovala je čeljad i blago, cijela kuća", rekao je. O posebnosti i ljepoti bunjevačkog božićnjaka gđin Beretić je ovako govorio: "Najljepši nam je kruh naš božićnjak. On je radosno klicanje Bogu, koga prepoznaje sva priroda. Nekada je zlatan, nekad tamniji. Vjera i ljubav domaćice ga je stvorila. Božićnjak poput najboljeg pripovjedača priča veselu vijest božićnu. Bog se čovik učinio, mnoga se čuda zгодиše. Badnji dan i badnja večer - spomen-večer kad se Bog čovik učini pjevaju pjesmu o čudu. Božićnjak je božićna pjesma. Pripovijeda o Djevici i Djetetu. Govori o Josipu, o pastirima, i ovčicama. S božićnjaka trepere zvijezde božićne noći, grije Mlado sunce s visine. S Božićnjaka i mjesec svjetlost prosipa. Cvijećem je posut, ptičicama ukrašen. I bačva je s vodom prikazana. Ta na Božić nitko ne smije biti ni gladan ni žedan. A sve je od tijesta učinjeno. Božićnjak je kruh ljepotom odjenut. Remek djelo je božićnjak."

Bila je ovo prigoda da se uz ljepotu "božićnjaka" predstavi, kako to reče gđin Beretić, još jedan "Božićnjak" - Subotička Danica za 2006.: "Djelo je zaljubljenika u rodnu granu bunjevačku. I ova se Danica rađa kao božićnjak: dugim noćnim radom. Koji su je pisali malo su spavali. Hvala brojnim mladim, mlađim i najmlađim piscima i pjesnicima. Kalendar Subotička Danica je pravi božićnjak. Doći će na svoje i mali i mladi i stariji. Danica je kao raspjevani božićnjak: lijepa je, ukusna, pjeva o Crkvi, o čovjeku, o zavičaju, o prošlosti, o vedroj budućnosti Crkve. Spominje se velikoga Ivana Pavla II, spominje Benedikta XVI. Subotička Danica pjeva, priča, tuguje i raduje se."

Uz Subotičanke na ovoj su izložbi sudjelovale i "reduše" iz Male Bosne, Tavankuta i Sombora.

Katarina Čeliković

Misa za biskupa Ivana Antunovića

U nedjelju 15. siječnja u subotičkoj katedrali svete Terezije Avilske održana je misa za velikog narodnog preporoditelja podunavskih Hrvata biskupa **Ivana Antunovića**. Misno slavlje predvodio je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, a prigodnu propovijed održao je tavankutski župnik **Franjo Ivanković**. U svojoj propovijedi on je, između ostalog,

rekao: "Ako pogledamo primjer našega pokojnog biskupa Ivana Antunovića, koji je preminuo davne 1888. godine, vidjet ćemo da je i njegov život divan primjer služenja drugima. Iako je bio krhka zdravlja, nije se štedio samo da bi što veći broj ljudi privukao k Bogu. Zato se u starim godinama laća pera i izdaje brojna vrijedna pisana djela. Svoj život i svu svoju imovinu uložio je za dobro svoga naroda. U svom vremenu bio je pravi svjetionik mnogima. Nije za života doživio priznavanja niti bilo kakvih počasti. Čak mu se i grobu zameo trag. Ali ono što je on posijao svojom marljivošću i ljubavlju neće nestati dok bude njegovih duhovnih potomaka. Bio je pravi svjedok koji je mnogima služio, a i danas služi, kao primjer istinskog ljubitelja Boga i čovjeka." /Zv/

Božićni koncert u Sonti

Članovi pjevačkog i recitatorskog odjela KPZH "Šokadija" iz Sonte održali su tradicionalni božićni koncert u prepunoj crkvi sv. Lovre u Sonti. Ugođaj su upotpunili i vjernici koji su pjevali skupa sa "Šokadijom". Koncert je održan pola sata prije polnoćke, koju je predvodio sončanski župnik **vlč. Željko Augustinov**. On je zahvalio svim izvođačima, istaknuvši da mu je drago što je koncert održan u crkvi, jer je božićnim koncertima mjesto među vjernicima a ne u domovima kulture. /Prema: *Hrvatska riječ*/

Badnja večer u Novom Sadu

Čovjek je čovjeku prijatelj

U novosadskim crkvama dvije ponoćne mise bile su na hrvatskom jeziku. U tzv. katedrali - crkvi Imena Marijina misu je predvodio kapelan **Josip Štefković** a u franjevačkoj crkvi sv. Ivana Kapistrana **dr. Tadej Vojnović**.

U prigodnoj propovijedi vlč. Josip je naglasio da nam je betlehemske djeteta donijelo bratstvo ali ne u ideološkom smislu već u stvarnom smislu. Biti čovjeku bližnji, prijatelj, to je nama urođeno a ne nešto strano, samo tog trebamo biti

svjesni i tako se prema ljudima odnositi. Ljubav bi trebala biti vodilja našega života. Božić nas upućuje na zajedništvo i zato je svako dijeljenje strano kršćanstvu. "Dokle god drugoga ne možemo pogledati u oči; dok mu ne možemo čestitati Božić, samo zato što ga slavi drugog datuma, dotle nema kršćanstva." Kršćanstvo međutim, ne samo da ima što reći, nego ima što dati svijetu, jer mu ono daje Isusa, koji ga može istinski osloboditi, pomoći mu da čini dobro i da postane istinski sretan - poručio je vlč. Josip iz novosadske "katedrale" tijekom ponoćne sv. mise.

U franjevačkoj zajednici Božićno slavlje započelo je prigodnom priredbom dječice. Oni su u prepunoj vjeronaučnoj dvorani recitali stihove posvećene Isusovu rođenju. Potom je slijedila misa koju je predvodio p. Tadej Vojnović u zajedništvu s preko dvije stotine vjernika. Njegovo tumačenje Božje riječi i božićno Euharistijsko slavlje ulijevalo je mir i radost u sva srca tako da je sat i pol vremena prošlo kao tren. /Prema *Hrvatskoj riječi* priredio A.A. /

ZNAČAJAN DUHOVNI I EKUMENSKI DOGAĐAJ

U organizaciji komornog zbora "Zvony" iz Selenče i lokalne općinske vlasti, u Domu kulture u Selenči u srijedu 28. prosinca održan je novogodišnji koncert pod geslom "Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje". Nastupili su pjevački zborovi iz Selenče: "Zvony"; zbor OŠ "Jan Kollar", odjeljenje predškolske ustanove "Kolibri", Pjevački trio "Zvončeki", zbor Evangeličke crkve i zbor rimokatoličke crkve "Ave Maria" te ženski zbor "Naduje" iz Pivnica, komorni zbor "Neven" iz Bača i Subotički tamburaški orkestar. Koncert je imao humanitarni karakter jer je dobrovoljni prilog namijenjen za izgradnju dječjeg vrtića u Selenči. Program se sastojao od duhovnih, božićnih i novogodišnjih pjesama te poznatih vojvođanskih skladbi i klasičnih evergreena.

Bio je to značajan duhovni i ekumenski događaj u kome su sudjelovali zajedno katolici, pravoslavci i evangelici, kako je naglasio na kraju koncerta selenački župnik i bački dekan **vlč. Marijan Dej**. Koncertu je nazočio i predsjednik općine Bač **Tomislav Bogunović**. /Prema: *Hrvatska riječ*/

Božićni koncert u Vajskoj

U petak, 23. prosinca, u prostorijama Vatrogasnog doma u Vajskoj, članovi HKUPD "Dukat" po prvi put su priredili prigodni božićni program pod geslom "Radujte se narodi". Nastupili su gotovo svi aktivniji članovi društva pa i oni koji su se nedavno uključili u rad određenih odjela. Tamburaši i pjevači su izveli božićne pjesme na šokačkoj ikavici, koje se gotovo više i ne pjevaju. Po prvi put je nastupio i dramski odjel s igrokazom "Ususret Božiću".

Program je pratio veliki broj mještana te gostiju iz okolnih mjesta. Nazočan je bio i župnik vlč. **Josip Kujundžić** kao i načelnik Pastoralnog vijeća župe sv. Jurja **Antun Bošnjak**.

Pjevački zbor i tamburaški sastav sudjelovali su u crkvi i na ponoćnoj misi te na prvi dan Božića. /Hrvatska riječ/

"Zlatni slavuj" za glazbenike iz Subotice

Ovu nagradu dodjeljuje "PČESA" vrhunskim izvođačima vođanske narodne igre i pjesme. Godine 2005. dodijeljena je Antoniji Piuković kao najboljoj vokalnoj solistici i Marinku Piukoviću kao najboljem begešaru.

I BI SVJETLOST...

I zaista, napokon, "bi svjetlost". Cijelog svog života (42 godine), sve do proljetos živio sam u velikom mraku. Istina, možda je, posljednjih sedam-osam godina, bio to polumrak, ali vrlo stvaran. Bio sam daleko od Isusa. Kršten sam, doduše, kao dijete, ali ništa više od toga. Roditelji su obilježavali Božić i Uskrs, ali uvijek mi se činilo nekako reda radi a ne iz vjere. Možda samo radi rodbine i da bi otac na taj način pružio neki pasivan otpor tadašnjoj komunističkoj partiji. U mladosti i mene su usmjeravali na taj put. Kad sam ušao u Partiju, moja rodbina bila je zgrožena. No, to sam dakako učinio da bih se lakše zaposlio. Do očeve smrti, 1998. godine u crkvi sam bio svega nekoliko puta u životu i to iz poštovanja na nekim krštenjima ili misama za pokojne. U obitelji gotovo nikada nismo razgovarali o Isusu, o kršćanstvu ili o Crkvi. Pred kraj svoga života otac je pričao kako je on kao mali bio ministrant ali ni to nije bio dovoljan povod za neki dublji razgovor o Crkvi. Nakon njegove smrti prvi put samo osjetio "nešto" kada sam sa svojim đacima proveo nekih osam dana u manastiru Studenica. Tada sam počeo vjerovati da Bog postoji, da ima "nešto", ali nisam znao što. Nakon toga sam povremeno počeo odlaziti nedjeljom u crkvu. Počeo sam se raspitivati za kršćanstvo. Nažalost, dobio sam puno pogrešnih informacija pa sam prestao odlaziti u crkvu. Uslijedio je drugi a ubrzo i treći posjet Studenici. Ondje sam puno toga naučio o Bogu razgovarajući s monasima. Nakon toga sam počeo čitati knjige o Bogu i pridržavati se nekih pravoslavnih vjerskih običaja. Bio sam zbunjen baš kao i moja rodbina, kako to ja spajam katoličku i pravoslavnu vjeru. No, i u tom periodu zapao sam u krizu. Bio sam razočaran u ljude, u svoj život koji je bio protkan mnogim više ružnim nego lijepim događajima. Čak sam za to počeo i Boga optuživati.

No, moje traženje ipak nije prestalo. Napokon, kada sam se preselio u kuću u kojoj sada živim pozvao sam katoličkog svećenika da je blagoslovi i tako je počelo novo razdoblje moga života. Počeo sam povremeno moliti ujutro i navečer i očekivati da se nešto dogodi. I dogodilo se. U proljeće prošle godine, na nagovor jedne svoje prijateljice koja je isto imala velikih životnih problema, pošao sam u franjevački samostan na razgovor s p. Marjanom. Od tada Bog je počeo ulaziti u moj život na velika vrata. I BI SVJETLOST! P. Marjan je u jednom duhovnom razgovoru riješio moje dileme i ukazao mi na put kojim trebam ići da bih pronašao mir i dostigao sreću. Otkrio mi je ISUSOV PUT. Krenuo sam svakodnevno na misu. Počeo sam pohađati tečaj vjeronauka u župi sv. Roka. Ljetos se zbio najljepši događaj u mom životu. Imao sam Prvu ispovijed i Prvu pričest a koncem mjeseca studenog i krizmu. Bog je ušao u moje srce. Prekinuo sam sa svojim starim načinom života. Odbacio mnoge grješne navike, premda sam mislio da se nekih nikada neću moći odreći. Ipak, Isus mi je pomogao i to sam učinio vrlo lako. Otkad je Isus ušao u moje srce, dogodilo mi se puno toga lijepoga. Drugačije sada gledam na život, na svoju okolicu. Zapažam puno toga što prije nisam zapažao. Sada je doista sve drugačije. Pišem ovo jer želim podijeliti ovo svoje životno iskustvo s drugima, da bih posvjedočio kako je za novi život i istinsku sreću potrebno prepustiti se Božjoj volji. S Bogom je sve moguće. Nitko nas ne voli kao Bog, kao Isus i nitko nam ne želi toliko dobra u životu kao on. Uz Isusa život je puno ljepši i bolji. Redovito se sada molim, idem na misu svaki dan i pričešćujem se. Puno mi pomaže i aktivno sudjelovanje u molitvenim zajednicama.

Volio bih kad bi ovo moje životno iskustvo pomoglo i drugima da pronađu Isusa, da počnu vjerovati i živjeti svoju vjeru i tako stići do prave sreće.

Velimir

Božić u Pančevu

Tijekom četiri tjedna adventskoga vremena duhovno smo se pripremali za najradosniji kršćanski blagdan Božić. Posljednjeg tjedna spremili smo crkvu, uresili jelke i oltare, te postavili jaslice. Naravno, tih je dana bila i božićna ispovijed.

Na samu Badnju večer, misa Rođenja Gospodnjeg kod nas je već tradicionalno bila u 20 sati. Po broju prisutnih vjernika za nas Pančevce to je misa na koju dođe najviše vjernika tijekom cijele godine. Svake, pa i ove bilo nas je oko 400. Misu je predvodio i propovijedao naš župnik **Mihály Erós**. Zborovi su svojim pjevanjem uzveličali božićnu misu.

Cijelu misu snimala je televizija Pančevo i emitirala ju jedan sat nakon ponoći u cijelosti.

Na sam dan Božića bile su dvije sv. mise: u 9 sati na mađarskom i u 10,30 sati na hrvatskom jeziku. Ove godine je bilo više prisutnih vjernika nego inače, a pogotovu velik broj vjernika bio je na misi u 10,30.

Vjeronaučna djeca su izvela manji recital i na prvoj i na drugoj misi.

Misi Rođenja Gospodnjeg prisustvovao je predsjednik općine gđin **Srđan Miković**, a na Božić prisutni su bili **prota Milovan Glogovac**, starešina Uspenskog hrama, s još jednim svećenikom Srpske pravoslavne crkve.

Nakon svake mise bio je mali domjenak na koji je župnik pozvao sve prisutne. Naše župljanke i župljani nesebično su pomagali oko priprema, poslužnja, a da crkveno rublje zablista bjelinom pobrinule su se naše vjernice **Iren Jóna**, **Rozália Dudás** i **Veronika Martinov**.

Nenad Ješić

“Božićne pjesme i običaji u Srijemu”

Na svetkovinu Bogojavljenja u petak 6. siječnja 2006. godine susreli su se u crkvi Svetog Jurja mučenika u Petrovaradinu svećenici, časne sestre redovnice, vjernici katolici, pravoslavni i ljudi dobre volje koji žive u Srijemu, u srijemskom dijelu Đakovačke i Srijemske biskupije, prigodom tradicionalnog šestog koncerta “Božićne pjesme i običaji u Srijemu”. Ovaj susret je još jedan doprinos Srijema godini svećeničkoga i redovničkog poziva “Koje li nade u pozivu Njegovu!” koju slavimo u našoj biskupiji.

Dvosatni program “Božićne pjesme i običaji u Srijemu” i ove godine je organizirao Vikarijat Srijemski uz sudjelovanje pjevača, svirača, orguljaša, zborova i recitatora, koji su se predstavili igrokazima i božićnim pjesmama: U to vrijeme

godišta, Zazivam vas, Isklija izdanak Jišajev, Rodio se Bog i čovjek, Hajdemo zajedno, O pastiri amo hajte, O vjernici hajdemo, Tiha noć, Veselte se kršćani, Emanuel, Oj pastiri čujte novi glas, Točno u ponoć, Zvončići, Djetešce mileno, Oj Djetešce moje drago, Klanjam ti se Kraljiću; božićne pjesme na mađarskom jeziku, “Betlemaši”, recitacije i igrokazi... Sudjelovale su gotovo sve župe u Srijemu s ukupno oko dvije stotine izvođača među kojima su bila djeca, mladi, odrasli i stari, koji su duhovno obogatili više od četiri stotine posjetilaca.

Koncert su otvorili tamburaši i pjevači župe Svetog Jurja u Petrovaradinu 1, a nastavili župni pjevači i ženski duet iz župe Uzvišenja svetog križa u Petrovaradinu 2, župni vokalno-instrumentalni sastav iz župe Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima, župni pjevači iz župe Svetog Mihovila, arkanđela u Novom Slankamenu, iz župe Svih Svetih u Irigu, iz župe Presvetog Trojstva u Surčinu i iz župe Svetog Roka u Petrovaradinu 3. Nastupili su i mladi pjevači iz župe Uznesenja BDM u Zemunu kao i pjevači i tamburaši iz župe Svetog Jurja, mučenika u Golubincima, Zbor HKPD “Jelačić” u Petrovaradinu. Igrokaze, “Betlemaše” i recitacije izvela su djeca i mladi iz župa Surčin, Irig i nekoliko filijala.

Na koncu susreta **mons. Đuro Gašparović**, pomoćni biskup đakovački i srijemski i generalni vikar za Srijem, uputio je riječi zahvale svim sudionicima ovoga slavlja i organizatorima, te izrazio radost što se vjernici i ovim slavljem uključuju u proslavu Godine svećeničkoga i redovničkog poziva u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji. Biskup je pozvao sve nazočne da se učvršćuju u vjeri, obogaćuju milosnim božanskim darovima i svjedoče Isusa Krista, novorođenoga Kralja, koji je uzeo našu ljudsku narav, postao čovjekom i time uzdigao čovjeka u milosni život s Bogom. “Vjernici katolici u Srijemu, Hrvati i Mađari i svi ljudi dobre volje, večeras su se duhovno obogatili i osnažili kroz pjesme naših predaka, koje se prenose novim pokoljenjima na veću slavu Božju i dobro svakoga čovjeka. Neka se ovaj tradicionalni koncert božićnih pjesama i običaja u Srijemu nastavi”, zaključio je svoju poruku biskup Gašparović.

Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja svih nazočnih uz prigodni domjenak u prostorijama Vikarijata i Centra za mlade Srijema u Petrovaradinu.

Ivica Živković

Završetak godine u Irigu

Posljednji mjesec godine obilježen je ranim zornicama u župi Irig. Dan sv. Barbare za filijalu Vrdnik bio je veliki dan - dan rudara. I za ovu godinu smo pripremili našim starim rudarima dan sjećanja i slavlja. U odboru su bili **Petar Morela**, **Lazar-Beli Pilipović**, **Ivica Katava** i župnik. Budući da je to bila nedjelja, najprije je služena liturgija u manastiru Ravanica na kojoj su bili uvaženi gosti iz Pokrajine

Katolička crkva u Vojvodini i SCG

Vojvodine i grada Novog Sada (dan Vavedenja Presvete Bogorodice) a zatim sveta misa u rudarskoj kapelici (bivši rudarski sanatorij) koju je uz domaćeg župnika **preč. Blaža Zmaića** predvodio **dr. Tadej Vojnović**, OFM iz Novog Sada. Sveta misa je služena na više nakana za naše pokojne i poginule rudare. Nakon svetih službi održan je koncert KUD-a "Spomenak" Naftagas (muški zbor) iz Novog Sada, a onda je slijedio domjenak za naše drage stare rudare i ostale vjernike. Drage uzvanike ovoga dana, te zbor ugostio je naš slavljениk firma "Tehnomatik" u vlasništvu Petra Morele koja je uzela za zaštnika sv. Barbaru. Ručak je bio u restoranu "Mimoza" u vlasništvu **Mirka Babića**, sina našeg rudara. Proslavu sv. Barbare je pratila i snimila domaća TV Vrdnik.

U zornicama u Irigu kroz svete mise smo se sjetili godišnjica pokojnika: Ferike Horvata, Ilonke Mulaj, obitelji Čirko i Varga, Vizmeg i Čokljat, a u Vrdniku Mihajla Picaka i Petra Mrdana. Ove mise su uvijek lijepo posjećene.

Uoči Bezgrešnog začeca BDM oprostili smo se od pokojnice Josipe Hlebec u Vrdniku koja se nije stidjela svoga radakopanja, obdarivala je svoju djecu, medenim i slatkim jezikom govorila, nadvladavajući svako zlo i nevolju, govorio je župnik.

Zadnja nedjelja Došašća bila je nedjelja radosti u dekanatu zbog božićne ispovijedi. Na kraju tjedna župnik je bio nazočan prigodom proslave 100. godišnjice KUD-a "Zmaj" i 162 godine kazališnog života u Irigu.

U Dobrodolu je umro mlad čovjek, Šandor Terebeš (51) kao sedmo dijete pokojnih roditelja.

Slijede dvije krasne večeri: najprije lijepo posjećena sveta misa za pokojnog Josipa i Viktoriju Limbocki, a 22. prosinca božićni koncert uz sudjelovanje mađarskih KUD-ova iz Iriga i Dobrodola pod ravnanjem **Eržebet Vukmanović**, te igrokazi u izvođenju djece koje je pripremila **Milka Madi**. Djeci su podijeljeni paketići a svima su pruženi srijemski kolači, peciva i kifle. Sve su to spremile naše marne žene pod pokroviteljstvom Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu u Novom Sadu. Nakon toga je služena sveta misa uz 6 godina smrti majke Kate našeg župnika, te druge majke, vjernice Rozalije iz Vrdnika i najstarijeg člana zajednice u Dobrodolu, Josipa Greča, graditelja crkve.

Zadnjeg dana škole župnik je prisustvovao u Šatrincima na priredbi i podjeli paketića za školsku djecu a nakon toga na oproštaju u povodu odlaska u mirovinu tajnice iriške škole **Stevanije Bursač**.

Božić je svake godine sve ljepši! Po prvi puta župnik je uputio božićnu čestitku preko radija "Fruška Gora" u Irigu. Dobrodol, selo u sjaju, također i crkva izvana osvjetljena, u Šatrincima su prisutni i kroz selo i na misi "betlemaši" a u Irigu sve u dekoru sjaja, veličanstveno i dostojanstveno, posebice na polnočki (služenoj za Ištvana Vizmega i obitelj Kukrika). Polnočki je nazočio i mjesni pravoslavni paroh, **o. Slavko Teofilović**, koji je uputio jubilarnu i božićnu čestitku župniku i vjernicima a prisutan je bio veliki broj pravoslavnih vjernika. Tako je bilo i u Vrdniku na prvi dan a na drugi dan i u filijalama iako uz loše vrijeme. U Irigu na blagdan sv. Stjepana služena je sv. misa na više nakana: za Anušku, Ištvana i Andriju Rušpaja (umro u Kanadi), za domaćicu župnika Ilku Vizmeg i Pištu Horvata. Za potonjeg pokojnika misi je nazočio i naš nastavnik Relja.

Petog dana božićne osmine izuzetan događaj za našu župu jer su našu crkvu jubilariku i župnika posjetila sva tri đakovačko-srijemska biskupa s porečko pulskim biskupom **mons. Ivanom Milovanom** i njegovim ekonomom. Također smo posjetili manastire Krušedol i Ravanicu-Vrdnik. A navečer smo slavili svetu misu uz godišnjicu smrti pokojne Gizele

Horvat uz prisustvo velikog broja katolika i pravoslavaca.

U božićnim danima radosti na blagdan obitelji oprostili smo se u Šatrincima od pokojne Katice Šiter, vjernice-mučenice. Istoga dana upriličila je po prvi put Mjesna zajednica Irig novogodišnji prijem za brojne uzvanike grada Iriga kojem je nazočio i župnik Zmaić.

ff.

Božić u Beogradu

Božić je u Beogradu i Srbiji protekao uz veliko učešće vjernika na misama i uz veliku pozornost medija. Na ponoćnoj misi koju je u crkvi Krista Kralja predvodio beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar** bilo je nazočno i izaslanstvo **patrijarha Pavla** i predstavnik republičkog Vijeća nacionalnih manjina. Prvi program nacionalne televizije prenosio je svečanu božićnu misu iz crkve Sv. Ćirila i Metoda koju je u prijedopodnevnom satima predvodio nadbiskup Hočevar, TV postaja BK prenosila je ponoćnu misu iz bazilike Sv. Petra u Vatikanu. Božić su katolicima čestitali patrijarh Pavle, većina pravoslavnih episkopa i mnogi državni i gradski uglednici. Na ponoćne i blagdanske mise tradicionalno dolaze i brojni pravoslavni vjernici. /IKA/

Mužlja-Zrenjanin

"Harmonija u muzici - harmonija među ljudima"

U Zrenjaninu i Mužlji održan je od 25. do 27. studenog 2005. godine susret predstavnika "Funkforuma". Tema foruma bila je "Harmonija u muzici - harmonija među ljudima".

"Funkforum" je udruženje deset njemačkih radijskih redakcija iz četiri države (Rumunjska, Mađarska, Hrvatska i Srbija). U mužljanski internat Emaus došli su sudionici iz raznih krajeva Vojvodine kao i gosti iz spomenutih zemalja te Njemačke. U petak, 25. studenog, u 21,30 održana je Filmska večer, kojoj je prethodio Okrugli stol na gore spomenutu temu. Mišljenja o harmoniji bila su vrlo različita. Svi su se složili da danas ima malo harmonije među ljudima - pa je radi toga manjka i u muzici. Suvremeni čovjek mora ostvariti harmoniju s Bogom i sa samim sobom - u dubini ljudske savjesti - pa će onda biti više harmonije i suglasja i u glazbi i među ljudima.

U subotu, 26. studenog održana je radionica na gornju temu, s ciljem da se pripremi o tome jedna radijska emisija. Poslije ručka su se sudionici odvezli u Zrenjanin, gdje su

snimili emisiju na radio Zrenjaninu i radio Fedri. Emisija je rađena u koprodukciji Njemačke redakcije "Unsere Stimme" Subotica i Njemačke redakcije "Die Banater Deutsche Sendung" Zrenjanin.

Da ne bi sve bilo samo teorija, u 20 sati priređen je koncert za orgulje i violinu. Solo je pjevala sopranistica **Anna Scheirer** uz pratnju **Tibora Süvega**, **Gabrielle Benák** na violini, a **Márta Boldizsár** ih je pratila na orguljama. Slušali smo savršenu izvedbu Gunoudove i Schubertove *Ave Maria*, Mozartov Adagio te *Pjesmu bez riječi* P. I. Čajkovskoga.

U nedjelju, 27. studenog bila je misa za sudionike u pola devet, koju je služio salezijanac **Janez Jelen** djelomično na njemačkom jeziku zapjevavši i jednu njemačku Marijinu pjes-

mu uz gitaru. Misu su prenosili Radio Zeppelin i spomenute radio-stanice. Sudionike Foruma, sve vjernike i slušatelje radija na početku je pozdravio koordinatorski IFA-e **Peter Kratzer**, jedan od osnivača Funkforuma.

Cilj "Funkforuma" je promoviranje njemačke kulture i njemačkog jezika i širenje dobrih međuljudskih i međunarodnih odnosa, to jest harmonije. To se očitovalo i na ovom susretu na kojem nisu bili svi katolici, ali su molili zajedno i bili zajedno na sv. misi. **Prof. Eva Matarić**, inače praktična vjernica iz Sombora, pročitala je misno čitanje na njemačkom. Nekoliko divnih poticajnih riječi je kazala i na misi u maloj crkvi svetog Dominika Savia u Mužlji. Neka ova povezanost donosi nove duhovne plodove i u budućnosti. /J.J./

Crkva u Hrvata / Crkva u svijetu

Uređuje: Franjo Ivanković

London

BROJ KRŠĆANA U PORASTU

U svijetu je 2,14 milijardi kršćana što je za 140 milijuna više nego prije pet godina, objavio je britanski Institut "Christan Research". Najveći porast broja kršćana zabilježen je u Africi i Aziji. Kršćane slijede muslimani kojih je u svijetu 1,2 milijarde. Broj kršćana raste brže od ukupnog broja svjetskog stanovništva, ističu iz Instituta, jer je broj kršćana u svijetu u proteklih pet godina porastao za 1,3% a broj stanovnika za 1,2%.

Zagreb

GODIŠNJI SABOR HRVATSKE ZAJEDNICE BRAČNIH SUSRETA

Godišnji sabor Hrvatske zajednice bračnih susreta održan je u subotu 7. siječnja u Velikoj dvorani Filozofskog fakulteta Družbe Isusove na Jordanovcu u Zagrebu. Tom je prigodom pred oko 500 članova iz cijele Hrvatske i Vojvodine službu preuzelo novoizabrano vodstvo Bračnih susreta: bračni par iz Bjelovara **Mira i dr. Josip Lončar** i o. **Tonči Trstenjak**. Oni su time postali i članovi Europskog vijeća Bračnih susreta u Bruxellesu i sudjelovat će već početkom veljače na redovnom zasjedanju Vijeća u Banneuxu u Belgiji. Izaslanik predsjednika HBK kardinala **Josipa Bozanića** na Saboru HZBS bio je zagrebački pomoćni biskup **Valentin Pozaić**, koji je predsjedao misnom slavljom s desetak svećenika u župnoj crkvi Bezgrešnog Srca Marijina i vjenčao jedan novi bračni par te u propovijedi istaknuo sakramentalni značaj braka. Dosadašnje vodstvo **Anđelka i Marijan Mađerčić** te vlč. **Josip Koprek** podnijeli su izvještaj o svom trogodišnjem mandatu. Kao svoj najveći uspjeh istaknuli su održavanje Bračnih vikenda osim u Zagrebu i Opatiji: u Vinkovcima, Đakovu i Zadru, za časnike HV u Splitu, za Hrvate u Vojvodini i organizaciju održavanja Europskog vijeća u Mariji Bistrici u lipnju 2003. g. U protekloj godini održano je u Hrvatskoj 12 Bračnih vikenda i 2 Vikenda za zaručnike na kojima je sudjelovalo 150 bračnih i zaručničkih parova te 2 svećenika. Održan je Duboki vikend za buduće aktivne parove i svećenike u Zajednici kao i prvi put u Hrvatskoj tzv. Formacijski vikend za parove i svećenike koji djeluju kao timovi za održavanje Bračnih i zaručničkih vikenda. HZBS koja ima za svrhu obnovu sakramenata braka i svećeništva u duhu Crkve, ove će godine 24. lipnja u Zagrebu proslaviti 30. obljetnicu održavanja Bračnih vikenda u Hrvatskoj.

Na ovom susretu bila su i dva bračna para iz Subotice i jedan svećenik.

Vatikan

NASTAVLJA SE

KATOLIČKO-PRAVOSLAVNI DIJALOG

Članovi Mješovitog koordinacijskog odbora za katoličko-pravoslavni dijalog boravili su sredinom prosinca prošle godine u Rimu u službenom posjetu **papi Benediktu XVI.** Članovi Odbora su se sastali kako bi pripremili sljedeće plenarno zasjedanje komisije koje će se održati u Beogradu ove godine. Papa je poručio članovima Odbora kako nije dovoljno u ekumenskom dijalogu između pravoslavnih i katolika zadovoljiti se "međufazama", nego "valja bez propusta, jasno, odvažno i ponizno tražiti volju Isusa Krista". Ciljevi nove faze razgovora jesu nadvladavanje teoloških razilaženja te nastojanje uspostavljanja zajedništva među Crkvama.

Ova komisija je uspostavljena 1980. godine i na njezinom čelu su sa katoličke strane kardinal **Walter Kasper**, a sa pravoslavne metropolit Pergama (grad u današnjoj Turskoj) **Ionnis Zizioulas**.

Rijeka

PREMINUO NADBISKUP U MIRU MONS. JOSIP PAVLIŠIĆ

U Rijeci je 9. prosinca preminuo nadbiskup u miru **mons. Josip Pavlišić**. Nadbiskup je u Crkvi vršio biskupsku službu pune 53 godine. Prvo je vršio službu pomoćnog biskupa, a kasnije je više od dva desetljeća bio na čelu Riječke nadbiskupije i metropolije. Umirovljen je 1990. godine.

Na sprovodnim obredima u riječkoj katedrali se 13. prosinca okupilo mnoštvo vjernika predvođeno dvojicom kardinala, 23 biskupa i 170 svećenika. Prigodnu propovijed održao je zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić**, a o životnom putu pokojnog nadbiskupa govorio je riječki nadbiskup **mons. Ivan Devčić**.

Umro biskup Mark Sopi

Apostolski upravitelj za Kosovo biskup **Marko Sopi** umro je u srijedu 11. siječnja u 68. godini života od posljedica srčanog udara. Biskup Marko Sopi rođen je 26. veljače 1938. u Binaču na Kosovu. Gimnaziju je završio u Pazinu, a teološki studij u Zagrebu. Za svećenika je zaređen g. 1968. Doktorirao je na Papinskom sveučilištu Urbaniani u Rimu. Pomoćnim skopsko-prizrenskim biskupom imenovan je u studenome 1995. te mu je povjerena skrb za vjernike na Kosovu. Papa **Ivan Pavao II.** zaređio ga je 6. siječnja 1996. za biskupa. Ustanovljenjem apostolske administrature za Kosovo sa sjedištem u Prizrenu 24. svibnja 2000. biskup Sopi imenovan je apostolskim upraviteljem. /IKA/

22. siječnja

Sveti Vinko Palotti

(* 21. 04. 1795. - + 1850)

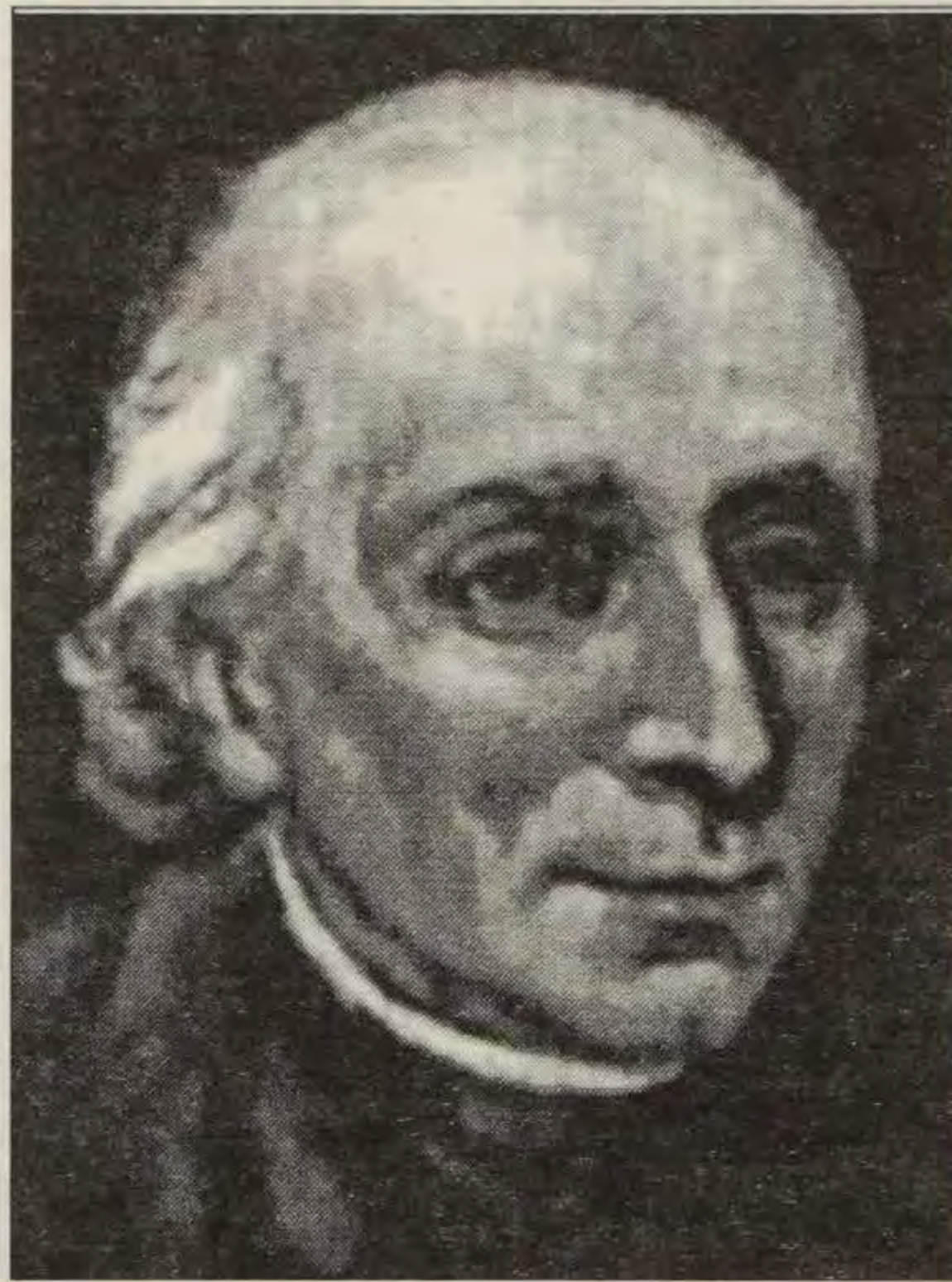
- Majčnim molitvama isprošen ● pošten i ne osobito darovit ● doživio vrijeme Napoleona ●
- doživio dva prognana pape ● živio je za bolesne ● strpljivo podnosio spletku ● traženi ispovjednik ●
- rado slušani propovjednik ● pučki misionar ● dušobrižnik mladeži ● među bolesnim vojnicima ●
- nije zaboravio zatvorenike ● voditelj duhovnih vježbi ● profesor ●
- osnovao redovničku Družbu katoličkog apostolata ● veliki pastoralac ● proživio revolucionarnu 1848. ●
- zagovarao opći crkveni sabor ●

Dječak koji je malo obećavao

U djetinjstvu je Vinko doživio Napoleonovu vojsku koja je osvojila Rim. Na dječaka Vinka su njegovi suvremenici gledali kao na poštenog, dobrog, ali ne i posebno darovito dijete. Od malih nogu Vinko je vrlo duboko doživljavao svoju malenost i bezvrijednost u usporedbi s Božjom veličinom i svetošću. Odgojila ga je majka koja nikada nije prestajala moliti za nj. Majčine molitve su u njemu održavale volju za školom i za studijem. Kao mladić imao je viđenje u jednom snu. Vidio je procesiju patnika, siromaha i bolesnika. U tom je snu obećao patnicima: Ja vas želim tješiti, a vaša patnja će biti mojom patnjom. Konačno je dočekao godinu 1818. i dan svoga svećeničkog ređenja.

Okrenut ljudima u nevolji

Težište svoje pastoralne djelatnost stavio je Vinko upravo na staranje o bolesnima. Postao je župnik u rimskoj župi Duha Svetoga. Zajednica je bila u potpunom rasulu. U župi je djelovalo još pet svećenika. Vinko im je poslan za poglavara. Ljubomorni su svećenici oko njega stalno tkali mreže spletki, prezirali su ga, a Vinko je podnosio i pobjeđivao. Župna zajednica se vidno razvijala. Uskoro je baš ta župa postala pravo duhovno i duševno središte Rima. Vinkova karizma je bila očigledna. Postao je traženi ispovjednik, propovjednik, pučki misionar. Ipak, u prvom redu je bio dušobrižnik mladeži, bolesnika, zatvorenika i ugroženih. Starao se za bolesne vojnike, za papinske trupe, bio je traženi voditelj duhovnih vježbi.

Osnovao redovničku družbu za apostolat

Dok je pastoralno djelovao, shvatio je da upravo u tim, za Europu prijelomnim godinama, laici i svećenici trebaju zajednički prionuti uz naviještanje Evanđelja. Jedno je vrijeme bio i profesor na papinskom učilištu Sapienza. Sva njegova pastoralna djelatnost ga je poticala da 1835. godine osnuje novu katoličku redovničku družbu: Družbu palotinaca. Družba nosi službeno ime Societas Apostolatus Catholici tj. Družba katoličkog apostolata, a prema latinskom imenu, družba se označuje sa "SAC". Svrha novoga reda je širenje apostolata među kršćanima i nevjernicima. Godine 1854. družba je dobila novo ime: Pia Societas Missionum, odnosno skraćeno: (PSM) što znači Pobožna družba za misije. Sveti je Vinko 1843. utemeljio i družbu palotinki s ciljem da se posvete u prvom redu karitativnoj službi. Pobožna družba za misije je imala tri grane: zajednicu

svećenika i laika, zajednicu sestara palotinki, a treća grana su bili laici koji su razvijali katolički apostolat poput katoličke akcije. Palotinci nemaju redovite zavjete već polažu pet obećanja: ustrajnost, posluš, čistoću, siromaštvo i zajednički život. Ukoliko je tko klerik, polaže i obećanje da bez naloga neće prihvatiti crkvene službe. Na svijetu je 1998. godine bilo oko 1300 palotinaca. U Hrvatskoj djeluju u Vinkovcima. Prvi pokušaj da se nastane u našoj zemlji bio je osnutak samostana u Petrovaradinu. Palotinci imaju službu naviještanja laicima. To je posebno obilježje palotinaca.

Zagovarao novi crkveni sabor

Sveti Vinko je proživio i revolucionarnu 1848. godinu u Rimu. Tada je papa Pijo IX. morao pobjeći iz Rima. Sve je te nevolje u koje je Crkva zapadala doživljavao kao učvršćenje svoje vjere: Crkvu neće nadvladati ni vrata paklena. Što su progonstva bila veća, sve je više rasla njegova privrženost prema Petrovu nasljedniku. Svojoj je subraći govorio: "Zar će katolici pokazati manje žara za stvar neba negoli krivovjerci i nevjernici za stvar pakla?" Poznatim svojim pismom kardinalu Vinku Macchiju iz 1849. godine sveti Vinko je zagovarao sazivanje općeg crkvenog sabora.

Umro je od upale pluća kad je jednom prosjaku dao svoj ogrtač, a onda nastavio ispovijedati u ispovjedaonici. Prehladio se.

Papa Pijo XII ga je 1950. godine proglasio blaženim, a 1963. godine blaženi Ivan XXIII proglasio ga je svetim.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Ufanje - "sretno trgovanje i kupovanje"

Piše: o. Ante Stantić, OCD

1. Bogoslovnu krepost nade naš sluga Božji definira "Sretnim trgovanjem i kupovanjem".¹ U jednom drugom tekstu nadopunjuje ovu definiciju: "Najpametnija trgovina: zemaljsko žrtvovati a nebesko kupovati. Tko sebe žrtvuje taj u nebo putuje... Dokle je u meni samo jedno nagnuće nije moguće Bogu odlično služiti"².

Gerard opisuje u vlastoručnim zapisima kako se odvija dinamizam "trgovine": "Najbolja trgovina: sebičnost izbacivati a milost primati"³.

Bogoslovno ufanje ima za cilj "ispražnjenje": "Ustiju volje to jest želje koje moraju biti prazne od svakog zaloga vremena dobra jer će tada Bog ljubavi sa sobom volju napuniti"⁴. Ovaj zadnji tekst precizira da "ispražnjavanje" duše od sebičnosti nije cilj nego uvjet kako bi Bog svojom ljubavi ispunio kršćaninovu dušu.

Jednako tako, ističe o. Gerard, kroz kršćansku nadu imamo "uzdanje da ćemo u životu dobiti sredstva po kojima ćemo postići blaženstvo i uživanje Boga"⁵. Kršćanin dakle, koji se otvara kreposti bogoslovne nade, vjeruje Bogu i na njega se oslanja u vrednovanju stvari! Oslanja se na vječnu slavu koja je neprolazna i za nju se bori u prolaznom zemaljskom životu. Vrednuje zemaljske stvari u svjetlu vječnoga života.

2. Pošto je ovako opisao bogoslovnu krepost nade, sluga Božji obraća pažnju načinu kako pokrenuti njezin dinamizam ili vježbu, i postići njezine učinke u duši. Ufanjem treba "čistiti pamćenje od sebičnosti"⁶. Ovim riječima naš kandidat za oltar obraća pažnju onome što je u čovjekovom pamćenju, ili u pogledima, nagomilano kroz život i postalo nekako oblik čovjekova svjetonazora koji je često pun sadržaja primjesa sebičnosti što življenjem po bogoslovnoj nadi treba biti pročišćeno, "ispražnjeno", kako bismo pripremili prostor da nas "Bog ljubavi ispuni".

Kako se obraća običnom puku, nastojao je pokazati na konkretnom slučaju kako "čistiti pamćenje". Jedan otac imao je sina koji je bio pogođen teškom bolešću. Otac se molio Bogu u nadi da će sin ozdraviti. Međutim, unatoč molitve sin je preminuo. Otac je bio žalostan i govorio je o "razočaranoj nadi" (speranza delusa), stavlja Gerard u zagradi. Iz ovoga primjera naš sluga Božji pokazuje gdje je bilo "primjesa sebičnosti u pamćenju" toga oca. Sebičnost se očitovala u tome što je otac bolesnog djeteta držao Boga kao

onoga koji je dužan čovjeku pružati usluge, biti čovjeku "servis". Trebao je, međutim, oslonjen na vjeru, koja po nadi raste, osloboditi svoje "pamćenje", svoje krive predodžbe o Bogu, ispraviti je bogoslovnom nadom, povjerenjem u Boga i tako otkloniti "primjese sebičnosti".

Bogoslovno ufanje je trebalo za ovoga oca biti "duše hrabrenje, da što god sije da se po nadi pozlaćuje. Činiti sve dok (Bog) ne kaže ne⁷, ili: "trgovati zemaljskim za nebesko", kako Gerard precizira u definiciji bogoslovne nade.

3. Možemo zaključiti: življenje u bogoslovnoj nadi Gerardovom uputom: "Neka nas sve Bogu diže ali sebi ne veže. Sve Bogu diže kad duh prave pobožnosti u nama diše. Bogu se dižemo kad Isusa, po primjeru triju svetih kraljeva, tražimo zvijezdu svete vjere i njihov primjer slijedimo. Nije dovoljno na kućnim vratima zapisati njihova imena, nego treba pogledati na vrata kada ulazimo i izlazimo, da li slijedimo tri kralja, to jest: da li tražimo Isusa i da li mu nosimo trostruki dar: čisto, siromašno i ponizno srce"⁸. To "čisto, siromašno i ponizno srce, srce slobodno od primjesa sebičnosti", precizira Gerard, isto je što i slobodno srce. Jer tko je ponizan on je slobodan jer po "poniznosti", oslobađa se od ljuskog obzira. Tko nije ponizan on je uvjetovan ljudskim obzirom i ravna se po onome: "Što su ljudi rekli ili što će reći"⁹.

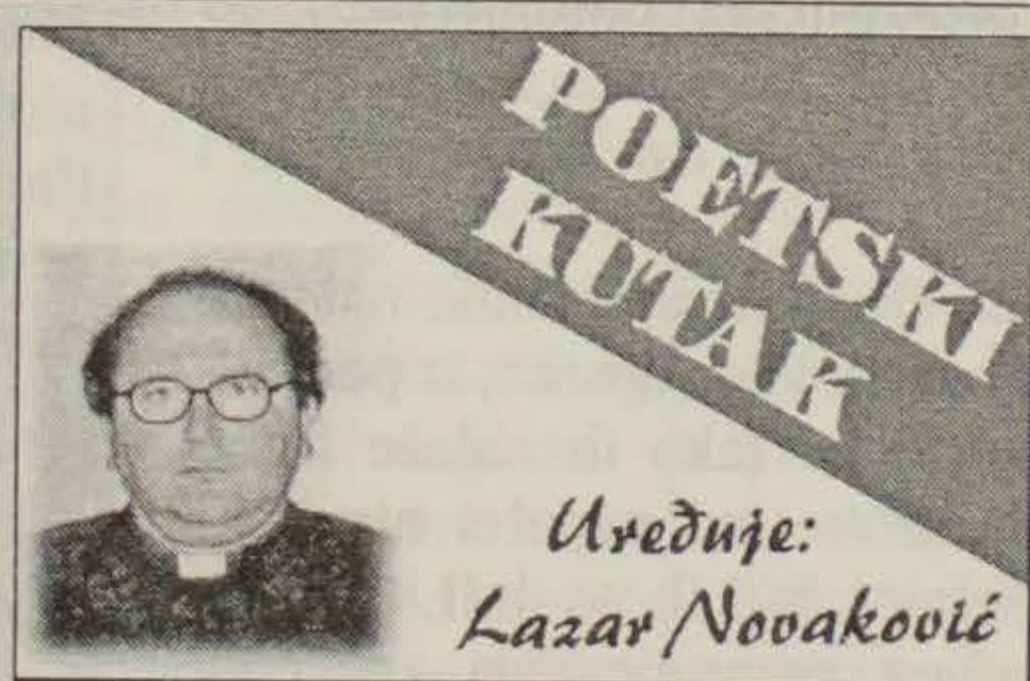
Sve je to moguće izbjeći, ponovimo još jedanput, Gerardovu misao, ako "Sretno trgu-

jemo i zemaljsko s nebeskim razmjenjujemo", imajući više povjerenja u duh blaženstava, posebno ono siromaštva, u značenju većeg povjerenja u Boga nego u bankovnu knjižicu, ili u svoja ljudska uvjerenja, koja nisu u skladu s Evanđeljem Isusa Krista.

"Imajmo nadu pa ćemo stići k Bogu", ističe sluga Božji, "neka nas ona vodi k Bogu... Koji nemaju nade gadi im se život, pa i oduzimaju si život..." Nada rađa optimizam jer se po nadi "nadamo da će sve dobro završiti. Velika je naime razlika raditi, sijati u nadi ili bez nade. Velika je razlika moliti s nadom ili bez nade. Zato sve zaboravi, (to jest čisti pamćenje i svoje poglede)... sve zaboravi, od svega se otresi kako bi se mogao sabrati i dušu, Božje prijestolje, čistiti i kiti-ti"¹⁰.

4. Danas se govori i piše o potrebi "čišćenja pamćenja". Postavljam ipak pitanje da li se može postaviti i rješavati ispravno ta problematika u sekulariziranom svijetu, ako nema Boga, ako nema vječnoga života, ako ne vjerujemo u Krista i njegovo Evanđelje? Bez Boga i vječnoga života, bez Isusa Krista, ne može se "trgovati i kupovati nebesko za zemaljsko", nego obratno: "kupovati zemaljsko za nebesko", a to je isto što i rasti u sebičnosti. U svakom slučaju, Gerardova razmišljanja o "čišćenju pamćenja", koja se temelje na učenju sv. Ivana od Križa, vrlo su aktualna!

1. Blago duše, 008514
2. Biser mišljenja, 004433
3. Theologia pastoralis, 002920
4. Ondje, 002940
5. Ondje, 002968
6. Sjedinjenje s Isusom, 004281
7. Theologia pastoralis, 002467
8. Ondje, 002951
9. Theologia pastoralis, 003352
10. Ondje, 002969

Uređuje:
Lazar Novaković

TIN UJEVIĆ

Rođen je 5. srpnja 1891. u Vrgorcu, u Dalmatinskoj Zagori. Školu je pohađao u Makarskoj, Splitu i Zagrebu. Jedno vrijeme živio je u Parizu. Kao slobodni književnik djeluje u Beogradu, Sarajevu, Splitu i Zagrebu. Umro je 12. studenog 1955. u Zagrebu.

Za života je objavio ove zbirke pjesama: *Lelek sebra*, *Kolajna*, *Auto na korzu*, *Ojađeno zvono* i *Žedan kamen na studencu*.

ZAPIS NA PRAGU

Ove pjesme, to nisam ja, iako sam ih ja napisao.
Ovi jauci, to nisam ja, premda sam ih zbilja uzdisao.
Moj pravi život, ja sam samo disao.

Jer ja živim i kad pjesma umre. Ja živim
i kad patnja mine

Ima u meni nemira dragog, a ima i moje širine.
Ja puštam i drugog da govori za me.
A i sam govorim druge same.

Ja ne marim čovjek biti ako sam umio ljude
bogovski reći.

O ja! o ja! ja sam od sebe i manji i veći.
O ja! o ja! moj drugi i moj treći.

Ja ne sanjam o sreći. No ne sumnjam o sreći.
Gle ovoga dvojstva i trojstva moga:
ima u meni i tmine,
no ima u meni vedrine,
i moja divna sloga.

TIN UJEVIĆ

Piše: Mirko Štefković

ZA OBRANU VJERE

- prikaz dokumenta -

Od samih svojih početaka Crkva ispovijeda vjeru u raspetog i uskrslog Gospodina, sažimajući u nekoliko formula temeljne sadržaje svoga vjerovanja. Prve formule su vrlo jednostavne i kratke, one ispovijedaju ispunjenje mesijanskih obećanja u Isusu iz Nazareta (usp. Mk 8,29; Mt 16,16; Lk 9,20; Iv 20,31; Dj 9,22). Kasnije su pak formule sve složenije, te uključuju sve više bitnih događaja iz Isusovog života i njihovo spasenjsko značenje. Tako sv. Pavao svjedoči: "Predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici." (1 Kor 15,3-5; usp. nadalje Dj 2,23-24; Fil 2,7.10-11; Kol 1,15-20; 1 Pt 3,19-22). Tokom stoljeća od ovih nepromjenjivih jezgrovitih iskaza su se razvili Simboli vjere, kao svjedočanstvo jedinstva vjere i zajedništva Crkava. Dva najpoznatija Simbola vjere danas su nam poznata po njihovom ispovijedanju u svečanim misnim slavljinama: Apostolsko i Necejsko-carigradsko vjerovanje. Ispovijedanjem Simbola vjere, vjernik priznaje i potvrđuje kako ispovijeda vjeru cijele Crkve. "Vjerujem: to je vjera Crkve kako je svaki vjernik, osobito u času Krštenja, ispovijeda osobno. Vjerujemo: to je vjera Crkve, kako je ispovijedaju biskupi sabrani na Saboru ili općenitije, vjernici okupljeni na liturgijskom slavlju." (KKC 167). Ovdje treba podcrtati da vjera Crkve prethodi vjeri vjernika, koji je pozvan da uz nju prione. Tako, kad Crkva slavi sakramente, ispovijeda od apostola primljenu vjeru, te se u tom smislu i kaže da Crkva vjeruje onako kako moli, jer zakon molitve je zakon vjere (usp. KKC 1124).

Na poseban oblik ispovijesti vjere obvezane su osobe prije preuzimanja povjerenosti im crkvene službe. Radi se o službama koje se direktno ili indirektno odnose na dublje istraživanje istine iz područja vjere i ćudoređa (morala), odnosno vezane uz posebnu ovlast upravljanja Crkvom (usp. ZKP 833). Taj oblik ispovijesti uključuje Nicejsko-carigradsko vjerovanje, te tri stavka, kojima se žele pojasniti katoličke vjerske istine, koje je Crkva, pod vodstvom Duha Svetoga koji će je "uputiti u svu istinu" (Iv 16,13), tokom povijesti temeljito istražila ili treba još temeljitije istražiti. Ukoliko se radi o službi koja se ima vršiti u ime Crkve, ispovijest vjere u tome slučaju uključuje i prisegu vjernosti.

Gore naslovljenim apostolskim pismom sv. Otac Ivan Pavao II izložio je 1998. godine nove odredbe, glede posebnog oblika ispovijesti vjere, vezane za spomenuta tri stavka. Ovim se jasno raz-

likuje hijerarhija vjerskih istina, koje posljedično iziskuju različit osobni pristanak vjernika. Pri tome je važno uzeti u obzir objekt (stvar) koja se naučava i način na koji se to čini.

Prvi stavak obuhvaća sve ono što Crkva nalaže vjerovati kao od Boga objavljeno. Te istine, sadržane u pisanoj ili predanoj Božjoj Riječi, koje je kao takve svečano definirao sveti Otac "ex cathedra" ili Biskupski zbor na ekumenskom Koncilu, ili ih kao takve nalaže nepogrješivo Učiteljstvo, trebaju se vjerovati, tj. zahtijevaju pristanak bogoslovne vjere (npr. članci vjere u Vjerovanju, kristološke i marijanske dogme, ustanovljenje sakramenata od strane Krista i njihova djelotvornost, Kristova stvarna i bitna nazočnost u Euharistiji...). U suprotnom se radi o herezi.

Drugi stavak obuhvaća sve one istine katoličke vjere, koje su - iako ne predložene kao izričito objavljene - neophodne radi očuvanja i vjernog izlaganja poklada vjere. Te istine također mogu biti svečano definirane kao i one iz prethodnog stavka, ili ih nepogrješivo Učiteljstvo naučava kao konačne, te se kao takve trebaju održavati, tj. iziskuju čvrst i konačan osobni pristanak na osnovu vjere u vodstvo Duha Svetoga i nepogrješivost Učiteljstva (npr. zakonitost izbora pape ili održavanja ekumenskog Koncila, kanonizacije svetaca, nauk o pridržanosti svećeničkog ređenja samo muškaraca, nauk u nedopustivosti eutanazije, prostitucije, bludništva...). U suprotnom se radi o pomanjkanju zajedništva s Crkvom, koje čak može značiti i šizmu.

Treći stavak obuhvaća nauk, naložen kao istinit ili barem kao siguran, iz područja vjere i ćudoređa. Iako ih nalaže samo crkveno Učiteljstvo, ovi naputci nisu niti svečano definirani, niti ih se drži konačnima. Radi boljeg razumijevanja značenja predloženog nauka potrebno je obratiti pažnju na narav dokumenta, učestalost predlaganja i ton izražavanja u svezi određenog nauka. Trećim stavkom se iziskuje vjernički posluš uma i volje. U suprotnom se radi o pogrešnim ili opasnim tumačenjima, koji mogu dovesti do zablude u istini.

Ova hijerarhija stupnjevanja vjerskih istina i našeg odgovarajućeg pristanaka uz njih omogućuje bolje razumijevanje različitog značenja koje se u konkretnom životu Crkve daje ili treba dati pojedinim događajima ili slavljinama, te na taj način pokazati sposobnost razlikovanja bitnog, bitnijeg i najbitnijeg i na području vjere.

Hrvatske katoličke stranice (46.)

U pravi trenutak

www.upt.hr

Jedna od prvih posljedica raspada bivše Jugoslavije i iz toga proizašlih dugogodišnjih otežanih kontakata između novonastalih zemalja, za katoličke vjernike hrvatskoga jezika na području Subotičke biskupije (jednako kao i Đakovačko-srijemske biskupije kao i Beogradske nadbiskupije) bio je manjak duhovne literature. Dio toga djelomično je nadomještan razvojem vlastitoga nakladništva kao i posrednom nabavkom tiska iz Hrvatske. Među izdanjima iz Hrvatske koja su i u zadnjih desetak godina rado viđana kod naših vjernika bila su i izdanja knjižnice "U pravi trenutak" (UPT), čija je internet adresa:

www.upt.hr

Knjižnica "U pravi trenutak" već više od dvadeset godina u Đakovu izdaje suvremenu duhovnu literaturu za sve uzraste i različitih kategorija (populama literatura, kršćansko-meditativna, priručnici itd.). Dosada je u njoj izdano oko 500 različitih naslova knjiga, neke i u više izdanja. Cijela ova lijepo dizajnirana internet stranica ima mnoštvo podlinkova koji omogućavaju snalaženje u pravom malom moru knjiga. Osnovni linkovi su katalog (u kojemu se može dalje pretraživati po naslovima, autorima i kategorijama), te sveci i imena (koji su u izradi). Od zanimljivijih podlinkova su i oni vezani za Klub čitatelja i prijatelja UPT, Novi programi, Ponovljena izdanja, osnovni podatci o Knjižnici, mogućnost kontakta, učlanjenja u UPT klub itd.

Neka od izdanja UPT-a mogu se naći i u Subotičkoj biskupiji (među ostalim, i u knjižnici katedrale sv. Terezije Avilske u Subotici). Ono što UPT razlikuje od većine ostalih nakladničkih kuća jest njezin populami karakter, koji se vidi i u izuzetnoj pristupačnosti cijena, pa nerijetko jedna knjižica košta isto koliko i jedne ili možda dvije tjedne novine. To može biti veoma značajno za vjernike naše biskupije, osobito kad su naslovi koji se mogu naći ovdje po cijeni čak i povoljniji nego u Hrvatskoj. Možda ste "u pravi trenutak" pročitali ovaj članak da bi nabavili nešto zanimljivo i korisno iz knjižnice "u pravi trenutak"! ☺

s. b.

Piše dr. Andrija Kopilović

22. 01. 2006. - TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

*Jon 3,1-5.10; Ps 25,4-5ab.6-7bc.8-9; 1 Kor 7,29-31
Mk 1,14-20*

Pokaži mi, Gospodine, putove svoje!

Psalmista vapije za jednim od najvećih darova Božjih. Čovjek je biće u čiju je narav utkan smisao i cilj njegova života: vječno blaženstvo. Put do vječnoga blaženstva je ovo naše zemaljsko putovanje. No, putovanje "putovima zemlje" je različito i raznoliko. Stoga smo ljudi koji često puta tumaramo i lutamo. Vapaj ovoga psalma je molitva da nam Gospodin otkrije svoje putove, svoje staze, svoju volju. Zašto? On je naš Otac, On je naš Stvoritelj i On je ucrtao u našu narav smisao našega života. Naći se, dakle, na putu Gospodnjem i hoditi stazama pravim znači vršiti volju njegovu, a njegova volja nije za nas određenje nego blaženstvo. Objava njegove volje za nas je svjetlo i zato u tom svjetlu vidjeti istinu znači spasiti se. Bog je Spasitelj, stoga je i poslao svoga Sina da nas "povede putovima svojim". Radi toga se psalmist s pouzdanjem obraća Božjoj nježnosti, njegovoj ljubavi i dobroti. Svjestan da je čovjek lutalac - a time i grešnik - psalmist moli da nas On, Bog, i iz grijeha na pravi put izvede. No, izlaženje "na pravi put" znači obraćenje koje je moguće samo u poniznosti. Ovo nekoliko redaka iz 25. psalma daje nam dovoljno poticaja i uputa za pravu molitvu i našu čežnju za vršenjem volje Božje.

29. 01. 2006. - ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

*Pnz 18,15-20; Ps 95,1-2.6-7ab.7c-9; 1 Kor 7,32-35
Mk 1,21-28*

**O da danas glas Gospodnji poslušate:
ne budite srca tvrda!**

Čitanja današnje nedjelje nas vode iz iskustva ka spoznaji novoga i evanđeoskoga. Tim novim i evanđeoskim Krist svladava zlo - zlog duha - i daje nam svoj Duh. Stoga se u liturgiji današnjega dana čita odlomak iz 95. psalma koji nas poziva na poslušnost Božjem glasu - Božjem duhu. Izabrani narod već ima jedno iskustvo kada je tvrdokorno odbio glas Božji i zbog toga odbijanja četrdeset godina dulje je boravio u pustinji na putu do obećane zemlje. Nevjerica i nepovjerenje Božjem glasu - Božjoj riječi - iskušavanje je Boga. Tko je čovjek da mu postavlja pitanja, tko je čovjek da posumnja u istinitost njegova glasa? On nam otkriva stoga samoga sebe, pa poslušnost njegovu glasu jest i primanje njega kao darovatelja koji nam se u riječi i daruje. Poziv na klicanje i slavljenje Boga je upravo zahvala za taj i toliki dar. Pred njegovim licem stalno zahvalni za takav dar, kličimo i pjevajmo! Bog je, Bog naš, a mi narod njegov, stoga je ta "razmjena dobara" temelj naše vjere i naše suradnje s milošću Božjom. Čovjek, dakle, koji sluša, zahvaljuje i s Bogom "druguje" jest čovjek Božji. Na to nas poziva upravo odlomak ovoga psalma, kojega Crkva nalaže moliti svakom molitelju svakog dana na početku molitve Božanskog časoslova.

5. 02. 2006. - PETA NEDJELJA KROZ GODINU

*Job 7,1-4.6-7; Ps 147,1-2.3-4.5-6; 1 Kor 9,16-19.22-23
Mk 1,29-39*

**Hvalite Gospodina: on liječi one koji
su srca skršena!**

Bolest je stanje koje nije posve naravno. Ne znamo da li bi bolest postojala da nije dogođen istočni grijeh. Pitanje je zapravo da li bi patnja postojala da nije učinjen prvi grijeh. Čini se da ne bi. Međutim je činjenica da je čovjek nakon istočnoga grijeha postao ranjiv, slab i smrtnan. Bolest je postala sastavnica naše svakidašnjice. Gospodin Isus nije došao da bi tu narav promijenio, nego ju je uzdigao na višu razinu izvora milosti time što je na sebe preuzeo naše boli i našu smrt. Ipak, Isus je liječio bolesne i želi biti prisutan uz svaki bolesnički krevet i dokazati svoju bliskost otkupiteljskom smislu patnje. Zato je danas u liturgiji i psalam 147. koji hvali Boga radi njegove dobrote, slatkoće i prisutnosti. Takvim osobinama koje psalmist pripisuje Bogu, naše boli postaju lakše i dobivaju smisao čak nadnaravnoga. Bog je onaj koji ponajprije liječi naše ranjene savjesti, "skršena srca". Zdravo srce je čista savjest. I stoga je naš vapaj upravo vapaj za čistom savješću, jer je takva savjest bliska Bogu i osjećamo "kako nas Bog drži za ruku". U bolesti je upravo to najvažnije, da nismo napušteni i da je netko uz nas koji razumije, prisustvuje i pomaže. Velik je Bog naš! Opet se vraćamo onoj temeljnoj misli, da je za Božju blizinu u našem životu potrebno naše obraćenje koje uvijek niče iz ponizna srca. Gospodin pridiže ponizne!

12. 02. 2006. - ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

*Lev 13,1-2.45-46; Ps 32,1-2.5.11; 1 Kor 10,31-11,1
Mk 1,40-45*

Utočište ti si moje, radošću me spasenja okružuješ

Današnje bogoslužje se tematski nastavlja na Bogoslužje prošle nedjelje. Ponovno smo u susretu s bolešću. Ovaj puta je to bolest gube. Guba je zarazna bolest i radi toga je gubavi čovjek isključen iz društva, da ne bi bio izvorom zaraze za druge. Propisi Staroga zavjeta u tome su bili vrlo strogi. Tako i u Isusovo vrijeme. Međutim, psalam kojeg danas čitamo, pokazuje "suvremenost te bolesti" tako što blagoslivlja Boga i slavi zbog toga što oprašta grijeh. Danas više guba nije neizlječiva bolest, dosta je rijetka i čovjek gubav nije isključen iz zajednice i gurnut na rub društva da umre osamljen. I u Starom zavjetu su puno puta prisutna razmišljanja da je gubavost kazna za grijeh, što ne mora biti. Ali je psalmist u ovom odlomku okrenut prema Bogu koji čovjeku prašta krivicu i oprašta grijeh. Tako ovaj psalam daje pečat tumačenju bogoštovlja ove nedjelje, a to je obraćenje i oslobođenje od grijeha jer je to najteža guba. Uistinu, grijeh je zlo koje uništava ponajprije onoga koji počinji grijeh, zatim je sigurno na štetu drugima, a što je najvažnije, vrijeđa Boga. I put obraćenja stoga ide ovim smjerom: najprije se Bogu obratiti, jer on je jedini koji može grijeh uništiti. Zatim pomiriti se s onim kojima je grijeh naškodilo - to su naši bližnji - nema pomirenja s Bogom bez mira s ljudima. I konačno, trebamo prihvatiti grijeh kao vlastitu bolest i željeti je se osloboditi svim srcem, jer tek tada možemo "klikatati srca čestita".

BLAGOSLOVIO TE SVEMOGUĆI BOG...

Što je blagoslov?

U svim značenjima blagoslova izriče se djelotvornost riječi. Blagosloviti bi značilo naviještati ili željeti neko dobro, osobito pak Božje djelovanje i milost.

Blagoslovi su liturgijski čini koji privode Bogu i potiču vjernike da slave Boga i posvećuju različite životne prilike. Takvi su blagoslovi: blagoslov vode, blagoslov jela, blagoslov obitelji odnosno kuće i stana; blagoslov trudnica, bolesnika, blagoslov djece... i dr. Svi su oni sadržani u posebnom obredniku. Te blagoslove uglavnom podjeljuje svećenik ili đakon. No, postoje blagoslovi koje možemo dijeliti i primati svi. Ovdje je govor o njima.

Kako primiti blagoslov da bi bio djelotvoran u našem životu?

Poniznost je uvjet za plodonosni blagoslov. Poniznost je realna, razumna, trijezna svijest da ovisimo o Bogu, i da nam je stoga najvažnije prijateljstvo s njim. Stoga s Bogom ne smijemo živjeti u ratu i ostajati u grijesima i mržnji. Veće tragedije od ove nema i ne može je biti. I to je najveća zapreka svakom blagoslovu i primanju Božje milosti. Za primanje blagoslova potrebno je također otkinuti se od idola i robovanja novcu, stvarima, ljudima i zlim duhovnim silama.

Božji blagoslov najviše ulazi u naš život, u naše obitelji i u svaki prostor gdje živimo i radimo kao i na sve stvari s kojima se služimo po čistoći i dobroti

našega srca, po poštivanju Božjih zapovijedi i po primanju svetih sakramenata, osobito ispovijedi i pričesti te po ustrajnoj i svakodnevnoj molitvi.

Kako druge otvoriti blagoslovu?

Da bismo mogli blagoslivljati, potrebno je da prvo mi primimo blagoslov od Boga. Za djelotvornost blagoslova u drugima, pak, najprije mi sami moramo priznati grijehe kojima smo druge, možda, povrijedili i da se za njih kajemo; da nakon toga mi oprostimo uvrede koje su, eventualno, drugi nama nanijeli; te napokon da nikoga ne vežemo sebično za sebe, već da ih vlastitim odricanjem oslobađamo od svake navezanosti na nas. Da bi pak drugi mogli primiti naš blagoslov, potrebno je da mu se otvore i odstrane u sebi sve blokade blagoslovu.

Blagoslivljati treba i onda kada više nema nikakve nade. Sigurnost neka prati sve one koji blagoslivljaju. Kad ti se učini da nema više smisla moliti, pa više i ne znaš moliti, tad počni Bogu zahvaljivati za taj slučaj. Beznađe je samo znak da je vjera u tebi mrtva.

Blagoslivljati riječima, srcem, gestama

Blagoslivljati možemo riječima. Riječima blagoslova druge možemo ohrabriti, prenijeti im misli i osjećaje. Riječi mogu biti svemoćne ako su ispunjene Božjim Duhom ali i nemoćne ako su ispunjene zlim duhom. Riječi blagoslova čiste od razornih riječi čitav svemir.

Tamo gdje se ne može blagoslivljati riječima, može se srcem. Gdje su riječi nedostatne, pomoći će srce. Bog vidi u srce i čuje našu molitvu i prije nego je izgovorimo. Budući da je srce sjedište ljubavi, njime se najbolje blagoslivlja.

Blagoslivljati srcem znači u tišini, bez riječi, stajati pred Bogom i otkrivati mu sve svoje tajne molitve. "Srcem se najbolje vidi" rekao je Mali princ.

I gestama čovjek iznosi ono što mu je u srcu. Kad je Duh Sveti u srcu, tada on našim gestama daje svoju božansku djelotvornost. Dvije se geste osobito koriste za blagoslov: znak Križa i polaganje ruku. Znak križa može se načiniti na sebi ili na drugima.

Dva blagoslova iz Svetoga pisma

(Nauči ih napamet)

1. Neka te blagoslovi Gospodin i neka te čuva! Neka te Gospodin licem svojim obasja, milostiv ti bude! Neka pogled svoj Gospodin svrati na te i mir ti donese! *(Br 6,24-26)*

2. Smilovao nam se Bog i blagoslovio nas, obasjao nas licem svojim, da bi sva zemlja upoznala putove tvoje, svi puci tvoje spasenje! Neka te slave narodi, Bože, svi narodi neka te slave! Zemlja plodom urodila! Bog nas blagoslovio, Bog naš! Bog nas blagoslovio! Neka ga štiju svi krajevi svjetski! *(usp. Ps 67)*

Primjeri blagoslova

1. Blagoslovi moju starost, Gospodine, i drži svoju ruku bogatu blagoslovima nad svima koji me vole. /Jedna engleska redovnica iz 17. stoljeća/

2. Gospodine, Silni, Početak i Dopravitelj svih stvari, neka te blagoslovi. Neka ti udijeli uspjeh i rast, ispunjenje tvojih nadanja, plod tvojih napora. Neka te sačuva od svega ružnoga. Neka ti je zaštita u opasnosti i utočište u strahu.

Neka Gospodin dade da njegovo lice sjaji nad tobom kao što sunce nad zemljom daje toplinu svemu živome. On neka ti bude milostiv ako si zarobljen u krivnju. Neka te otkupi od svakog zla i učini te slobodnim. Gospodin neka uzvisi svoje lice: neka vidi tvoju bol i čuje tvoj glas. Neka te izliječi i utješi i dadne ti mir, dobro tijela i dobro duše tvoje..." /Nepoznati molitelj/

BLAGOSLOVLJENA VODA

Po mišljenju povjesničara, datum Božića na Zapadu i Bogojavljenja na Istoku vezan je uz zimski solsticij (kratkodnevica). Crkva se, naime, uspostavom svojih blagdana najuspješnije suprotstavlja poganskim blagdanima i osobito sudjelovanju kršćana u njihovu slavljenju. Rano je Krist nazvan "Sunce Pravde" (Mal 3,20) te se simbolika blagdana apoteoze (obožavanja) Sunca uvelike primijenila na Krista. Tako su na Istoku od davnine vjerovali da 6. siječnja (januara) - na zimski solsticij Sunce daje posebnu moć vodama. Kršćani su običaju da se toga dana uzima

voda za religioznu uporabu dali kršćansku misao: Krist, Mlado sunce, svojim rođenjem a osobito krštenjem na Jordanu posvećuje vodu za naše krštenje.

Kako se služiti blagoslovljenom vodom?

Prije nego se prekržite blagoslovljenom vodom u svojoj kući ili u crkvi; prije nego što blagoslovljenom vodom škropite djecu, ukućane ili bilo koju drugu osobu; prije nego blagoslovljenom vodom škropite životinje, stvari, zemlju, voćnjake, vinograde... uvijek recite: **NEKA NAM OVA VODA BUDE SPOMEN KRISTOVA I NAŠEGA KRŠTENJA I NOVOG ŽIVOTA PO ZAKONU KRALJEVSTVA BOŽJEGA!**

Kad škropite blagoslovljenom vodom grobove svojih pokojnika možete reći: (Reci ime pokojnika) te dodaj: **ONI KOJI POČIVAJU U OVOM GROBU, PO VODI KRŠTENJA BILI SU, U OVOZEMALJSKOM ŽIVOTU, POVEZANI S KRISTOM. PO DOBROTI NAŠEGA SPASITELJA. NEKA ZADOBIJU MILOST VJEČNOGA ŽIVOTA I NA KONCU VREMENA SLAVNO USKRSNU IZ OVOGA GROBA.** Po Kristu Gospodinu našem.

Čuvajte se magije i vračara

Neke vračare upućuju ljude da se svetom vodom služe u magijske svrhe. Obavezuju ih da u određeno vrijeme uzmu vodu iz svih subotičkih crkava i sjedine je u jednu posudu, jer ta voda - kako kažu - tako dobiva posebnu moć. To nije točno. Svaka blagoslovljena voda ima istu moć i istu djelotvornost, pod uvjetima kako je to gore naznačeno.

Plodovi blagoslova

* Čim blagoslivljaš, ti postaješ dobar i kroz tvoj blagoslov se mijenjaju drugi. Blagoslov je početak čuda, mogućnost nemogućega, svršetak pakla, početak neba i rađanje novog čovječanstva.

* Trebaju nam ljudi koji će usvojiti naviku da stalno blagoslivljaju. Dok smo sa svih strana napadani zlim željama i riječima, natapani razaranjem i mrakom, trebaju nam oni koji mole i poput svjetiljke stoje pred Bogom, da bi svaki čovjek u tom svjetlu našao put k Bogu, put k istinskoj sreći.

/Literatura:

OPĆI RELIGIJSKI LEKSIKON,

Leksikografski zavod

"Miroslav Krleža", Zagreb, 2002;

Obrednik "BLAGOSLOVI", KS,

Zagreb, 1987;

Tomislav Ivančić: Za bolji svijet/

Andrija Anišić

Roditeljski blagoslov mladomisljenici

Gospodine, dolazim k tebi
Da me tvoj dodir blagoslovi
Prije nego započnem dan.
Gospodine, daj da tvoje oči
Nekoliko trenutaka počinu
Na očima mojim.
Gospodine, dopusti mi,
Da znanje o tvom prijateljstvu
Ponesem u svoj svagdan.
Gospodine, ispunjaj moju dušu
Glazbom svojom,
Mirisom svojim,
Radošću svojom.
Gospodine,
Neka u dolini mojih napora
Sazrijeva žetva moja. /R. Tagore/

Oče nebeski,
Ti si moj Gospodar.
Čini sa mnom
Što hoćeš.
Daj mi ono
Što smatraš da je
Za moje dobro.
Uzmi od mene
Što mi škodi.
Učini
Da moja volja
Bude tvojoj jednaka.
Blagoslovi mene
I blagoslovi svijet.
Blagoslovi me danas
I blagoslovi me sutra.
Blagoslivljaj me
Sve dane
Moga života. /Blaise Pascal/

Nikolinje

U predvečerje blagdana sv. Nikole biskupa, 5. prosinca sjemeništarcu su proslavili već tradicionalno "Nikolinje". Prisutnima se najprije obratio rektor zavođa **mons. Josip Mioč**, a zatim su nas naši prvoškolci upoznali sa životom i djelovanjem sv. Nikole biskupa. Uslijedio je program u kojem je svaki razred mogao izvesti igrokaze, šale i pjesme koje su pripravili za ovu prigodu. Nakon toga uslijedili su kviz i razna takmičenja, a na samom završetku, kada je raspoloženje bilo na vrhuncu, pojavio se i sveti Nikola. Nakon toga smo se svi zajedno počastili, a zatim smo se, umorni ali nasmijani uputili na počinak.

Radujte se narodi!

Radujte se, narodi!

Rodio se Bog i čovjek, rodio nam se Spasitelj! Rodio se onaj koji je obećan našim ocima po prorocima, rodio se Mesija, Sin Svevišnjega! Ne tugujte i ne sjedite u tami! Evo Svjetlost silna zasinu da bude putokaz narodima i pokoljenjima za sva vremena po svem svijetu!

Radujte se jer dolazi Sin Božji da otvori vrata milosti Božje, da nas vodi na izvore Riječi Božje, da nas krijepi na zdencima kreposti! Radujte se jer Bog sam dolazi da nas spasi!

Radujte se i ne tugujte, jer Bog dolazi k nama i ostaje s nama za sve vijekove!

Radujte se narodi!

Robert Mađarić

Zimske ferije

Kako je već običaj u našem internatu, sjemeništarcu božićno-novogodišnje blagdane provode u krugu svojih obitelji. Zimske ferije su ove godine započele 22. prosinca, kako bi se svi sjemeništarcu, pa i oni izdaleka, mogli uključiti u proslavu Božića u svojim župnim zajednicama. Iako je ovo vrijeme užurbanosti i predblagdanskim priprava, ipak, ne smijemo zaboraviti da blagdane treba prije svega doživjeti u vlastitom srcu, da je srž svakoga blagdana njegova duhovna komponenta i ona treba voditi sve naše misli i djela kako bismo blagdane proveli u istinskoj radosti, a na koristi našoj duši.

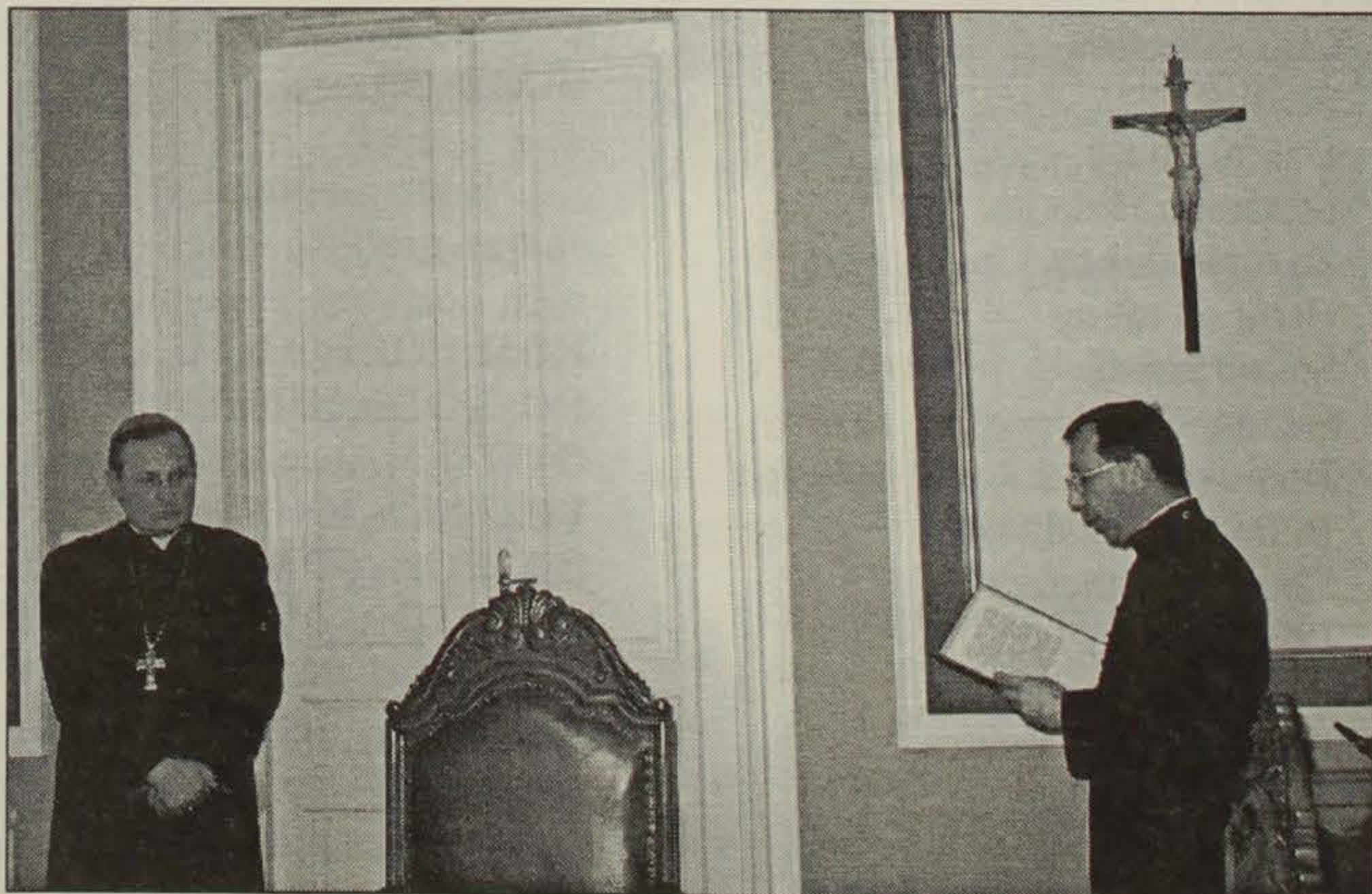
Sjemeništarcu se trebaju na poseban način uključiti u život župne zajednice redovitim prisustvovanjem na euharistijskim slavljinama, te uvijek biti na raspolaganju svojim župnicima, kao i cjelokupnoj zajednici.

Zimske ferije su i odlična prigoda za obnavljanje starih poznanstava, kao i sklapanje novih, ali i da se bolje odmorimo i pripravimo za nadolazeće drugo polugodište. Ipak ne smijemo zaboraviti da je ovo i prilika za stjecanje novih znanja i iskustava i obnavljanje starih, a sve na veću slavu Božju, a na našu intelektualnu i duhovnu korist.

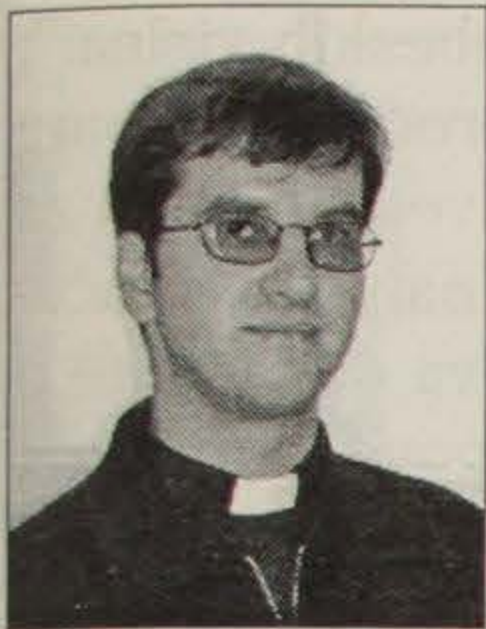
NA BISKUPOVOM IMENDANU

Na blagdan sv. Ivana apostola i ove su se godine okupili svećenici i redovnici tri subotička dekanata oko svog biskupa **dr. Ivana Pénzesa**. Na početku susreta biskupa je pozdravio i čestitao mu Božić i imendan u ime okupljenih svećenika novi generalni vikar Subotičke biskupije **preč. Slavko Večerin**. Biskup se zatim sa svima osobno pozdravio te je, uzvraćajući na pozdravni govor generalnog vikara, zahvalio svećenicima na suradnji i pozvao ih da podrže molitvom, žrtvom i materijalno sa svojim vjernicima, najvažniji biskupijski projekt koji će se ostvarivati iduće godine a to je gradnja i formiranje bogoslovije. Svoje zajedništvo s biskupom i međusobno svećenici su nastavili i za bratskim stolom.

Poslije podne su se na čestitanje biskupu okupile redovnice grada i bogoslovi subotičke biskupije. /Zv/

Piše: dr. Marinko Stantić

DROGA - NOVOST I/LI STVARNOST

Ići u korak s vremenom potreba je i želja Katoličke crkve, kako bi mogla svakom vremenu i u svako vrijeme uspješno donositi Krista, naviještati Radosnu Vijest. Suvremeni način života, moderne tehnologije, nove bolesti i problemi zahtijevaju prilagođavanje pastoralnog djelovanja novonastalim načinima života. Biblija ne zastarijeva. Pisana je za sva vremena za sve ljude, te tako i danas ona nalazi svoje mjesto u svijetu. Potrebno ju je ponuditi današnjem svijetu na pitanja koja muče današnjicu.

Jesmo li svjesni koliko je danas droga zauzela mjesto u životu mladih. Više se ne može reci da je droga izvan našeg prostora, negdje daleko. Zlo ne zna za granice i napada tamo gdje se dopusti. Ono uništava, prekida ne samo vezu s Bogom, nego ruši i odnose među ljudima, stvara razdor. Jedno od takvih suvremenih zala današnjega svijeta jest droga. Stoga je potreba da i u ovome mjesečniku progovorimo o ovoj temi. Stvarnosti treba pogledati u oči, suočiti se s onim što remeti sklad i red u ljudima i među ljudima. Droga pripada onome zlu koje jako brzo zahvaća područje svoga djelovanja.

Mnogi su mišljenja da droga nije prisutna u našem mjestu, da nije u našoj blizini. Istina, ne može se lako prepoznati tko se drogira a tko ne, ali rezultati pokazuju koliko je stvarnost upravo drugačija. Možda bi bilo najbolje s mladima otići u kafiće, parkove i na druga mjesta njihova okupljanja, te se uvjeriti na licu mjesta. Isto tako smo svjedoci da sve više ima krađe, napada starih osoba s ciljem krađe, sve je više samoubojstava mladih, a kao razlog takva djelovanja često se navode neka druga "opravdavajuća" rješenja a u biti je to borba za novcem jer je droga skupa (1 gram = 800 din). Droga je lakoma, a kad jednom netko uđe u nju traži je sve više, sve veću dozu. Zbog velikog siromaštva nije lako osigurati ono što odjednom biva "neophodno".

Koliko je droga prisutna u svijetu, pa tako i u nas, svjedoče statistike koje i nisu uvijek najtočnije. Prema nekim neslužbenim podacima, u Subotici se nalazi oko 6000 narkomana! Kažu da je realnost i poraznija. No, isto tako je zastrašujuća činjenica da danas roditelji ne znaju prepoznati kada im se dijete drogira ili ako im se i otkrije taj podatak, ne žele priznati i traže načine kako će prekriti tu "sramotu", a droga nastavlja s uništavanjem njihova djeteta. Bijeg od problema je najgori način njegova rješavanja. Valja odmah naglasiti da droga nema zadnju riječ! Upravo s Bogom, a mi možemo reći i da se jedino s Bogom, može pomoći onima koji su iz bilo kojega razloga uzeli ovu modernu "igračku" mladih.

U narednim brojevima našega lista progovorit ćemo nešto o ovoj temi, donositi svjedočanstva onih koji su prošli taj put s ciljem da učimo na tuđim greškama. Ujedno, posvijestimo si odmah da nemamo pravo nikoga suditi zbog jedne greške ili propusta u životu, jer je njihova nesreća da su uzeli ono zlo od kojeg se ne odustaje lako. Svaki čovjek je stvoren na Božju sliku, te nosi u sebi puno dobra. Ne sudimo one koji nisu tako poučeni, niti su tako odgojeni, jer kada je droga u njima - to zlo surovo djeluje. Radije im pomozimo!

RAZGOVOR

Nemam običaj prislušivati. Nikad nisam kradom, nasilno ulazio u čovjekovu intimu. No nedavno, nenadano, jedan razgovor zapazila su moja osjetila. Prolazio sam somborskom tržnicom i čuo razgovor muškarca i žene, prodavačice. On je rekao: "Ako feministkinje zavladaju onda će sigurno izmisliti nešto da i muškarci rađaju..." Prošao sam dalje, nisam čuo njezin odgovor. Odzvanjao je smijeh kao znak da joj je razgovor ugodan.

Ljudi su bića razgovora. Vole razgovarati. Priređuju različite susrete, tribine, zabave da bi bili zajedno, da bi razgovarali. I dobro je to. Problemi bivaju, nastaju kad razgovor presuši, kad se drugom nema što reći. Još je tužnije kad umjesto razgovora riječi, na scenu stupa šaka, oružje.

Stručnjaci za jezik, riječi sigurno bi primijetili da u životu ima različitih razgovora. Mogli bi govoriti o površnom razgovoru, promašenom, znanstvenom, smislenom... Što bi to bilo što razgovoru daje težinu, smisao? Mislim da je to želja za istinom. Želja da se kroz razgovor dođe do sreće, kreposti, radosti i ljubavi. Želja da se u razgovoru čuje, susretne drugi. Želja da sami budemo prihvaćeni, zapaženi.

Gospodin Isus je rado razgovarao s ljudima, rado ih je susretao. Koristio je brojne prilike za razgovor s ljudima. Njegovi razgovori, susreti uvijek su mi inspiracija za razumijevanje i produbljenje života. Izdvojio bih jedan kad Isus i šutnjom govori (usp. Iv 8,1-12.). Ženu zatečenu u preljubu trebalo je osuditi. Mladog, milosrdnog učitelja treba raskrinkati. Isusova šutnja je prekinuta pitanjem: "Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen" (Iv 8,7). Dobro je kad se u razgovoru biva prihvaćen, ne osuđen i odbačen.

Doživio sam, više puta, da mi se ljudi požale. Nastojim biti pažljiv slušatelj, pomoći u mogućnostima. Ljudi koji su nakon 30, 40 godina zajedničkog bračnog života izgubili muža, ženu znaju reći: "Nemam razgovora, svećeniče...". Imaju oni djecu, unuke, rodbinu... - razgovaraju. Ali pravi razgovor ih je napustio.

Molitvu nazivamo razgovor s Bogom. Dobro se nekad upitati - kakav mi je taj razgovor? Koliko se to čujemo? Koliko smo površni? Koliko nas taj razgovor mijenja? Na početku smo još jedne građanske godine. Izričemo (nekad i površno) puno dobrih želja. I ja imam želju - da nam razgovor u obitelji, crkvenoj i narodnoj zajednici bude iskren, konstruktivan i plodonosan.

Lazar Novaković

Eshatološki značaj putujuće Crkve (13)

Preporučivanje u zagovor svetaca

Piše: mr. Mato Miloš, OCD

Dakle, veoma dolikuje da ljubimo te prijatelje i subaštinike Isusa Krista, koji su nam također braća i osobiti dobročinitelji, da za njih dajemo Bogu dužnu hvalu, da ih ponizno zazivamo i da se utječemo njihovim molitvama i njihovoj jakoj pomoći, da od Boga izmolimo dobročinstva po njegovu Sinu Isusu Kristu, našem Gospodinu, koji je naš jedini Otkupitelj i Spasitelj (LG 50, 3).

1. Preporuka svecima, da ili ne?

Neka naša odijeljena braća, kao i neki od naše katoličke provenijencije, prigovaraju nam da štovanjem svetaca i molitvom u njihov zagovor zapravo zasjenjujemo samoga Isusa Krista, jedinog posrednika između Boga i ljudi. Takvo mišljenje nije ispravno. Crkva ljubi svece koji su u Kristu. Po svecima i preko njih jače ljubi Krista. Oni koji se protive preporučivanju u zagovor svetaca zaboravljaju na ono čime je Crkva osobito u prvim stoljećima bila duboko prožeta, a to je misao na zajedništvo ljubavi među svim udovima Kristova Tijela, bez obzira da li su oni još na zemlji ili su već doputovali svome cilju - nebu, ili još moraju biti u čistilištu. Naše zajedništvo sa svecima je stvarno, jer se ne mjeri prema kvaliteti našega napora, nego prema velikodušnosti Božjega dara. Crkva nam jamči da je dobro zadržavati se u njihovu društvu, slušati ih, prožeti se naukom što nam je pružaju, ljubiti ih. Preko tog bratskog povezivanja, koje postupno napreduje, sve više ostvarujemo onu prožetost s Kristom koja nas poistovjećuje s božanskim uzorom Isusom. Naše prijateljstvo sa svecima ne sastoji se u tome da možemo izmoliti njihovu pomoć u nekoj nebitnoj stvari, ono ima vrijednost u postupnom prilagođavanju nas s nebom, navikavanja na nebo ljubavi, na kreposti koje nebo zahtijeva. Prema tome, preporuke u zagovor svetaca Crkva toplo preporuča i sama to čini. Bilo bi žalosno i nerazumno zabraniti prijateljstvo u Kristu s onima koji su Kristovi i na koje nam Crkva iz stoljeća u stoljeće tako rječito pokazuje.

2. Preporučivanje pokojnicima koji nisu sveci

U prvotnoj Crkvi širio se običaj da su živi molili za pokojne. O tome imamo mnoga svjedočanstva iz kršćanskih katakombi. Tu često nailazimo i na molbe kojima se kršćani obraćaju pokojnicima, premda ovi nisu ništa izvanrednog učinili, pa i onda kad nema ni traga bilo kakvom proglašenju blaženima i svetima. Na rimskim nadgrobnim spomenicima naići ćemo na sljedeće natpise: "Sjećaj nas se kod Boga, Marijo!"; "Moli za me, svoga muža, Hijacinto, vječno uskrsnuće!". Osobito su ganutljive riječi kojima se roditelji obraćaju svojoj djeci koja su umrla vrlo mlada: "Dijete moje, moli za mene!"; "Ti, dragi

sine, čuvaj nas s nebeskih visina!"; "Anatole, naš prvorođenče, kome smo se tako kratko veselili, moli za nas!". U tim dakle, natpisima sačuvana su svjedočanstva duha vjere u vječni život i moć zagovora onih koji su nas pretekli u vječnost. Koncilski oci na Saboru željeli su da se u LG ne spominje samo molitva za pokoj-

nike, nego da kratko bude ocrtan i zagovor duša u čistilištu u korist njihovih prijatelja na zemlji. Sabor ne osuđuje takvo vjerovanje niti ga smatra sumnjivim. I mi se možemo utjecati u zagovor naših dragih i milih pokojnih roditelja, braće i sestara.

3. Kako mogu sveci znati naše molbe?

Mi ne dolazimo u neposredne dodire sa svecima, da bi oni na taj način mogli znati u kakvoj se stvari preporučujemo u njihov zagovor. Već je sv. Augustin u svezi toga postavio pitanje kako sveci mogu znati što ih molimo i daje odgovor: "Božji Duh ih upozna je sa svime što moraju znati. Taj je Božji Duh prorocima čak na zemlji objavljivao budućnost." Sveti Toma Akvinski služeći se autoritetom pape sv. Grgura Velikog kaže: "U promatranju Boga sveci spoznaju sve što se njih tiče i što ih razumno zanima, dakle i prošnje kojima se njima obraćamo." Na drugom mjestu sv. Toma kaže: "Sveci poznaju naše želje i iz objave, ili iz gledanja Boga Sina, ili na bilo koji drugi način." Što sveci potpunije gledaju Boga, to potpunije spoznaju i to što Bog čini i što želi činiti. Mi ne možemo sebi stvoriti neku jasnu predodžbu o dinamičkoj aktivnosti blaženih pri gledanju Boga. To je tajna, jer je i sam Bog tajna. No, ne smijemo sumnjati u duboki smisao preporučivanja i dozivanja svetaca u pomoć. Trebamo također znati da svecima nije potreban neki naš registar ili popis naših molbi. Zagovaranje svetaca ne znači nekakav "ured za posredovanje", preko kojeg bismo mogli stići do riznice nebeskih milosti. Zagovor svetaca znači da svaki život vjere i ljubavi ima vječnu vrijednost i značenje za sve, i da spašeni u nebu prima to svoje značenje i da živi od njega. Bog nije stvorio svijet različit od sebe, u kojem mu stvorenja moraju služiti kao svojem Gospodaru, kao da bi svijet Bogu iskazao toliko više časti što bi više nedostajao. Tajna kršćanstva je u tome da milost, koja je sam Bog, pobožanstvenjuje svijet. Dok svijet tako raste i postaje veličanstven te postiže spasenje, Bog se sam uzdiže u svojoj veličanstvenosti i u tom Božjem svijetu čovjek je privučen u neposredan odnos prema Bogu. Naučiti istinsko kršćanstvo nije mala stvar. Sveci nam u tome pomažu da i mi gledamo svijetlo obličje Božje ljubavi i vječnost blaženoga Božjeg života.

Piše: dr. Tadej Vojnović, OFM

Susret

Jakovljevi su sinovi krenuli prema Egiptu. Put je bio naporan i dugačak preko 400 kilometara. A i opasan! Putovalo se danima i pretežno kroz pustinju gdje su vrebale opasnosti od divljih zvijeri i razbojnika. Egipat? Što su mislili pri tom? Jesu li se sjetili svojega brata Josipa kojeg su prodali Jišmaelcima što su išli u Egipat? Možda je još živ i kao rob radi teške poslove kod svojega gospodara robovlasnika. No, sve je prošlo, pa i stari otac Jakov se smirio iako ga nikada nije zaboravio i često ga je sa žalošću spominjao. A oni? Sigurno je da im savjest nije bila mirna - ta prodali su vlastitoga brata.

Što li su braća pomislila kad su ušla u Egipat i raspitivala se gdje ima žita te od sviju čuli jedan te isti odgovor: "Idite k Josipu!" Josipu? Kojem Josipu? Da nije slučajno to ... ? Brzo su odagnali takve misli. Nemoguće! A što ako jest? Prepoznat će ih i ubiti. Ali natrag se nije moglo. Glad prijeti smrću i njima i njihovom ocu.

Prepoznavanje i ispitivanje

Stali su pred Josipa. Kakav trenutak! Našli su se pred moćnim čovjekom, velikašem kojemu se duboko klanjaju. Sve sumnje su se raspršile da bi to mogao biti njihov brat. Kako im se to samo i moglo nametati? Pred njima je drugi čovjek Egipta, faraonov zamjenik. Stoga, kad su došli na red da stanu pred njega pali su licem na zemlju (ili nosom?) u izrazu dubokog poštovanja.

Josip ih je prepoznao ali to nije odao. Vladao se prema njima kao strancima koji su došli iz druge zemlje što se moglo zaključiti i po odjeći i po govoru. Premda je znao njihov jezik uzeo je službenog tumača i s njima razgovarao preko tumača. Podvrgnuo ih je ispitivanju: "Odakle dolazite?" Odgovoriše: "Iz zemlje kanaanske došli smo da kupimo hrane." Nisu ga prepoznali. Mnogo se toga u njegovom životu promijenilo. On je sada dostojanstvenik, obučen u raskoš i sjaj, ministar. A i govorio je njima nepoznatim jezikom - egipatski. Ali oni se nisu mnogo promijenili. Da, to su oni! Koliko puta ih je samo sanjao?

Sada treba biti oštar i nastaviti ispitivanje. Ono počinje optužbom: "Vi ste uhode, špijuni! Namjere vam nisu poš-

tene, želite upropastiti ovu zemlju!" Ova je optužba izazvala iskreno očitovanje. Oni su svi jedna obitelj. Nemaju nikakvih loših namjera, poštenu su i sinovi jednoga oca. Nisu skup organizirani ljudi s ratničkim namjerama.

Josip ustraje kod svojih optužbi što kod braće izaziva još veće očitovanje. Govore o svojem ocu, svojoj obitelji, dvanaestoro ih je braće. On ih sada ovdje vidi desetero jer je najmlađi ostao s ocem "a jednoga više nema". Pritom ne govore kako ga nema a Josip ni ne pita.

Zatvor

Josip ustraje kod svoje optužbe: vi ste uhode! Oni to moraju opovrći a to će učiniti tako da netko od njih ode kući i dovede najmlađeg brata. Tako će se potvrditi istinitost njihovog iskaza. Josip ima ozbiljne namjere i kune se faraonom. Kako su u nedoumici, pozvao je stražu i sve ih strpao u zatvor što mu kao prvom čovjeku nakon faraona i nije bilo teško. Odredio im je pritvor tri dana.

Trećega dana vrata se zatvora otvaraju. Josip je sada prema njima mekši. Očituje se kao "čovjek bogobojazan". I uvjeti su drukčiji. Samo jedan od njih treba ostati. I dalje, i to uz prijetnju smrću, traži da dovedu najmlađeg brata. Tako dugo jedan će od njih biti taoc.

Prepoznavanje krivnje

Što učiniti? Josip se ne šali. Sve može završiti vrlo loše. U savjestima im se budi krivnja: prodali su svojega brata! Sve ih to sada zato snalazi. Sjećaju se i detalja: "Gledali smo njegovu muku dok nas je molio za milost." Brat Ruben ih podsjeća: "Zar vam nisam govorio?" Sada je sve došlo na naplatu, sada treba dati račun! Svako zlo dođe kad-tad na naplatu! Traži se račun za njegovu krv!

Josip ih sluša a oni ni ne slute da ih sve razumije. No više ih nije mogao slušati. Udaljio se i zaplakao. Kad se smirio vratio se k njima. Sam je izdvojio brata Šimuna i njima naočigled dao ga svezati. Sve je to pojačalo kod njih dojam da se ne šali već misli ozbiljno.

Povratak

Zapovjedio je da im se napune vreće žitom koje su oni pošteno platili.

Nisu znali da im je Josip taj novac stavio natrag u vreće. Dao im je i hrane za put. Natovarili su sve na magarce i krenuli opet na daleki put prema Kanaanu. Sada ih je bilo samo devet. Što će biti sa Šimunom? Zaustaviše se navečer u nekom prenočištu. Trebalo je nahraniti i životinje. Čime? Žitom! Jedan je otvorio svoju vreću i kad opazi novac kojim je platio žito povika ostalima i silno se uplaši tako da mu je srce zadrhtalo. Braća se zgleđaju začuđeni i prestrašeni. Čudne se stvari događaju. Pitaju se međusobno: "Što nam ovo Bog uradi?" No, čudit će se još više. Rano ujutro treba krenuti dalje na dalek put Kanaana da zbrinu žitom svojega oca starca Jakova.

Susret sa starim ocem ispunilo je opširno i živo pripovijedanje o tome kako je bilo i kako su prošli. Potanko su opisali "čovjeka koji je gospodar one zemlje" kao i njegove optužbe da su uhode. Dok su praznili svoje vreće, čekalo ih je još jedno iznenađenje: svatko je od njih u svojoj vreći našao i svoju kesu s novcem. Sada je strah uhvatio ne samo njih nego i njihova oca Jakova. Osim toga i uvjeti koje im je "gospodar Egipta" postavio ocu se nikako nisu svidjeli. Tužio se i žalio: "Mene vi ostavljate bez djece!" Nastavio je: "Josipa je nestalo, Šimuna nema, a sad biste odveli i Benjamina. Sve se to na mene svaljuje!"

Otac je ostao neumoljiv: "Moj sin neće s vama!" Tim više, što je Benjamin bio pravi brat Josipov, djeca iste majke. Njegova majka Rebeka umrla je dok ga je radala. Stoga je uz Josipa ocu bio Benjamin posebno drag. Sada mora pustiti Benjamina, a Josipa je već izgubio. S time se nikako ne može pomiriti. To je ravno njegovoj smrti, jer ako bi se što dogodilo Benjaminu, njegov bi otac taj čas umro.

Istupio je Ruben. On ocu daje jamstvo da će mu Benjamina živa i zdrava natrag dovesti. U zalog daje svoja dva sina: "Ubij moja dva sina ako ti ga ja natrag ne dovedem. Predaj ga u moje ruke i ja ću ti ga vratiti!" Na tome je ostalo i više o tome nije bilo razgovora dok glad nije ponovno pritisla pa je opet valjalo otići u Egipat. Niti se brat Šimun više spominje. On je još uvijek u pritvoru te jedva čeka da se pojave braća ali njima kao da se ne žuri dok zalihe žita koje su donijeli još traju.

(U sljedećem broju:

Ponovno kod Josipa)

Uređuje: Katarina Čeliković

Želim biti Božje dijete

Rođenje Sina Božjega proslavili smo doista svečano. O tome zvući u našem *Zvoniku*. Vi ste, dragi Zvončići, u božićnim programima bili najaktivniji a sigurna sam da bez vas ni Božić ne bi bio blagdan radosti. U jednoj obitelji,

kako ćete vidjeti na vašim stranicama, te radosti nije bilo osim vjere u ponovni susret s njihovim djetetom.

Svi se rađamo kao djeca. I naši su roditelji bili djeca. Kako to dobro zvuči! Neki su to malo zaboravili. Biti dijete znači nekome vjerovati i voljeti ga do kraja. Još više nego svoje roditelje volimo našega nebeskog Oca. Stoga je za nas kršćane najvažnije biti Božje dijete. To je dijete sigurno da će uz njega uvijek biti Otac, u svakoj nevolji ga paziti da sretno stigne u njegov Dom. Ako i vi želite biti Božja djeca, na dobrom ste putu na početku 2006. godine.

Zvončica

NAJBOLJI RECITATORI U OSIJEKU

Za najbolje recitatore u Vojvodini, na hrvatskom jeziku, subota, 14. siječanj bila je dan radosti. Oni su u studenom prošle godine bili proglašeni najboljima na natjecanju koje je osmislila i organizirala ravnateljica Hrvatske čitaonice **Katarina Čeliković** a djeca i mladi su ga oduševljeno prihvatila. Osim knjigom i pohvalnicama, Hrvatska čitaonica za najbolje svake godine organizira i izlet u Osijek kojem se djeca i mladi najviše raduju. Ovu jednodnevnu ekskurziju omogućilo je osječko gradsko Poglavarstvo, a prijevoz udobnim autobusom subotičkog gradskog prijevoznika donacija je subotičke općine.

Posjet Osijeku započeo je prijamom u Poglavarstvu, a domaćin je bio **prof. Stjepan Sokol**, zadužen za resor odgoja i obrazovanja. Na tople riječi dobrodošlice, gosti su uzvratili recitiranjem, a prijam je završen izmjenom darova, toplih riječi i konzumiranjem slatkiša i sokića. Vjeroučiteljici **Vesni Orčić** uručena su dva paketa vjeronaučnih udžbenika koje je ona zamolila na prošlogodišnjim Danima Balinta Vujkova kada su u OŠ "Ivan Milutinović" priredbi prisustvovali u ime osječkog Poglavarstva **Mirjana Smoje** i **Jasminka Novak Kovač**. Nakon prijama, voditelj Pododjela za odgoj, obrazovanje, kulturu i tehničku kulturu Upravnog odjela za društvene djelatnosti gradskog Poglavarstva, **Ljerka**

Hedl, povela je goste u obilazak franjevačkog samostana i crkve sv. Križa, gdje im je o povijesti ove crkve, te o povijesti franjevacu u Osijeku, govorio gvardijan **p. Željko Paurić**. Poslije obilaska crkve, p. Željko je goste odveo u galeriju samostana, u kojoj je postavljena izložba varaž-

dinskog umjetnika **Željka Prsteca**, pod nazivom "Grad u kojem anđeli spavaju". "Današnji dan je po sebi hladan, ali mi je ovaj susret s recitatorima iz Vojvodine ugrijao srce. Oduševila me njihova otvorenost, kao i znanje pokazano tijekom razgovora u crkvi, te pažnja kojom su slušali moje izlaganje. Nadam se da će u budućnosti biti još ovakvih susreta" - rekao je za *Zvonik* pater **Željko**. Nakon samostana, gosti su ugodnih sat vremena proveli u prostorijama Gradske i sveučilišne knjižnice, gdje su od strane ravnatelja **Dragutina Katalenca** i njegovih suradnika upoznati s brojnim mogućnostima i programima

koje ova institucija pruža, a mlade je osobito oduševio način rada kluba mladih "Paklena naranča". Najmlađi su se zabavili istovremeno u igraonici listajući knjige i u razgovoru s knjižničarkom.

Na koncu - posjet dječjem kazalištu i staroj znanici, glumici i dramskoj pedagoginji **Lidiji Helajz**, koja je bila i članica prosudbene komisije na natjecanju u Subotici. Uz tople pozdrave i dječju pred-

stavu "Dnevnik jednog anđela", uz recitiranje gostiju nagrađeno aplauzima domaćina, vrijeme je proletjelo. U baletskoj sali gostima je priređen domjenak, uz puno dobrog raspoloženja. Još tople, sočne pizze i sokovi nekom čarolijom su munjevito nestajali sa stolova, a na rastanku s domaćinima čuli smo jedno veliko hvala, a vidjeli i po koju suzu, uz obećanje da će se svi potruditi da dođu i dogodine. Voditelj ovog projekta, Katarina Čeliković, ganuta oduševljenjem djece, teško nalazi riječi. "Neki su se upoznali u autobusu a već su postali prijatelji. Svi su spontano željeli recitirati, pokazati ljubav prema svom jeziku. Ali najviše me raduje dobrota članova Poglavarstva grada Osijeka i njihovo obećanje da će na ljetu primiti našu djecu na kraće ljetovanje" - kaže za *Zvonik* Katarina.

Ivan Andrašić

ZORNICE I BOŽIĆ U ŽUPI SV. ROKA

U subotičkoj župi sv. Roka i ove godine je početkom Došašća sve živnulo. Kako je župnik više puta isticao, jednostavno je neprotumačivo kako odjednom i oni koji nedjeljom ne idu redovito na misu, svako jutro dolaze na Zornice. Među njima su i mnoga djeca koja nedjeljom ne idu na misu. Ne može se to drugačije protumačiti nego izuzetnom privlačnoću Isusa koji je svako jutro privukao sedamdesetak djece i oko 200 odraslih. Svjedoči to i 4035 podijeljenih pričesti na misama Zornicama (naravno da u to nisu uračunate nedjelje). Ideja vodilja za djecu na Zornicama bio je prijedlog Malog Koncila: **Moj korak je lak**. Svako jutro netko od djece je pročitao citat Božje riječi za određeni dan kao i savjet kako da se taj dan proživi, što treba toga dana vježbati. Na Badnje jutro sva djeca koja su dolazila na Zornice donijela su po jednu stopu s citatom koji im se najviše svidio. Naime, župnik je svima fotokopirao iz MAK-a citate i savjete, pa su mogli svaki dan i kod kuće o tom razmišljati i podsjećati se. Tako su djeca mogla izabrati citat koji im se najviše sviđa kao i savjet odnosno zadaću koju su najbolje uradili, a time su na Badnji dan ukrasili crkvu.

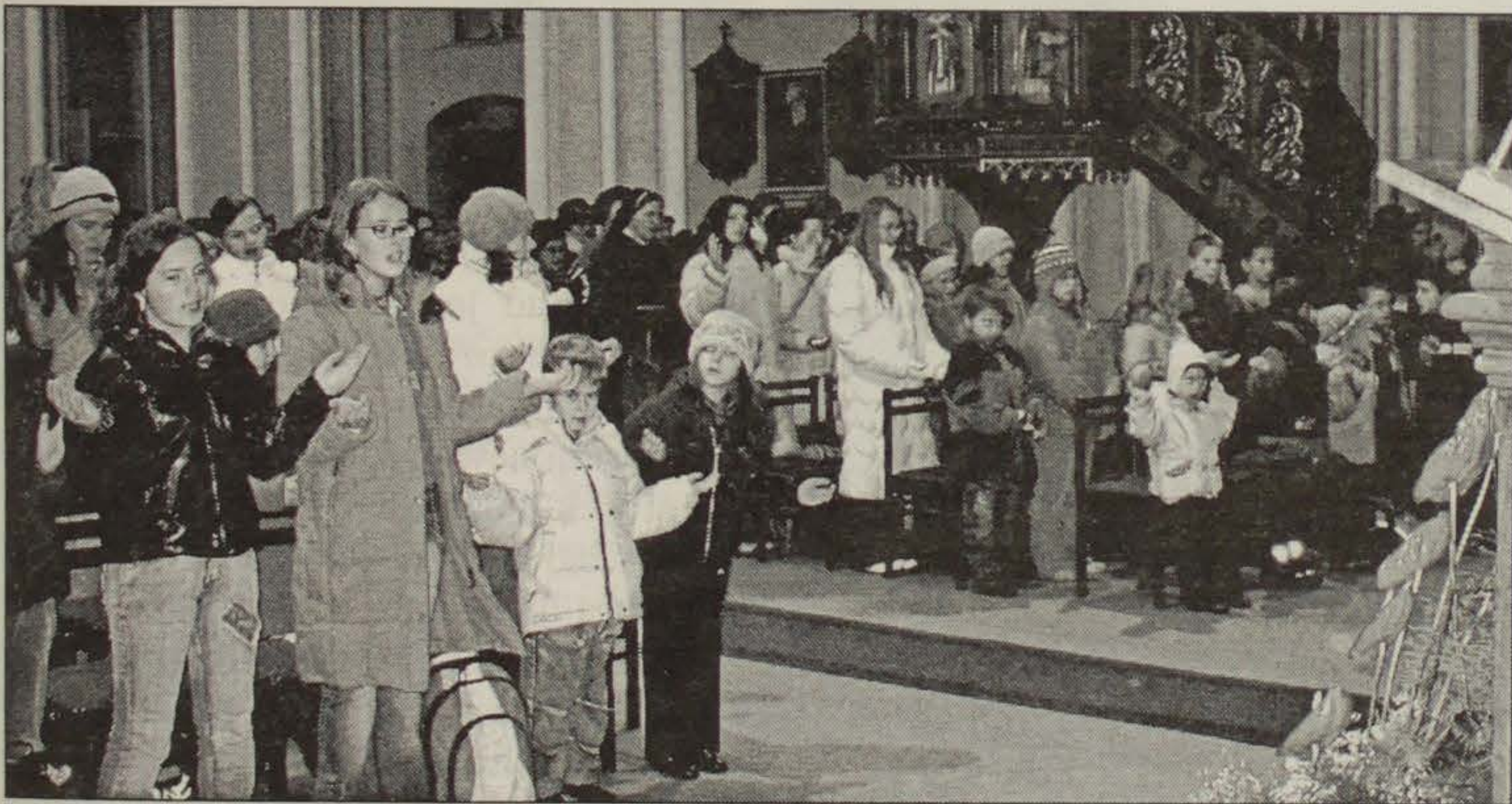
Valja istaknuti da je ove godine puno djece iz vrtića "Marija Petković" također dolazilo na Zornice, što je i za njih i za svu zajednicu bio poseban doživljaj a s njima su bile svaki dan njihove odgojiteljice s.

Milodanović bili su Josip i Marija a njihov par mjeseci star sin **Ivan** bio je Isus, položen u kolijevku. Taj prizor je raznježio i oduševio mnoštvom ispunjenu crkvu. Slijedila je ponoćna sv. misa koju je ove godine prenosio Radio Subotica. Za prijenos se pobrinula hrvatska redakcija toga Radija na čelu s urednicom **Ljiljanom Dulić** i tehničkom podrškom **Mirka i Franje**. Prijenos je komentirala apsolutna novinarka **Željka Zelić**.

Na ovoj misi, po već desetogodišnjoj tradiciji odrasli vjernici koji pohađaju tečaj pripreme za sakramente u župi te noći pristupaju Prvoj pričesti. Ove godine bilo ih je 15.

Moto propovijedi župnika **Andrije Anišića** bio je slijediti Zvijezdu. On je kroz mnoge primjere iz života ukazao okupljenim vjernicima i znatiželjnicima te noći kako se i danas može prepoznati i kako treba slijediti Isusovu zvijezdu da bi se stiglo do njega i doživjelo radost novoga života koji nam je on svojim rođenjem donio.

Silvana i Marina a više puta i **Dajana i Danijela**. Svako jutro djeca su dobila po kiflu a skupljala su i sličice od kojih su napravili na kraju lijepu sliku "betlehemskih jaslca" župe Marije Majke Crkve.

Ponoćna misa je uvijek posebna. Ozračje je idilično, svečano i pobožno. Tako je bilo i ove godine. Posebnost na pastirskoj igri koju su s radošću i oduševljenjem izvela djeca sa s. Silvanom uz glazbenu podršku Marine i **Filipa**, bile su žive jaslice. **Dijana** (inače odgojiteljica u vrtiću "Marija Petković") i **Vladimir**

Božićna misa koju je predvodio duhovni pomoćnik ove župe **mons. Marko Forgić** bila je također svečana, a djeca su i na kraju te mise otpjevala hit Došašća i Božića "Mini Crkva" uz neizostavne "Zvončice" koje su pretpjevala djeca iz vrtića.

Ove su godine na misi ponoćki i na blagdan Božića svirali kerski tamburaši pod ravnanjem **prof. Mire Temunović** a za orguljama je bio **mr. Ervin Čeliković**. /Zv/

Sjećanje na prijatelja Davora!

Iznenada se, 28. studenog 2005. godine, pridružio anđelima naš prijatelj **Davor Temunović**.

Davor je rođen 17. 12. 1992. godine, od oca Bele i majke Eleonore. Bio je odličan učenik 6a razreda OŠ "Matko Vuković". Redovito je pohađao satove hrvatskog jezika, a isto tako bio redovit na satovima vjeronauka u župi Isusova Uskrsnuća. Uvijek ću se sjećati trenutka kad su ga roditelji doveli na upis za vjeronauk u župni ured. Uхватила sam ga za ručicu i dovela u učionicu. Pamtit ću vječno njegove razdragane i vesele oči, razbarušenu, kovrčavu, plavu kosu, umiljati pogled... Sličio je na one anđele što ih možemo vidjeti u crkvi... Po prirodi je bio živahan, ali uvijek poslušan.

Revno je dolazio na svete mise. Sjećam se zadnje njegove prisutnosti na nedjeljnoj misi, bio je na koru i pjevao. Župnik tvrdi kako su mu zasjajale oči kad je primio Isusa u svetoj pričesti.

A onda je stigao taj ponedjeljak. Zadnji sat tog dana, sat hrvatskog jezika, pravili su božićne čestitke i pripremali se za Božićni bazar. Tražio se da nazove tatu i više se nije vratio. Malo srce je stalo, smrt je bila brza.

S tugom smo se oprostili od Davora na mjesnom groblju. No, njegov izgled na samom odru: bijelo lice, plava kovrčava kosa i blaženi osmijeh na usnama nek budu utjeha njegovim roditeljima i svima nama da je on sad u društvu anđela.

Davore, anđeli te čuvali!

Misa na šest nedjelja bila je 7. siječnja 2006. u crkvi Isusova Uskrsnuća.

Uvijek će te se sjećati tvoji prijatelji sa vjeronauka, župnik vlč. Bela Stantić, te vjeroučiteljica.

Nena Tumbas

Uredio: Petar

MOLITVA PRIJE SVEGA

Sretni su oni ljudi koji znaju razmišljati prije nego učine nešto, a prije no što razmišljaju znaju MOLITI!!!

Kako je važno u svakom trenutku zahvaliti Gospodinu za bezbrojne milosti! Često nismo svjesni koliko smo blagoslovljeni: možemo pričati (mnogi su nijemi), možemo hodati (mnogi su hendikepirani), koliko samo imamo talenata! Zahvalimo što nam je Bog dao milost da možemo čitati, pisati, pjevati... To su one velike stvari, a tek one male: dar da popraviš nešto u kući, da razveseliš nekog, da pomogneš nekom, da možeš crtati, davati savjete... Za tolike stvari nismo nikad zahvalili. Priznajmo, i mi volimo kad nam se bar netko sjeti zahvaliti, bar malo... Tako i Bog voli kad mu zahvalimo... isto koliko i mi!

Evo još jedne milosti i dara: razmišljati prije rada, a još prije toga moliti! To je velika milost: da znaš što radiš! I najbitnije: ljudi koji tako čine su SRETNI. Da li ti to nešto govori? Također, možeš moliti Duha Svetoga da probudi u tebi u određenim situacijama darove koje si dobio/la po krizmi! Nećeš vjerovati kako su praktični i kako pomažu u zapetljanim situacijama kao i u onim situacijama kada se zaista ne možemo odlučiti između dvije stvari... Doista, puno pomaže! Ako si neodlučan, moli za dar mudrosti da pametno postupiš ili pak dar razuma da shvatiš što je najbolje za tu situaciju ili osobu, te je možeš savjetovati...

Početak je nove godine i novih odluka... O tebi ovisi...

Skupi snage i umnoži talente koji su ti dani od Boga!

PeTaR

obavijesti:

TRIBINA MLADIH
19. 02. 2006. u 20 sati
Katolički krug
Tema i predavač su
IZNENAĐENJE

MISA ZA MLADE
u crkvi sv. Jurja
03. 02. 2005. u 20 sati
nakana: za zdravlje

Molitva za mudro uređenje života

**Udijeli mi, milosrdni Bože,
da žarko želim što je tebi mило,
razborito istražujem,
istinski prepoznajem i savršeno ispunjam
na hvalu i slavu tvoga Imena.**

**Uredi, moj Bože, moje življenje:
ono što od mene tražiš da činim, daj mi da znam,
i podaj da to izvršim kako treba
i kako koristi duši mojoj.**

Sv. Toma Akvinski

Tribina mladih u Subotici

“Jeste li zadovoljni svojim (pruženim) odgojem” tema je predavanja kojega je održao dr. Ivan Džinić, svećenik iz Đakova, na Tribini mladih koja je u nedjelju 18. prosinca održana u Katoličkom krugu u Subotici. Okupljenim mladima, predavač je pojasnio pojam odgoja, kako onoga u odnosu na druge, tako i onoga u odnosu na nas same (reodgoja), s ciljem da bismo eventualne propuste koje su u odgoju nas samih imali naši roditelji, mogli u odgoju vlastite djece jednoga dana ispraviti. Govoreći o poteškoćama koje prate odgoj prema drugima, Džinić je istaknuo važnost međuljudskog kontakta, napose roditeljske ljubavi, budući da roditeljstvo nije samo biološki fenomen. Zajedništvo u ljubavi jedan je od preduvjeta pravilnoga odgoja. U tom smislu djeca ne bi trebala biti samo poučavana što znači nekoga voljeti, nego bi na primjeru svojih roditelja trebali prepoznati njihovu međusobnu ljubav. Osim toga, odgoj bez primjera nezamisliv je.

Ciljevi odgoja u jednoj obitelji ne bi trebali biti posebno istaknuti, ali bi trebale postojati norme u okviru kojih bi dijete trebalo odrastati. Odgoj je najveća spojnica roditelja i djece, u kojemu bi među ostalim, roditelji trebali biti otvoreni za promjenu samih sebe. Govoreći posebno o kršćanskom odgoju, rekao je kako je riječ o odgoju iz kršćanskoga uvjerenja, u smislu da su vjera i život nerazdvojno povezani. Upravo na povjerenje djeteta koje ima prema roditeljima, potrebno je nadovezati i istinsko povjerenje prema Bogu, kroz sveobuhvatno življenje vjere, rekao je predavač.

Zahvale i čestitke domaćinima na prošlogodišnjim hodočašćima u maxi izdanju

tajnu u sebi i u Bogu, kako bismo i sami bili dobri odgojitelji i roditelji, zaključio je Džinić.

Nakon tribine, mladi su potpisali prigodne božićne čestitke koje su neki od njih napravili na posljednjem susretu mladih hodočasnika Subotičke biskupije održanom u Bečeju u mjesecu prosincu. Čestitke će poslati svim biskupima Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda, domaćinima koji su mlade ugostili na ovogodišnjem Svjetskom susretu mladih u Koelnu kao i braći u Taizéu.

Željka Zelić

HODOČAŠĆE POVJERENJA NA ZEMLJI U MILANU

Kada je umirao 16. kolovoza, brat Roger je pozvao jednog od braće i rekao mu: "Zabilježi dobro ove riječi!" Zatim je nastupila duga tišina, dok je pokušavao uobličiti svoje misli. Onda je počeo: "U mjeri u kojoj naša zajednica u obitelji naroda stvara mogućnosti za širenje..." I zastade, umorom spriječen da završi svoju rečenicu. Što je mislio pod "širenjem"?

Brat Alois (lijevo) naslijedio je brata Rogera (desno)

Vjerojatno je želio reći da se učini sve kako bi svakome bila osjetnija ljubav koju Bog ima za sve ljude bez izuzetka, za sve narode. Želio je da naša mala zajednica rasvijetli ovu tajnu svojim životom, skromno joj se posvetivši zajedno s drugima. Dakle, mi braća bismo željeli prihvatiti ovaj izazov sa svima onima koji širom zemlje tragaju za mirom.

Ovo je nedovršeno pismo brata Rogera, prevedeno na 57 jezika. Pismo je dobio svaki sudionik taizéjskog susreta, održanog u okviru "Hodočašća povjerenja na zemlji" održanog u Milanu.

Kada spojimo dvije najznačajnije riječi u dosadašnjem tekstu, ŠIRENJE i POVJERENJE, dobijamo vjeru u Boga. Jedan od dokaza koliko je Bog sve-moguć je u tome što su njemu potrebne samo dvije riječi da ljudi krenu pravim putovima i smjernicama za njim. Od trenutka kada je pismo pročitano, ljudi su u većoj mjeri širili mir, ljubav, radost i povjerenje. Dovoljno je zapjevati samo jednu pjesmu da ljudi osjete sve ove Božje darove. Iako je Božić, rođenje Isusovo prošlo, ljudi su ga i dalje slavili. Ovi susreti omogućavaju da se zajedništvo na zemlji ostvari upoznavanjem novih ljudi, raznih nacija i raznih religija. Netko je jednom rekao: "Voljeti znači upoznati", a znamo da je Bog ljubav. Ljudi tragaju za čudima a nisu svjesni da je najveće čudo ljubav prema ljudima, tj. ljubav prema Bogu. Čuda se nalaze u malim stvarima, zato nemojte tragati za

njima jer u traganju se možete izgubiti. Jednostavno prihvatite Boga jer On je tu, s nama. Širite vjeru i njegove riječi. To nije teško a mnogima ćete pomoći, mnoge izliječiti. Ukažite im na pravi put, neka se ljubav širi na pravi način. Pratite prave ljude, utecite se u zaštitu

svojim Božjim zaštitnicima. Oni će vam otvoriti oči, razum i srce kao što su nama naši domaćini otvorili vrata svojih domova. Milano je od 28. prosinca do 1. siječnja 2006. bio utočište svim dušama koje su bile gladne ljubavi Božje. I kao

što je Bog rekao: "Tko primi nekog od moje najmanje braće, mene je primio", ostvaruje se. Tome smo doprinijeli svakodnevnim susretima, misama i molitvama. Bog je po Duhu Svetom apostole darovao jezicima a na ovakvim susretima se oni lako prenose. Poslije ovog susreta obogaćeni smo još jednim jezikom.

Vjerujte, Bog je tu, širite vjeru i povjerenje.

Marija V.

Sljedeći susret u Zagrebu!!!

Sljedeći europski susret mladih "Hodočašće povjerenja na zemlji", u organizaciji ekumenske zajednice iz Taizéa, održat će se od 28. prosinca 2006. do 1. siječnja 2007. godine u Zagrebu, a domaćin će biti Zagrebačka nadbiskupija. Očekuje se da će na susretu biti oko pedeset tisuća mladih koje će udomiti župe grada Zagreba i okolice.

KRIST DAJE:

NOVI ŽIVOT

Tako, je li tko u Kristu, nov je stvor. Staro uminu, novo, gle, nastal!
(2 Kor 5,17)

Isus je rekao: Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju.
(Iv 10,10)

NOVI MIR

Isus je rekao: Mir vam ostavljam; mir vam svoj dajem! Dajem vam ga ne kao što svijet daje. Neka se ne uznemiruje vaše srce i neka se ne straši.
(Iv 14,27)

Apostol Pavao je rekao: I Mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu.

(Fil 4,7)

NOVU SLOBODU

Tada Isus progovori: Ako ostanete u mojoj riječi, uistinu, moji ste učenici; upoznat ćete istinu, i istina će vas osloboditi! Ako vas dakle Sin oslobodi, zbilja ćete biti slobodni.

(Iv 8,31-32,36)

Apostol Pavao je rekao: Za slobodu nas Krist oslobodi!

(Gal 5,1)

KAKO SE PRIMA NOVI ŽIVOT?
VJEROM U ISUSA KRISTA!

www.kriz-zivota.com

PLANOVI ZA ŽIVOT

Život ti ne smije ostati besplodan.

Život ti ne smije ostati besplodan. Budi koristan. Ostavi trag za sobom. Zablistaj svjetlom svoje vjere i ljubavi.

Svojim apostolskim životom izbriši ljepljivi i nečisti trag koji za sobom ostavljaju propovjednici mržnje. Užezi sve zemaljske putove žarom koji nosiš u srcu.

.....

Cilj, koji se stavlja ispred vas - bolje rečeno, koji Bog stavlja ispred svih nas - nije nikakva fantazija i nikakvi nedostiživi ideal. Mogao bih vam pripovijedati o toliko mnogo ljudi i žena, koji su poput vas i mene, a koji su se odlučili slijediti Krista i s ljubavlju nositi svakidašnji Križ, pošto su ga očito sreli običnim putem, kad je "quasi in occulto", kao tajno prošao pored njih. U naše vrijeme u kojem vladaju neobuzdanost i lagodnost ili raskalašenost i anarhija kao znakovi općeg raspada, aktualizira se baš zbog toga jednostavna i duboka spoznaja, koja me zaokuplja od početka moga svećeničkoga rada i koju želim predati cijelom čovječanstvu: Postoje svjetske krize, jer nedostaju sveci.

.....

Da li smo spremni svoj život prepustiti da bude uzor i pouka našoj braći, drugovima i ostalima? Jesmo li se odvažili da budemo drugi Krist? Nije dovoljno samo riječima iskazati. Samoga sebe i svakoga od vas pitam: Ti, pozvan kao kršćanin da budeš drugi Krist, može li se za tebe reći da si došao "facere et docere", raditi i podučavati? Da u svemu postupiš kao dijete Božje, pun pažnje prema volji svog Oca? Da se trudiš pokrenuti sve ljude da sudjeluju u dobrim, plemenitim, božanskim i ljudskim stvarima Otkupljenja? Živiš li ti u svojoj svakodnevici u svijetu Kristov život?

Činiti Božja djela nije nikakva zgodna igra riječi, već poziv trošenja samog sebe iz ljubavi. Čovjek mora sam sebi umrijeti da bi se preporodio u novi život.

www.opusdei.org

Za siromahe!

Eh, kako smo mi ljudi zapravo sebični! Događa se često da mislimo kako nam nedostaju još samo "one" patike, "ona" jakna! A pri tome se i ne sjetimo ili upitamo koliko ljudi na svijetu nema što jesti, a da ne pričamo o odjeći, obući! Koliko samo ljudi na dan umire od GLADI?! O tome ako i mislimo, to bude tek površno.

Kad bismo barem pogledali malo dublje, kad bismo ušli u svijet njihove boli, patnje, borbe, opstanka! Pogledamo li u njihove oči, zavirimo li u njihove misli, vidjet ćemo sve! Misli njihove samo za hranom žude, za opstanakom, za životom! U toj neprestanoj borbi tijela su im izmučena, izmorena i okružena prljavštinom. A u svemu se tome izdvaja taj pogled... Ta iskra u očima njihovim, taj sjaj - dokaz da oni

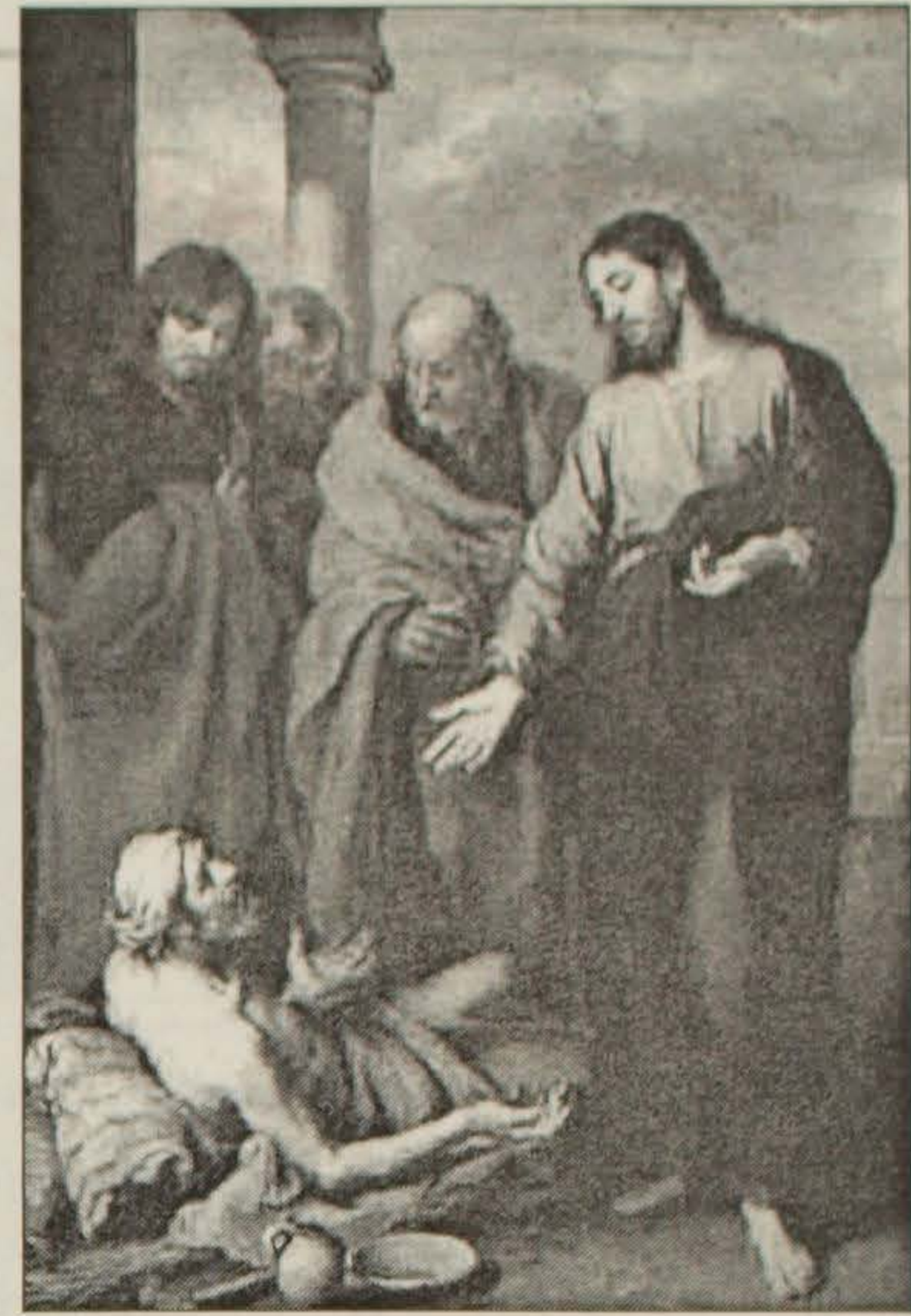
ipak žive! U njima srce, iako često bolesno i slabo, ipak kuca! Žive nadahnuti vjerom Božjom, imajući samo nadu u bolje sutra! Nadu, da će njihove ruke dotaknuti blagoslovljeni kruh, zubi slatko zagristi komad tvrde, hrskave kore od koje ni mrvica na zemlji neće ostati! Nadu da će gorak okus u usnama isprati čista, bistra voda!

Mnogo mogu kršćani. Upravo mi možemo pružiti nadu ali i praktičnu ljubav onima koji su na marginama društva. Možda je početak godine vrijeme u kojem se donose odluke ne samo za sebe već i o tome kako možemo drugima pomoći konkretno i molitvom.

Svi zajedno molimo za njih, da taj dan uskoro dođe! I upamtimo:

**jedna naša kratka,
ali iskrena molitva,
više vrijedi
od bilo čega na svijetu!!!**

Sanela Stantić

Glavica luka za spasenje

"Živjela nekada davno jedna zla i opaka žena. Kada je umrla, nije poslije nje ostalo niti jedno dobro djelo. Zgrabili je đavoli i bacili u ognjeno jezero, a njen anđeo čuvar stoji i misli: Kad bih se bar mogao sjetiti nekog njenog dobrog djela pa da kažem Bogu. Sjetio se i rekao Bogu: Ona je, kaže, u bašti glavica luka iščupala i udijelila prosjakinji. Bog mu odgovori: Uzmi, kaže, tu glavica luka i pruži je njoj u jezero, neka se uhvati za nju i drži, pa ako je izvučeš iz jezera, neka ide u raj, a ako se luk prekine, onda neka ostane tamo gdje je sada. Ode anđeo brzo ženi i pruži joj luk. Na, ženo, hvataj i drži se. I počeo ju je pažljivo vući i već je bio gotovo svu izvukao, ali ostali grješnici u jezeru, kad su vidjeli da nju vuku van, počeli su se svi za nju hvatati da bi i njih zajedno s njom izvukli. A ta žena je bila zla i opaka i počela ih je nogama ritati: Mene vuku, a ne vas, moja je glavica luka, a ne vaša! I tek što je to izgovorila, luk se prekinuo! I žena pade u jezero i gori tamo do današnjeg dana. Anđeo se rasplakao i otišao."

Na ovu priču naišla sam čitajući školsku lektiru. Potakla me je na razmišljanje o tome što je moja "glavica luka"? Činim li ja dobra djela drugima ili radim sve za svoju korist, pohvalu, osjećaj nadmoćnosti? Što prvo pomislim kada mi netko zatraži pomoć? Kako gledam na one kojima je pomoć potrebna? Koliko sam se spremna žrtvovati za druge? Nije lako odgovoriti na ova pitanja... Odgovori su katkada takvi da se čini da bi se luk prekinuo...

Mirjana

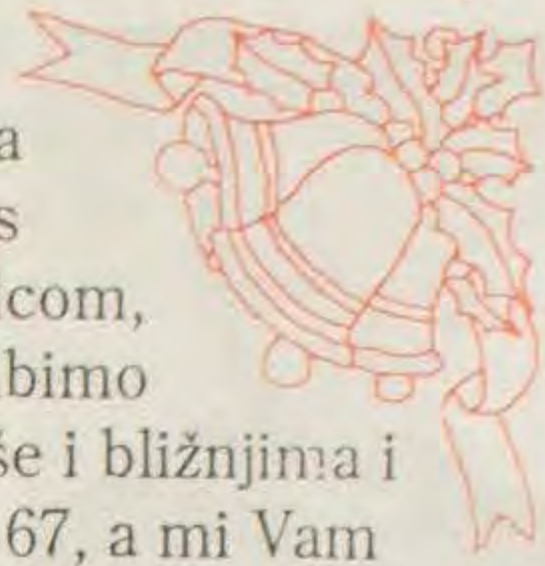

Uredili: obitelj Huska

Dragi čitatelji,

nadam se da smo u Novoj, 2006. svi posve novi, ljepši i radosniji! Zahvalna sam, jer sam mogla tren susreta Stare i Nove godine provesti i s najdražima i s Najdražim: bila sam na sv. misi ponoćnici u subotičkoj župi sv. Roka s prijateljicom, dok su naši muževi s dječacima bili kod kuće i čekali nas da nazdravimo i izljubimo se. Na misi sam ponovno čula i naučila kako treba čestitati i željeti sve najljepše i bližnjima i onima malo daljima - **BLAGOSLOVOM!** Proučite ove biblijske: Br 6,24-26 i Ps 67, a mi Vam darujemo i ovaj *Blagoslov iz Irske* (čitati polako, op. ur. ☺)

“Neka te obasja blagoslovljeno svjetlo sunca i neka ogrije tvoje srce dok se ne užari kao žarki ugali, da tvoj brat može doći k tebi i ogrijati se. Neka svjetlo tvojih očiju svijetli kao svijeća koja se stavi u prozor kako bi putniku pokazala put i ponukala ga da svrati, ako je vani oluja i nevrijeme.”

A k t u a l n o

Školski spolni odgoj u Hrvatskoj

U povodu skorog (od iduće jeseni) uvođenja spolnog odgoja u osnovne i srednje škole u Hrvatskoj i za taj nastavni predmet predloženog programa “Ljudska seksualnost i kvaliteta življenja”, Udruga za cjeloviti spolni odgoj Teen STAR pokrenula je akciju koja traži spolni odgoj koji promiče obiteljske i ostale vrijednosti, a protiv je programa koji djeci nameće i podmeće sadržaje koji ruše te vrijednosti, zastupljene u predloženom programu.

Ovaj Program, koji su podržale mnoge važne državne i stručne institucije, donosi nastavne teme koje se u potpunosti protive nauku Katoličke Crkve, a sigurno i uvjerenjima mnogih drugih: u 5. razredu djeca će učiti o “normalizaciji masturbacije” i o razlici između “spola” i “roda” te tako već na samom ulasku u pubertet biti podvrgnuta homoseksualnoj torturi - učit će, naime, da nam je “spol” određen samo našim spolnim organima, ali zato “rod” možemo sami birati (npr. “Ja sam muškarac s vaginom!”); u 7. razredu će učiti o “pravu na seksualni užitak” i o tome kako se stavlja prezervativ, a što se tiče braka, učit će da je brak “ograničavanje seksualnosti”.

Inicijatori akcije i peticije protiv ovog programa, voditelji Teen STAR-a, profesori **Kristina Pavlović** i **Ladislav Ilčić** kažu: *Ovakva će seksualna edukacija u okviru tzv. “zdravstvenog odgoja” ZAISTA uskoro pokucati na vrata osnovnih i srednjih škola! Homoseksualnim i feminističkim udrugama je uvođenje (njihove) seksualne edukacije u škole prioritet - to im je dobar način da dođu do podmlatka. Žele da ona bude jedina i obvezna za svu djecu. Drugačije pristupe od svojega napadaju, nazivaju ih “vjerski obojenima”, nazadnima, nestručnima i protivnima zakonu i njihovim “pravima”. Roditelje smatraju nekompetentnima i “ideologiziranima”. Neki nositelji programa “Ljudska seksualnost i kvaliteta življenja”, čak su ušli u povjerenstvo u Ministarstvu prosvjete koje bi kao “neutralno tijelo” trebalo odabrati jedinstveni, “najbolji” program od onih koji stignu na natječaj, a počinje s radom 15. siječnja. To je izričiti sukob interesa i tome se treba usprotiviti. Ako ne želimo da se našu djecu terorizira ovakvom seksualnom edukacijom, jedini način jest da pokažemo svoju masovnost, jer nas ima daleko više nego njih!*

U razvijenim zemljama gdje državne institucije cijene ulogu roditelja, roditelji sami mogu slobodno izabrati koji program spolnog odgoja će pohađati njihovo dijete. Udruga Teen STAR ima i predlaže program spolnog odgoja koji ljudskoj spolnosti pristupa cjelovito, uzimajući u obzir sve aspekte osobe odnosno života: tjelesni, emocionalni, intelektualni, društveni i duhovni; koji se temelji na ljudskom dostojanstvu i na osobnoj slobodi pojedinca i pomaže mladom čovjeku da razvije vlastiti identitet i samopoštovanje, potiče na razmišljanje i komunikaciju, na izgradnju zdravih seksualnih stavova i donošenje zrelih i odgovornih odluka. Priopćenja za javnost Udruge Teen STAR o situaciji oko spolnog odgoja objavljena su na www.teenstar.hr, a na ovom sajtu bit će objavljene reakcije građana koje stignu na e-mail info@teenstar.hr. Pridružimo se ovoj važnoj akciji! /vh/

tu oko nas

Blagdanska depresija?

Brojna istraživanja u svijetu pokazuju kako je prosinac “najkrizniji” mjesec što se tiče deprimiranosti kod velikog broja ljudi: mnogi osjećaju neraspoloženje, umor, razdražljivost, osamljenost ili čak tugu, sve do pomišljanja na samoubojstvo, iako sve oko njih blješti radošću.

Zašto?

U zimsko vrijeme najviše je blagdana - tada pripadnici svih vjera nešto slave. Baš tad, kad bi se cijelo čovječanstvo moglo skupa veseliti, kad jedni drugima želimo sve najbolje (nekad pomalo formalno, ali nikad lažno), kad se obitelji okupljaju i međusobnom ljubavlju slave Boga, pojedincima dođu teške misli, osjećaj promašenosti, razočaranje životom. Nije li i to “blagdanski đavao”, koji dolazi u one dane kada ljudi na osobit način žele ljubiti jedni druge i tako slaviti Boga, i sve to pokušava pokvariti? Donosi svađu, zavist, ljubomoru, neumjerenost u piću i jelu, oholost, bludnost, a ako to ne uspije - pokušava osjećajem deprimiranosti i praznine! Za druge blagdane nije toliko vidljiv, jer ih ne slave svi u isto vrijeme, ali prosinac je “osjetljiv”. Tomu smo skloni svi, ali je lakše onima koji su blizu Isusa: s Isusom njega i otkriti i pobijediti. Teško je onima koji se od Boga udalje. Za takve osobito darujmo svoje srce - žrtvama, molitvama, postom, djelima ljubavi. Čini se teško? I, nije važno sve moći i sve uraditi sam/a, već znati komu se obratiti za pomoć!!! (*vidi sliku!*) Sjetimo se toga već sljedećom prigodom!

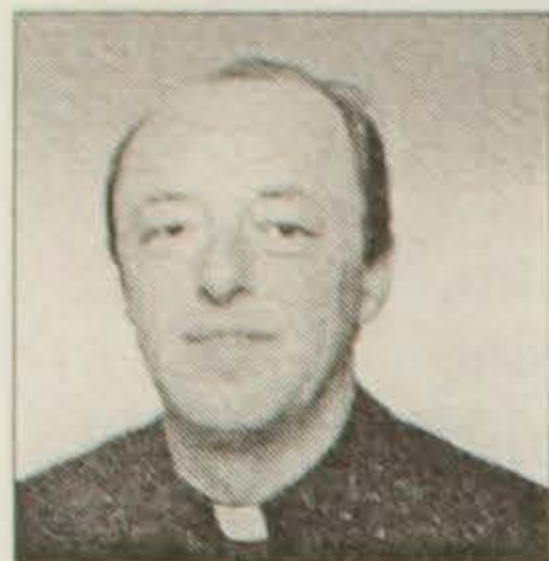

vh

10. siječanj je SVJETSKI DAN SMIJEHA: nasmejmo se skupa!

Pita susjeda snaš Vitu: “Što je tvoj Lazo po zanimanju?” “Agronom muzičkog smjera!” “Što?” “Pa, čuva ovce i svira frulu!”

Uređuje: Jakob Pfeifer

DELAGACIJA KRŠĆANSKIH CRKAVA SCG U NJEMAČKOJ I BRISELU

Delegacija kršćanskih Crkava SiCG boravila je početkom prosinca u višednevnom posjetu Njemačkoj i Bruxellesu. Glavni organizator tog posjeta bilo je beogradsko predstavništvo Fondacije "Konrad Adenauer" na čelu s direktorom **Bernardom Lamersom**. U delegaciji su bili u ime Katoličke crkve **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup i metropolit beogradski i **dr. Andrija Kopilović**, prorektor Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije. U ime SPC: **g. Irinej**, episkop bački, **g. Jovan**, episkop šumadijski, **g. Justin**, episkop timočki i **g. Teodosije**, episkop lipljanski a Evangeličku crkvu zastupao je **g. Árpád Dolinsky**, superintendent Evangeličke kršćanske crkve.

Za vrijeme svog posjeta delegacija se susrela u Mainzu s kardinalom **Lehmanom**, predsjednikom Njemačke biskupske konferencije. Zatim su se u Hanoveru, u središtu sveza evangeličkih Crkava, sastali s biskupom **Huberom**, predsjednikom Savjeta Evangeličke crkve Njemačke; u Hildesheimu su posjetili biskupa **Josefa Homayera**, predjednika Komisije Biskupskih konfencija EU i s berlinskim kardinalom **Steržinskim**.

Razgovarali su i s političkim zvaničnicima **Janom Fuggelom**, komesarom Europske unije za kulturu i obrazovanje, **Michaelom Scheferom**, političkim direktorom Ministarstva vanjskih poslova Njemačke, **Gedom Haselfel**, potpredsjednicom Bundestaga kao i s poslanicima Bundestaga, s **dr. Wilfriedom Martensom**, predsjedavajućim Europske narodne partije, s **Jurgenom Ganzhoerom**, predsjednikom Pokrajinskog parlamenta Donje Saksonije, **Ognjenom Pribičevićem**, veleposlanikom SiCG u Njemačkoj zajedno s veleposlanicima svih država Jugoistočne Europe. Susreli su se i s mnogim drugim značajnim ličnostima.

Na konferenciji za novinare u Međunarodnom Press Centru u Beogradu nadbiskup Hočevar je istaknuo da je zajedničko predstavljanje kršćanskih Crkava na ovom putovanju izraz pravog stanja kod nas, odnosno da je delegacija predstavljala ono što je život u Srbiji i Crnoj Gori. "Svi sugovornici u Njemačkoj i Bruxellesu pokazali su veliku želju da naša regija u svemu napreduje. Oni su izrazili želju ne samo da se proces pomirenja dovede do kraja, nego da i mi damo svoj puni doprinos kontinuitetu". Ujedno je ovaj zajednički boravak delegacije povijesnih kršćanskih Crkava bio iznenađenje za mnoge i u javnosti je taj zajednički posjet i zajednički nastup glede ključnih problema u regiji izazvao veliku pozornost jer je kod mnogih vladalo pogrešno uvjerenje i o sukobu među Crkvama na našim prostorima.

U svojoj izjavi episkop Irinej je naglasio da između državnih i političkih faktora i Crkava u Njemačkoj vladaju puno povjerenje i suradnja a da su međusobne konsultacije po svim pitanjima od općeg značaja stalne. U Bundestagu - njemačkom parlamentu, postoji kapela s križem u koju poslanici idu kada osjete potrebu za molitvom i dubljim razmišljanjem.

Tu su i svećenici koji vrše bogoslužje prije svake sjednice. Odnos punog povjerenja i uvažavanja treba biti lekcija i za sve nas u Srbiji Crnoj Gori, rekao je episkop Irinej.

Na kraju konferencije nadbiskup Hočevar i episkop Irinej istaknuli su velike osobne zasluge g. Bernarda Lamersa i Fondacije "Konrad Adenauer" ne samo za ideju i besprijekorno organiziranje i realizaciju proteklog posjeta - s bogatim, precizno i dobro osmišljenim programom, nego i za sve ono što je učinio tijekom svog boravka u Beogradu. U znak zahvalnosti, predali su mu zajednički poklon, ikonu Presvete Bogorodice s Kristom i poželjeli mu uspjeh u daljnjem radu koji nastavlja u glavnom gradu svoje domovine Njemačke.

Za vrijeme svog posjeta institucijama Europske unije u Bruxellesu, delegacija se 12. prosinca sastala i s predstavnicima kršćanskih Crkava pri Europskoj uniji. Ovom sastanku prisustvovali su episkop ahajski **g. Atanasije**, predstavnik Grčke pravoslavne crkve pri Europskoj uniji; **o. Antonije Iljin**, predstavnik Moskovske patrijaršije pri europskim međunarodnim organizacijama, zatim **mons. Noel Trenor**, generalni tajnik Komisije Biskupske konferencije pri Europskoj uniji, **g. Ridiger Nol**, direktor i generalni tajnik Komisije "Crkva i društvo" kao i drugi predstavnici kršćanskih organizacija pri EU.

Valja spomenuti također da je u organizaciji ovog posjeta puno pomogao također i **g. Wenninger**, bivši njemački veleposlanik u SCG.

/Prema tekstu na sajtu: www.eparhija-backa.org.yu,

priređio A.A./

Tu oko nas

PLAKATI KOJI UPOZORAVAJU

Što mislite, priliči li osnovnoj školi ovakav plakat? Na plakatu je lijepa mlada djevojka duge kose, simpatična osmijeha, sjajnih crvenih usana. Zbilja je slatka! Natpis ispred nje kaže: "UŽIVAJ SIGURNO. KORISTI KONDOM". Smijemo li ne primijetiti kako se po sebi dobre stvari (1. 12. - Svjetski dan borbe protiv side) reklamiraju neumjesno, čak protiv ukusa, a kamoli ćudoređa? Jasno - svi imaju svoja prava: danas djeca sve brže sazrijevaju i kad se radi o prevenciji lošega ne smijemo kasniti. Ipak, zar toliki plakat reklame za kondom pred tinejdžerima, ali i prvašićima (koji možda ipak još ne moraju znati za što to služi)? Jer, tu se ne reklamira borba protiv AIDS-a, već kondom kao sigurnost u uživanju! Iako Katolička i Pravoslavna crkva imaju i znanstvenu potvrdu kako kondom ne štiti od AIDS-a (HIV i drugi virusi mogu proći kroz pore materijala - svi mu priznaju sigurnost od tek 98% i dr.), još uvijek neki preporučuju - uživaj sigurno. Neće li ovako sigurno uživanje biti još primamljivije, pa tako opasnost VEĆA? I, treba li dijete pri ulasku u školu prvo pomisliti na - kondom?

Piše: Alojzije Stantić

POKLAD E

Biskup Ivan Antunović u "Slavjanu" spominje da je u njegovo vreme kod Bunjevaca bio ridak adet, kojeg su se držali Mađari i Nijemci, da su dica priobučena ko kraljovi, na sv. Tri kralja, sa zvizdom išla od kuće do kuće. Ukućanima su čestitali taj blagdan i otpivali nekoliko sveti pisama koje se u crkvi pivaje na taj blagdan. Nalik tom, adeta su se držali i bunjevačka dica, betlemari na badnje večer, u našim pustarama i selima. Onda su dica, većinom čavrgani (momčići) obučeni ko bojtari (pomoćnik čobanina), nosili svoj "betlem", š njim su išli od kuće do kuće, el od salaša do salaša. U sobi su prid božićnjakom čestitali blagdan, ukućanima doneli radosnu vist o rođenju Isusa, zajedno su otpivali nekoliko božićni pisama i očli dalje svojim putom.

U spominjanom "Slavjanu" (str. 38) biskup Ivan Antunović je o držanju adeta napiso "... ovieo bo se načieo svetčana uspomena u pamet djetčiju boljma upija...", tako se adet i pivanje sveti pisama u tal prinosi na dicu i čuva od zaborava. Našim starijima je od davnina bilo poznato da se u škuli života dica o svemu moraje najprija od odrasli (na)učiti, oni ji u svemu moraje upućivat kako da se odrane u čeljade, za koje posli roditelji neće morat pocrvenit jel je to njeva odrana. Tako je to bilo i najduže se zadržalo u salašima, di su obiteljski život najmanje iskrivile kojekake novotarije, koje je sobom nosio napridak civilizacije, a koje su uvijek krećale iz varoši.

Spominjana nakana biskupa Ivana Antunovića je ciguran putokaz da se narodni adet onda čuva ako ga stariji virno prinose i upućuju dicu kako ga treba otpravit. Tako je bilo do sridine XX. vika, po salašima i malko posli, al je posli tog u ondašnjem "napridnom vrimeu" došlo u modu da su se počeli sprdat s onima koji su se držali starovinski adeta. Stariji su bili svidoci da ji je posliratna vlast zdušno satirala, što je imalo za poslidicu da su većina starovinski adeta baćeni u prošlost, a niki i saćuvani samo u pismenima.

Adeti vezani za virske blagdane, ko i toliko drugi, nestali su posli II. svickog rata. Da je tako, jedan je od očigledni dokaza i u prošlo božićno vreme gledan film "Božić na salašu". Mladi koji su ga gledali mogli su se uvirit s kakim su mirom, kriposno i u radosti naši stari otpravili pokazane božićne blagdane. Upačivam prstom da se u slavlju mož

Komšince zauzete predenjem vune

radovat i kriposno, brez vriđanja el zgledanja čeljadi koja drugačije divane, misle el viruju. Ovo ističem zato jel smo onomad bili svidoci kad su niki "žestoki momci" čak i virsko slavlje oskrnavili u kabadahijskom ponašanjom. To šta sam vidio i prošitjo upoređiću ričima jedne starice salašarke iz mog ditinjstva, koja je jedno neljudsko, bolje je kazat krm-sko, ponašanje zgledala da se najpreg prikrstila i doslovce kazala: "Fala ti, Bože, što nisam taka."

Komšijanje u pokladama

U ovo vreme kadgod su salašari najviše večernjeg vrimeo provodili u komšijanju, kad su se čeljad skupila u jednom salašu, da u društvu zajedno skrate dugačku zimsku noć. U komšijanju su muškarcu najviše vrimeo proveli u pripovidanju, a ženski svit je pripovitke obogatio i kojekakim ručnim radom. Mladi su volili slušat poučno pripovidanje stariji, pa još od oni koji su bili u ratu, el su digod daleko od svog kraja narukovali (bili u vojski). Čeljad koji su vidili svita pripovidali su kako

izgleda kraj u kojem su bili, kako živi tamošnji narod. Iz taki divana su se u čemu ode i ohasnili, a jedan od ti je na priliku: Đurđinari, a i drugi salašari čiju su pustaru isprisciale velike grede (uzvišenja u ravni) i doljače, u zdravo kišnom litu u risu (ručnoj žetvi) su snopove sadivali (slagali) u "švapske krtine" po devet snopova. Ovo su vidili u podnožju Alpa naši ljudi, koji su ko austro-ugarski soldati (vojnici) ratovali u kraju, di su kiše česte, pa su tamo čeljad smislili kako da saćuvaje vlače od vode.

Iako naši stari nisu bili načitanu, kroz pripovidanje su čuvali život u stari-

ni, znali su ko su i otkaleg su naši stari došli u Bačku ravan. Spominjali su Turke, kako su odaleg žito nosili na pecu el u vodeoicu na Dunavu kod Baje i kako je izgorila skoro cila Baja i Vaškut(*)... Dida mi je pripovido i pokazo misto čarde (drumski birc /birtija/) oko koje je poginilo tušta vojnika u ratu (velika bitka) na Kapunji(**), kod ondašnje uske drvene ćuprije.

Kad sam bio mali pa i malo posli, pomalo i sumo njo u nji, jel je to baš bilo tako. Zašto? Moj dida Ilija je rođen 1884. godine, od

stariji je čuo za događaje dobrim prija njegovog rođenja, meni je o njima pripovido na kraju trideseti godina prošlog vika. Istinu nikim pripovitkama stariji dobrim posli našo sam u knjigama i drugim pismenima.

Ovim sam malo zavirio u salaš i kadgodašnji bogat salašarski život. Tušta varošćana su ga krivo ocinjivali, katkad i zgledali. A ko ga je upozno i živio u vrtlogu tog života, o njemu mož dat drugačiju ocinu.

O tom za sad toliko.

(*) Skoro cila Baja je izgorila u velikoj vatri 1. svibnja 1840. godine. Izgorila je 2101 zgrada (onda su skoro sve kuće bile pokrivene trskom, prim. A.S.). Vatra se širila do Vaškuta (10 km) i Gare (19 km.).

(**) Bitka na Kapunji je bila 1849. godine. Cila doljača je bio širok rit (vodotok s trskom), a jedini put od Bajmaka do Subatice je išo priko ćuprije kod čarde, di je poginilo najviše vojnika. Na taj događaj nas podsieća spomenik nuz drum.

Piše: Stjepan Beretić

Naslovni opati i naslovni prepoziti (prepošti)

Područna i naslovna opatija

Latinska riječ *abbas* nastala je od iste grčke riječi, pa se talijanski kaže abato, mađarski apát, hrvatski opat. Osim redovitih opata, postoje i naslovni opati, te područni opati. Na području današnje Subotičke biskupije je do dolaska Turaka djelovalo više opatija, prepozitura, prvostolni kaptol, kao i zborni kaptoli. Poglavar opatije je bio opat, a poglavar prepoziture, kaptola ili zbornog kaptola prepozit ili prepošt. Opatom se zvao i prelat koji je upravljao nekom župom ili područjem neovisno od biskupa. I danas postoje prelature ili opatije kojima upravljaju opati. O tome piše 370. kanon Zakonika kanonskoga prava: "Područna prelatura ili područna opatija određeni je dio Božjeg naroda, dakako, područno omeđen, koji se, zbog posebnih okolnosti, povjerava na brigu nekom prelatu ili opatu koji njime upravlja poput dijecezanskog biskupa kao njegov vlastiti pastir." Naslovnim se opatom zvao redovnik koji više ne upravlja zajednicom zato što se odrekao službe ili zato što je naslov opata dobio kao priznanje ili odlikovanje.

Znakovi opatske službe i časti

I naslovni je opat, kao i opat koji stvarno obavlja poglavarsku službu, imao posebne povlastice: u svečanim liturgijskim slavljinama nosio je znakove biskupske časti: bijelu mitru s crvenim resicama, prsten, prsni križ, i biskupski štap. U staro vrijeme je opat u svečanoj svetoj misi oblačio rukavice bez ikakvog ukrasa, a pod misnicu je oblačio tunicelu (nekada odijelo podđakona) i dalmatiku (odijelo đakona). Kad ne služi svetu misu a prisustvuje liturgijskim slavljinama, preko rokete opat oblači ljubičastu kragnu zvanu moceta. Izvan liturgijskih slavlja naslovni opati i naslovni prepoziti su nosili prsni križ bez dragulja na ljubičastom gajtanu, i prsten ukrašen kamenom, kao biskupi ili kao opati i prepoziti sada živih opatija i prepozitura. Naslovni opat ili prepozit nosi reverendu crne boje s opšavom i dugmadi boje rubina, ljubičasti pojas.

Kraljevsko priznanje

Na području nekadašnjeg mađarskog kraljevstva postoji i danas crkvenopravna iznimka, prema kojoj dijecezanski (mjesni) biskup zaslužnim svećenicima, kako iz svoje biskupije, tako i drugim svećenicima, može udijeliti kao odlikovanje naslov opata ili prepozita. Taj običaj postoji od 25. srpnja 1934. godine, kad je **papa Pijo XI.** potpisao breve kojim određuje da biskupi na području nekadašnjeg mađarskog kraljevstva mogu podjeljivati naslov opata ili prepozita samo onih opatija ili prepozitura, koje su postojale na području njihove biskupije. Do 1934. godine je na tom području kralj, kao državni poglavar i kao apostolski kralj podijeljivao tu čast svjetovnim svećenicima. Uvijek se radilo o onim redovničkim opatijama, prepoziturama i zbornim kaptolima koji su nestali u turskim pustošenjima.

Naslovni opat

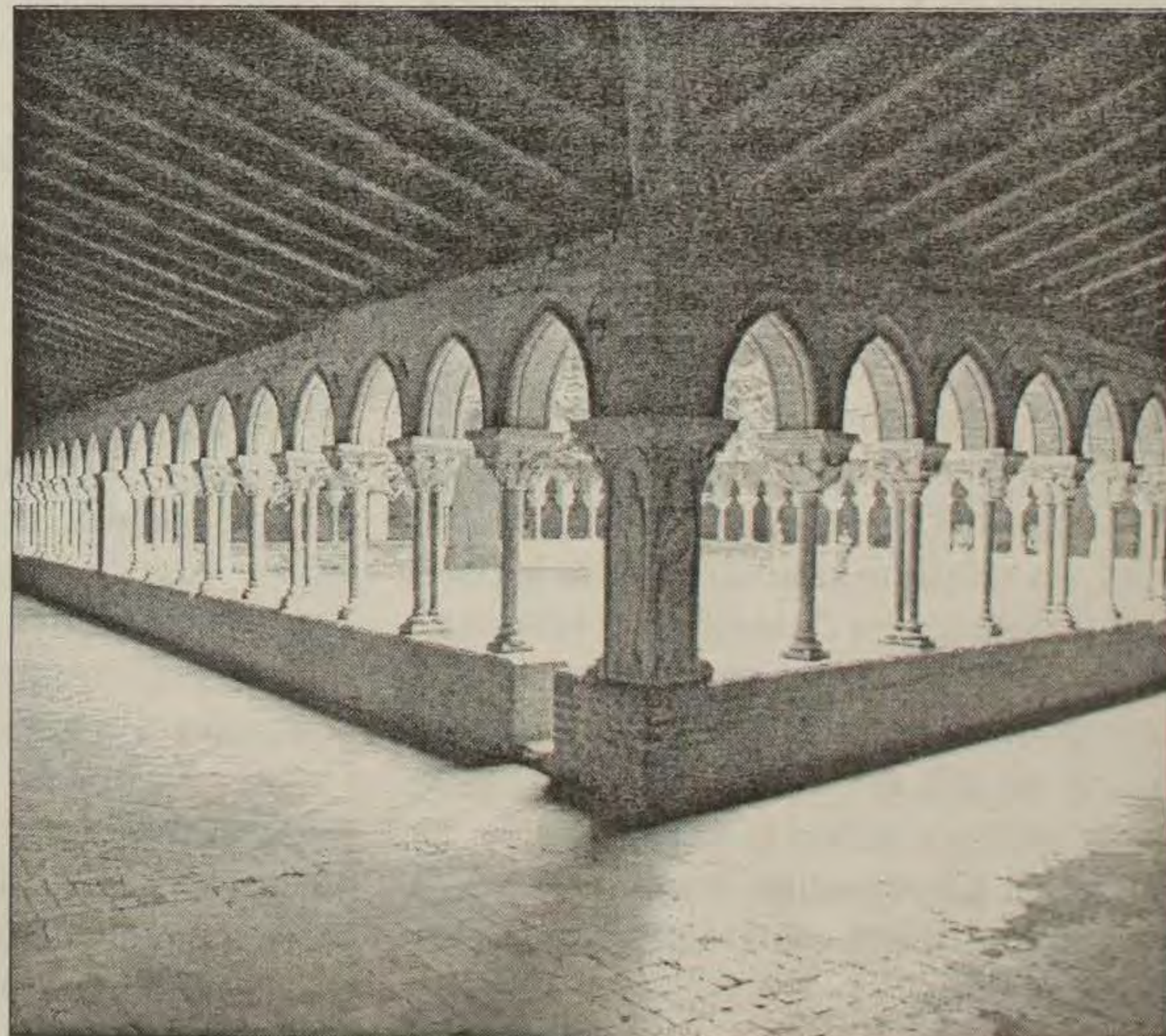
Na području tadašnjeg mađarskog kraljevstva, 1880. godine postojala je 151 naslovna opatija i 92 naslovne prepoziture. U Hrvatskoj su znakove opatske časti nosili župnici gradova u kojima su prije stolovali biskupi: Skradin, Trogir, Korčula

Krajem devetnaestoga stoljeća je u Mađarskoj kralj podjeljivao naslove opata ili prepozita. Ti su naslovi u mnogim biskupijama ostali do danas. Tako je, primjera radi, kalački nadbiskup 1990. godine počastio šestoricu svećenika odličjem naslovnoga opata i dvojicu naslovom prepozita (prepošta). Ukoliko od neke povijesne opatije ili prepoziture nije ostalo ništa od nadarbine (nekretnine kao zemlja, šume, ribnjaci, posjedi), onda su se takvi opati nazivali naslovnim opatima. Mađarsko pravo one opate i one prepozite uz čiji je naslov vezan kakav posjed od nekadašnjih opatija ili prepozitura čiji su naslov nosili, zove pravim opatima odnosno pravim prepozitima.

Neki bački opati i prepošti

Evo imena nekoliko bačkih svećenika koji su nosili naslove opata: **Dr. Stipan Ranić, subotički župnik, nosio je naslov opata Svetoga Petra od Bodrog Monoštora. Somborski župnik Franz Wagner je nosio naslov prepošta prepoziture Svetoga Lovre od Haj Szent Lorincza. Isti su naslov nosili i subotički župnici Béla Czorda i Ivan Probojčević.** Danas čast prepošta prepoziture Svetoga Lovre od Haj Szent Lorincza obnaša kancelar Subotičke biskupije i župnik u Bačkim Vinogradima, **mons. István Koncz.**

Prema: Diós István, Címzetes apát, Magyar Katolikus Lexikon, II. svezak, Budapest, 1993, str. 236-237; Lakatos Andor, Apátságok és apátok a Kalocsa-Bácsi főegyházmegye területén, A Kalocs-Bácsi Főegyházmegye történeti szemlézete 1777-1923, Kalocsa, 2002, str. 55-62; Lakatos Andor, Prépostságok és prépostok a Kalocsa-Bácsi főegyházmegye területén, A Kalocs-Bácsi Főegyházmegye történeti szemlézete 1777-1923, Kalocsa, 2002, str. 63-68.

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Zašto je sv. Ivan predodređen

Rado odgovaram na Vaše pitanje. No, moram odmah na početku primijetiti dvije stvari. Citirani tekst iz pučke božićne pjesme govori puno, ali nikada nije mjerodavan da bi u sebi sadržavao cjelokupno učiteljstvo Crkve. Sve pučke popijevke koje se upotrebljavaju u liturgiji jesu lijepe, odnosno trebaju biti lijepe i njihov sadržaj mora izražavati vjeru Crkve i ni u čem se ne smije protiviti toj vjeri. Tako je svaka pjesma na svoj način poučljiva. No, pjesme mogu biti izvor pobožnosti nadahnuća, pa i izričaj vjere, ali ne uvijek. Ova stara pjesma koju ste citirali je svakako sadržajna i jedna od najduljih božićnih pjesama, ali se ne smijemo zaustaviti na svakoj riječi da bi je tumačili kao normu vjere ili sam izričaj vjere, nego samo kao najbliži pojam koji označava nešto od onoga što vjera naučava. I drugo, neću govoriti egzegetski, to znači stručno tumačiti biblijska mjesta i biblijske pojmove o svetom Ivanu apostolu i evanđelisti, nego mi je Vaše pitanje uistinu dobro došlo za jedno lijepo zajedničko razmišljanje koje je potrebno svima nama da bismo lakše razumjeli Isusovu zamisao Crkve i hijerarhijske službe u Crkvi. Stoga sam Vam za ovo postavljeno pitanje vrlo zahvalan.

Iz onoga što čitamo u sva četiri evanđelja, vidimo da je Isus svakoga apostola pozvao posve slobodno i po imenu. Dapače, Šimunu sinu Joninu je promijenio i ime i nazvao ga Petrom - Stijenom. Koliko god analizirali Zbor dvanaestorice, ne možemo naći dovoljno razloga zašto je Isus pozvao baš toga apostola i baš na taj način, kada među njima imamo najviše ribara, vjerojatno običnih ljudi iz puka, a imamo i javnih grješnika (kao što je Matej), imamo učenih i manje učenih članova apostolskog zbora. Prva poruka je dakle iz ovoga da je Bog - Isus Krist - direktni pozivatelj u apostolsku službu. On je posve slobodan i nije uvjetovan ni jednim našim ljudskim uvjetovanostima. Dakle, poziv postaje otajstvo. Nema odgovora zašto je tako učinio. Iz života Isusova s Dvanaesticom vidimo daljnji razvoj događaja. To jest, kako je svaki od njih koji je svoj poziv jasno shvatio osobno, odgovarao i odgovorio Isusu na sve ono što je on nudio. Bilo bi zanimljivo - da je prostora - proanalizirati ponašanje svakog pojedinog Apostola u raznim situacijama Isusova naučavanja života. No, sada pratimo Ivana. Ivan s Petrom i Jakovom ulazi u takozvanu prvu "trojku". Naime, poznato je u psihologiji da prvi krug prijatelja čine trojica. Drugi krug, eventualno, čine još

trojica, a već dvanaestorica čini zbor i teško je imati na okupu trajno, složno, jednodušno, jedincato više od dvanaest ljudi. Među njima je, kako znamo, već bio jedan izdajica. Tako je to do danas. Samo usput spominjem da se ljudi vrlo često poigravaju riječju "prijatelj" i pridaju je osobama kojima ona ne pripada. Čovjek može imati samo tri najbliža prijatelja, eventualno šest, a sve su ostalo dobri poznanici, sudrugovi, suradnici, itd. Biblija u Starom zavjetu spominje kako je na tisuću prijatelja samo jedan pravi. Prestrogo, ali istina. Danas to potvrđuje i psihologija i druge znanosti. Ovo sam rekao zato što je u Isusovom životu, koji je pravi Bog ali i pravi čovjek, postojao i idealni oblik prijateljstva. Najprisniji i najbliži prijatelj Isusovom srcu bio je Ivan. Kako za prijateljstvo ni danas nemamo "jasna" obrazloženja zašto je netko bliži, a netko dalje, tako je i Isus dopustio da iskreno prijateljuje najbliže s Ivanom. Ivan to ne krije. Dapače, nekoliko puta u evanđelju ističe da je on učenik "koga je Isus ljubio". To je znao on, to su vidjeli drugi i to su svi znali. Zato ga Petar i potiče na posljednjoj večeri da on, kao najbliži, pita Isusa tko je izdajica. Dakle, Ivan je bio od "trojke" prvi u krugu Isusovih prijatelja. A Isus je njih nazvao u oproštajnom govoru baš prijateljima. "Vi ste moji prijatelji". Ivan je kao pozvani prijatelj najviše odgovorio i najiskrenije na Isusovu ponudu. Među njima je postojalo povjerenje, prijateljstvo i ljubav. Kako se ljubav očituje najviše u mucu, nevolji, progonstvu, pokazuje i ovaj slučaj, jer je Ivan jedini ostao pod križem uz opasnost da riskira i vlastiti život za ljubljenu osobu - za Isusa Krista. Odgovor Ivanov pod križem je upravo odgovor prijatelja koji je spreman s prijateljem i umrijeti jer prijateljstvo smatra vrhovnom normom ljudskih odnosa. Nažalost, danas je ta riječ "prijatelj" obeščaćena i obezvrijeđena, pa nam je teško zamisliti Bogočovjeka u jednoj relaciji pravoga ljudskoga prijateljstva u kojem nam je dao primjer. Dakle, riječ "preljubljeni" označava svu tu divnu dinamiku suživota i blizine između Isusa i Ivana. U taj krug su spadali i Petar i Jakov. O njima ne znamo toliko. No, vrlo je izazovno Petrovo "polaganje popravnog ispita". Ljubiš li me više nego ostali - više nego ovi? Kako je to zvučalo izazovno pred ostalima baš u pitanju "više nego ovi". Znamo Petrov odgovor. Dakle, Petar je na svoj način volio Isusa. Na način koji je prirodan njegovoj nagloj naravi, koji puta nepromiš-

U Božićno vrijeme smo pjevali "Sveti Ivan preljubljeni, međ apostoli predodređeni". Zanima me kako i gdje je sv. Ivan predodređen? Nije li sv. Petar izabran za voditelja Crkve? Na što se misli kod Ivana kao predodređenje?

S.I.B.

ljenoj, ali je iskreno ljubio Isusa. Isus je to znao. Dao mu je ponizno proći kroz poniženje pada i grijeha. Dapače, dao mu je mogućnost ogriješiti se i o samo prijateljstvo kad ga je nakon uhićenja zanijskao. Takvo Petrovo iskustvo u životu s Isusom nije ga odbacilo od Isusa, nego više privuklo Isusu.

Na kraju ovog odgovora dolazimo na treći pojam Vašega pitanja, a to je pitanje "predodređeni". Predodređenje ne postoji u našem životu. Postoji Božji plan o svakom od nas, ali taj Božji plan nama nije poznat i on nas ne uvjetuje. Istina je da se sve događa po tom Božjem planu, ali to Božje sveznanje ne ograničava našu potpunu slobodu. Njegovo sveznanje nas nadmašuje. Stoga moj odgovor glede toga glasi: Na Isusovu ponudu svaki je apostol odgovorio prema svojoj vlastitoj mjeri i dao mu se onako kako je znao i mogao, slobodno i na najbolji mogući način. Imate potpuno pravo da je Petru povjerena najvažnija služba u Apostolskom zboru. Služba predvoditelja. Služba onoga koji stoji na čelu. Koji često puta govori u ime svih, koji odlučuje i predstavlja sve. Ali upravo je zanimljivo u evanđelju u izvještaju o Uskrsnuću da su Petar i Ivan išli prvi na grob. Sveti Augustin kaže da je prva stigla ljubav - Ivan, ali nije ušao u grob, nego je to prepustio Predvodniku Zbora - Petru. U Apostolskom zboru, dakle, nije raspored vrednota po našoj mjeri nego po Božjoj. Prvenstvo pripada Petru. To je nesumnjivo. Dakle, i Božja je pomoć potrebna za to prvenstvo. Ali to ne znači da Petar mora biti najbolji ili nama najprihvatljiviji, nego činjenicu da preko njega Bog vodi svoju Crkvu.

Spomenuo sam Petrovo iskustvo. Sjetimo se apostola Pavla koji ima još gorče iskustvo. Kada je molio da ga Gospodin oslobodi slabosti, odgovor je bio: Dosta ti je moja milost. Apostol je na to uskliknuo: Kad sam slab, onda sam jak! Dakle, Ivanu pripada Isusovo prvenstvo u ljubavi. On je najveći poticaj za naše prijateljjevanje s Isusom, što uopće ne dovodi u pitanje Petrovo prvenstvo službe. Stoga u Crkvi u Rimskom biskupu imamo utjelovljenu trajno službu Petrovu. Među Petrovim nasljednicima ima svetaca, ali nisu svi bili sveti. S druge strane, imamo mnoštvo svetaca u Crkvi koji nisu bili pape. I poruka: trsimo se biti Isusovi vjerni prijatelji. Hvala Vam na ovom pitanju.

Zahvaljujemo našim darovateljima

Kafana - "Đuka"
Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: **MENI RUČKOVI**
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

**Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Svake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

RENAULT

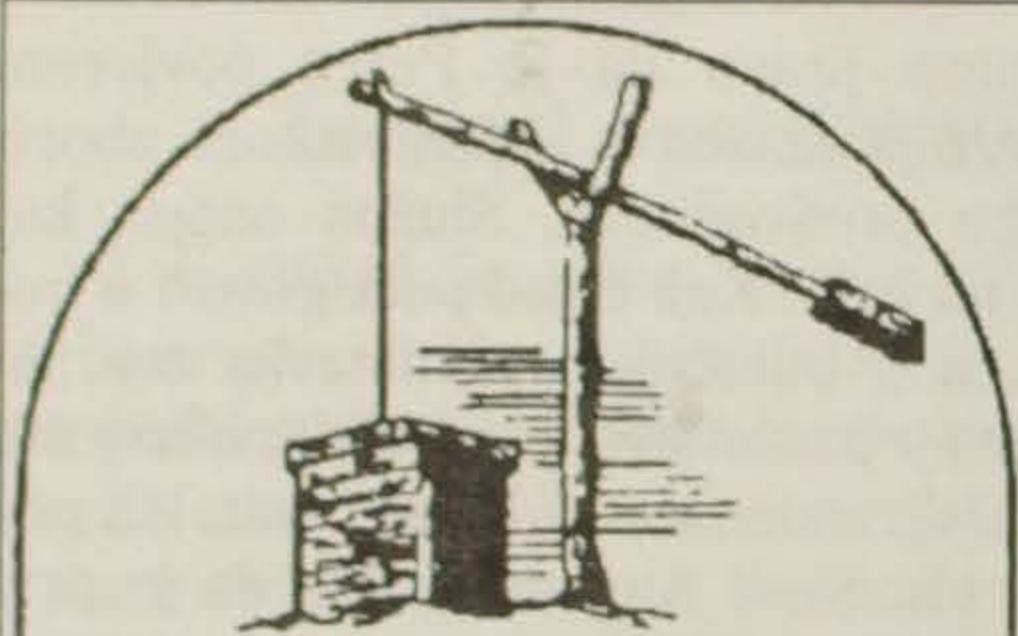

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax: 024/553-567

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

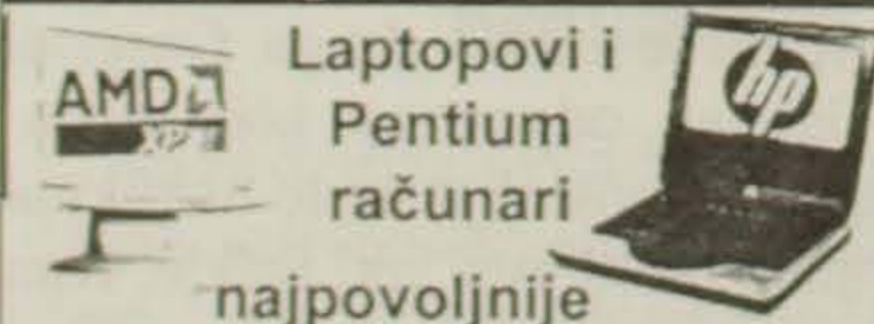
Hčitaonica
Hrvatska

**Svakodnevno možete
čitati tisak, posuditi
knjige i porazgovarati s
prijateljima u Hrvatskoj
čitaonici**

**Subotica,
Ulica Bele Gabrića 21**

Radnim danom: 9-13 sati

**Millennium
GSM Centar**
Prodaja i **SERVIS**

Laptopovi i
Pentium
računari

najpovoljnije

Panasonic
KX-TCD445

Mobilni

Gigaset
A-180

house1

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

**Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!**

**Internet provajding
Prodaja računara**

**Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi**

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidrića 7
Telefon (danonoćno): 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

kolpa·san®

SALON KUPATILA

LETNJA AKCIJA SNIŽENJA **10-30%**

Veliki izbor akrilnih kada, masažnih kada, tuš kada, tuš kabina, masažnih tuš kabina, bazena, nameštaja za kupatilo, sanitarije, ugradni vodokotlići, pločica za unutrašnju i vanjsku upotrebu.

PRODAJNI SALONI:

SUBOTICA Banijska 2

tel: **024/ 547-886**

ZRENJANIN Vojvode Petra Bojovića 2

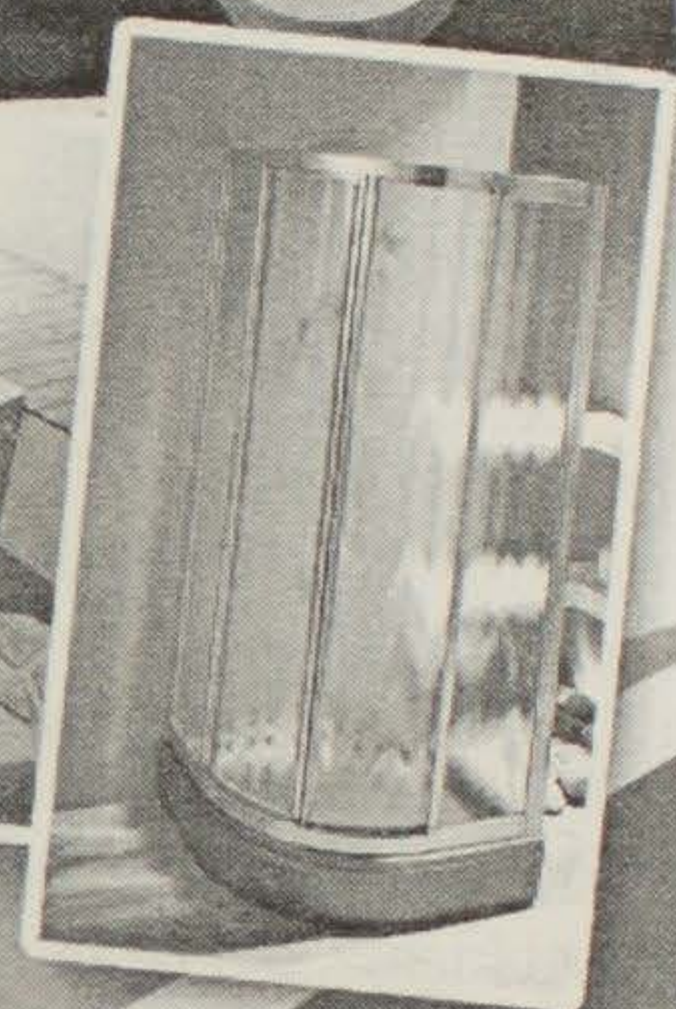
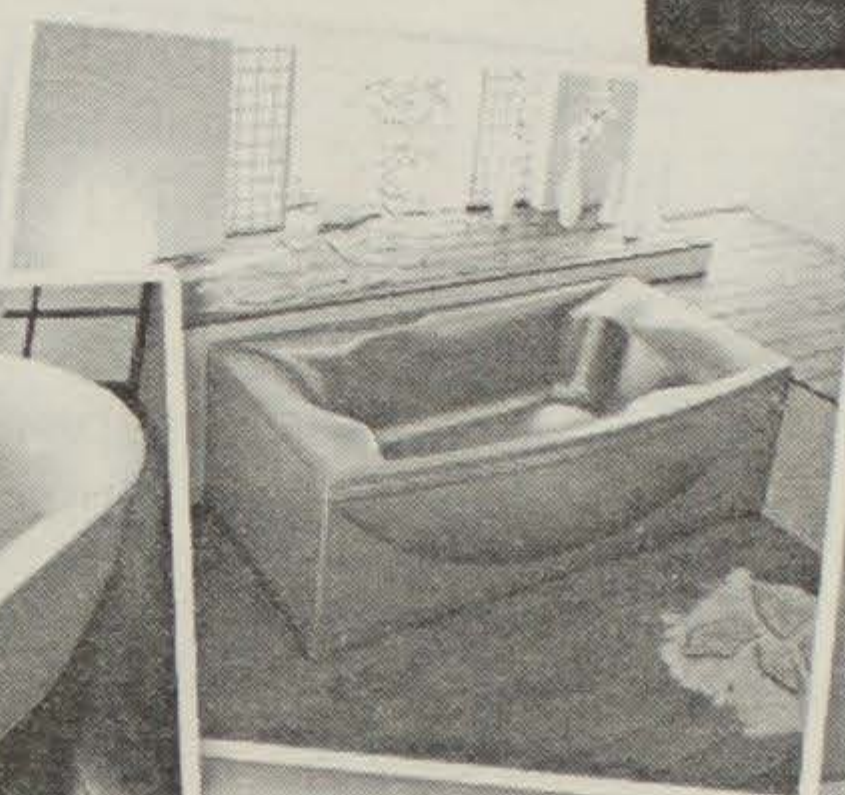
tel: **023/581-590**

NOVI SAD Rumenački put 11

tel: **021/518-092**

NOVI BEOGRAD Dr. Ivana Ribara 135

tel: **011/158-920**

Prvi privatni i registrirani dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel. 024/603 640

Mob.: 063 577 350

064 122 87 55

U ugodnoj paličkoj prirodi i zelenilu, u privatnoj kući s lijepim dvorištem, pružamo usluge, stručno i odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih lica; usluge medicinskih sestara; liječničke i specijalističke usluge; njegu starih i nemoćnih lica na terenu (i u vašoj kući).

MONOLIT GRADNJA GRADEVINSKO I GRADEVINSKO-ZANATSKO PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Računi:
220-3229-08 Mycro Finance banka
110-401601301333-38 Zepter banka

Hirvivo
Katólikus herilap
Ára-12 díszít Németországban
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040
Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA

"APOLONIA"

Radno vrijeme:

ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 553 318

GSALÁDI MAGAZIN

Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474
Email: agape@eunet.yu

www.suboticka-biskupija.info

Slušajte
Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12
Tel: 024 55 22 00
Fax: 551-902

RADIO MARIJA

94,2 Mhz FM - SUBOTICA
102,9 Mhz FM - NOVI SAD

Hrvatska riječ

ČITAJTE
"HRVATSKU RIJEČ"

mail: hrvatskarijec@tippnet.co.yu - tel: (024) 55-33-55

DOĐITE NA VELIKO PRELO 2006. U "HALU SPORTOVA"

Konačno ćemo opet na VELIKOM PRELU biti zajedno i stari i mladi i djeca u najvećem prostoru u gradu, u subotičkoj "Dvorani (hali) sportova", 28. 01. od 19,30 sati. Organizator HKC "Bunjevačko kolo" dovodi na ovo prelo **KIĆU SLABINCA** i tamburaški sastav "SLAVONSKE LOLE", zatim ansambl "PRAVA STVAR" iz Zagreba; Gradski tamburaški orkestar "SVETI MARKO KRIŽEVČANIN" iz Križevaca a bit će s nama i naš domaći ansambl "RAVNICA". Naravno, neće izostati "živa slika" pravog bunjevačkog prela uz sudjelovanje folklornog odjela HKC "Bunjevačko kolo". Već i to je dovoljan razlog da pođete na NAŠE VELIKO PRELO.

Osim toga, ove godine organizatori su se pobrinuli za povoljnije cijene ulaznica. Bit će dvije vrste ulaznica: oni koji žele uz dobru zabavu i večerati, platit će za ulaznicu **1.000 dinara**, a oni koji žele biti na Velikom prelu a manje potrošiti moći će biti na ovoj jedinstvenoj zabavi Hrvata Bunjevaca za **300 dinara** u što je uračunato i skromno čašćenje. (Naravno, kriva je informacija da će oni biti na tribinama. Svi će biti za stolovima.)

Dođite na Veliko prelo da ponovimo doživljaj s prvih prela kako ih je u zanosu opisao "Jedan preljac" u 3. broju časopisa "Neven" od 1888. godine: "Neopisivo je bilo oduševljenje kada se prvo Veliko prelo održalo u Subotici. Skupilo se staro i mlado. Tisne su bile dvorane gostionice Pešta. Još i hodnici se napuniše... Mladež obadva spola u takom je broju bila prisutna da prije nikad nije bilo toliko. Mili roditelji, koji vazda bdiju

nad svojom dičicom i na prelo ih otpratiše da ih i ovakom prigodom pažljivim okom prate... Kad bi hteli pojedine navađati, tribalo bi nam imenik subotičkih obitelji sastaviti. Misto ovog samo napominjemo da je skoro 1000 ulaznica rasprodano, što krasno svidoči zanimanje naroda našeg..."

Daj Bože, da se ponovi tako nešto i sada kada **KONAČNO SMIJEMO I MOŽEMO IZIĆI U NAJŠIRU JAVNOST**. Neka se u svima probudi **PONOS i ŽELJA ZA ZAJEDNIŠTVOM** te se i za nas može kao u pismi ustvrditi: "PRELO KUPI, SVAKI MU SE DIVI, NEK SE ZNADE DA BUNJEVAC ŽIVI!"

Povedite svoju djecu. Neka uče, nek uživaju u našim običajima, u našoj zabavi. Mogu oni izdržati i više od ponoći.

Ohrabrite jedni druge i potičite da pođu na Veliko prelo.

Divojke koje se žele natjecati za **NAJLIPČU PRELJU**, kao i **PJESNICI** koji se žele natjecati za **PRELJSKU PISMU** neka se što prije - a najkasnije do 26. 01. - jave u HKC "Bunjevačko kolo", Preradovićeva 4. Ondje će se moći nabaviti i ulaznice. Detaljnije informacije na tel.: 555-589.

Doviđenja na Velikom prelu 2006. u "HALI SPORTOVA"!

Vaši organizatori

Još nije kasno!

Kupite **SUBOTIČKU DANICU** za 2006. godinu. Neka bude kao što je uvijek bilo - naša Danica u svaku našu kuću. Knjiga na 264 stranice za samo 300 dinara.

ISPRAVKA

U *Subotičkoj Danici* za 2006. godinu u članku "Žena će ti biti kao plodna loza u odajama tvoje kuće" na str. 202. omaškom su ispuštena imena djece Vesne i Gorana Franciškovića. Ispravni tekst glasi:

5. KREŠIMIR (1950)

oženjen Gizom Cvijanov

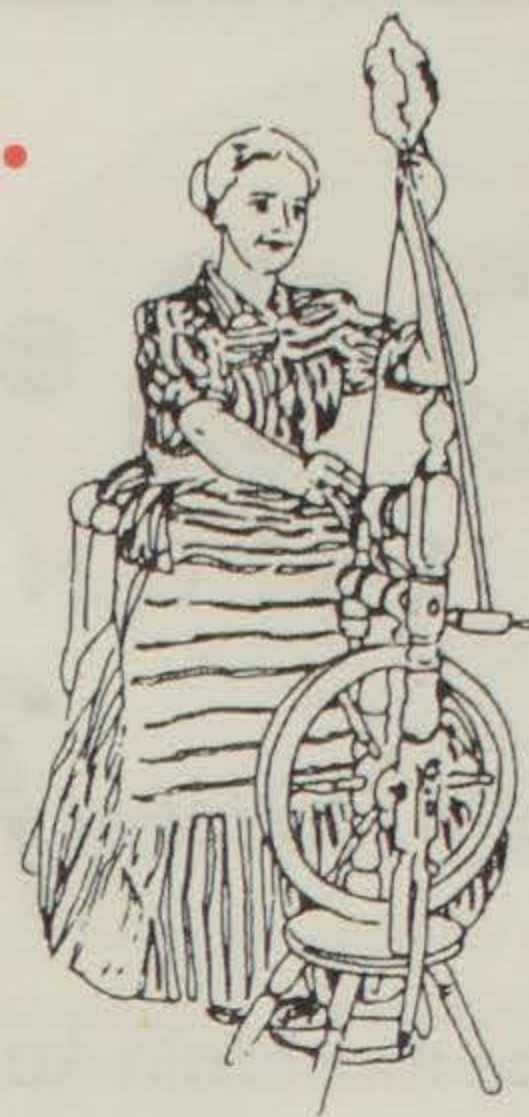
- Vesna (1975)

udana za Gorana Franciškovića

- Ivona (1997)

- Ana (2002)

- Siniša (1980)

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje:

Rimokatolički župni ured
sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: 024/554-896;

Fax: 024/551-036;

E-mail:

zvonik@tippnet.co.yu.

Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredničko vijeće:

Andrija Anišić,
Stjepan Beretić,
mr. Ervin Čeliković,
Katarina Čeliković,
Marko Forgić,
Ladislav Huska,
Vesna Huska,
Franjo Ivanković,
dr. Andrija Kopilović,
mr. Mato Miloš,
Lazar Novaković,
Jakob Pfeifer,
s. Blaženka Rudić,
Alojzije Stantić,
Mirko Štefković,
dr. Tadej Vojnović

Andrija Anišić

glavni i odgovorni urednik

Franjo Ivanković

zamjenik glavnog
i odgovornog urednika

mr. Ervin Čeliković

tehnički urednik

Katarina Čeliković

lektorica

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Stipe Grgića 58, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SCG 1080 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna; avionom 80 USD
Pretplatnici iz inozemstva i
R. Hrvatske uplate mogu poslati
pošt. uputnicom ili čekom
na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320
Kutina R. Hrvatska
- tel: +(00) 385 (0)44 681-272

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U SUBOTICI

Od 18. do 25. 01. 2006. u 17 sati
po ustaljenom rasporedu
svečani završetak 25. 01. u 17 sati
u Katedrali bazilici sv. Terezije
uz sudjelovanje
sestrinskih kršćanskih crkava grada.

Toga dana ujedno slavimo svetkovino
obraćenja sv. Pavla - zaštitnika Subotičke
biskupije

DEVETNICA GOSPI LURDSKOJ

U franjevačkoj crkvi

2. - 11. 02. 2006. od 17 sati

10. 02. svečana proslava
blagdana bl. Alojzija Stepinca

Fotografije u ovom broju
Zvonik, Hrvatska riječ,
www.eparhija-backa.org.yu

URED HRVATSKOG
NACIONALNOG VIJEĆA
Subotica, Preradovićeva 4
tel: (024) 556-898 i 553-818

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO"
Subotica, Preradovićeva 4
tel: (024) 555-589

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Božićni program u franjevačkoj crkvi u Novom Sadu

Božićni program u Vajskoj

"Betlemari" u S. Mitrovici

Na imendanu subotičkog biskupa dr. Ivana Pénzesa

Odrasli prvopričesnici poslije ponoćne mise u crkvi sv. Roka u Subotici

Članovi Pastoralnog vijeća župe sv. Roka u Subotici nakon mise i položene zakletve

Delegacija povijesnih kršćanskih Crkava SCG u posjetu Bruxells-u i Njemačkoj

Katedralni zbor "Albe Vidaković" i Subotički tamburaški orkestar u Tuzli

DOŠAŠĆE - BOŽIĆ 2005.

Završetak Zornica u subotičkoj župi sv. Roka

Grgo Kujundžić, pročelnik Etnografskog odjela Instituta "Ivan Antunović" sa ženama koje su pravile božićnjake

Božićni koncert Folklornog odjela HKC "Bunjevačko kolo"

Božićni koncert komornog zbora "Collegium musicum catholicum"

Božićni koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković", dječjeg zbora "Zlatni klasovi" i mladih tamburaša

Novo jaslice u Bačkom Bregu (lijevo) i u Titelu (desno)